

**Акционерско друштво за осигурување и реосигурување
Македонија - ВИЕНА ИНШУРЕНС ГРУП**

Годишен извештај,
Финансиски извештаи,
Годишна сметка

За годината која завршува на 31 декември 2022 година

**Акционерко друштво за осигурување и реосигурување
Македонија - ВИЕНА ИНШУРЕНС ГРУП**

Годишен извештај

За годината која завршува на 31 декември 2022 година

АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ЗА ОСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ
МАКЕДОНИЈА – ВИЕНА ИНШУРЕНС ГРУП

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ

2022

Скопје, 2023

1. Обраќање на претседателот на Управниот одбор

Македонија осигурување АД Скопје – Виена Иншуренс Груп и 2022 година ја заврши со позитивен финансиски резултат, односно добивка пред оданочување во износ од 46.7 милиони денари и по оданочување во износ од 40 милиони денари во услови на постепено закрепнување на економијата од последиците поврзани со претходно прогласената пандемија на светско ниво. Во текот на 2022 година се чувствуваше влијанието од војната во Украина, а поготово високата инфлација.

Порастот на бруто-домашниот производ за четвртото тромесечје од 2022 година изнесува 0,6% со што целата 2022 заврши со раст на БДП од 2,1%. Остварениот раст е резултат на понатамошната пост-пандемска консолидација на економските текови. Растот произлегува од подобрите остварувања кај услугите, посебно оние кои беа под директен удар на пандемијата: трговијата, транспортот и хотелиерството. Преработувачката индустрија бележи пад поради изразените неизвесности сврзани со ребалансирањето на глобалните пазари на стоки и импликациите за синџирите на снабдување. Сепак овој раст е далеку понизок од стапката на инфлација која изнесува околу 14,3% мерено според порастот на цените на мало. Оваков однос на инфлацијата и раст јасно покажува дека мнозинството граѓани и компании во земјата ќе имаат проблем со ликвидност.

Клучни показатели на финансиско работење на Друштвото

Бруто-полисираната премија во 2022 година бележи раст во однос на минатата година од 9,3%, односно 84 милиони денари, од кои – најмногу во осигурувања на моторни возила во износ од 23,7 милиони денари, доброволното здравствено осигурување во износ од 50,5 милиони денари и имотните класи на осигурување се пораст во износ од 48,5 милиони денари.

Настанатите нето штети бележат зголемување од 20,6% или во абсолютен износ 45,3 милиони денари и тоа најмногу во осигурувањата од имоти.

Трошоците за спроведување на осигурувањето, во структурата на расходите, се најголема позиција во нашата дејност, во вкупен износ се зголемени од лани односно 3,9% или во вкупен износ за 17,3 милиони денари додека движењето на трошоците за стекнување, најчесто го прати развојот на бруто полисираната премија и има зголемување споредено со минатата година 9% или во вкупен износ за 16,8 милиони денари.

Во осигурителното портфолио на Друштвото најголемо учество има имотното осигурување со 43,8%, следува осигурувањето од автоодговорност со 28,6%, потоа осигурувањето од незгода со 6,5% и каско на моторни возила со 6,4%. Сите други видови осигурување учествуваат поединечно со помалку од 9,3% и секој поединечно не надминува 5%.

Комбинираниот резултат на Друштвото во 2022 година е влошен и изнесува 114% (100% во 2021 година). Основна причина е зголемувањето на штетите кај имотните осигурувања, како и зголемените трошоци за стекнување на осигурувањето, но и трошоци поврзани со високата инфлација, како на пример енергијата, транспортот и други.

Друштвото во текот на 2022 година прими 251 приговори по ликвидирани штети, што е намалување од 12,85% во однос на минатата година и е навистина одлично постигнување при раководењето со штетите. По сите приговори без исклучок е постапено во законски пропишаниот рок.

Нето - инвестицискиот приход во текот на 2022 година е зголемен за 78,9% или вкупниот ефект на инвестицискиот приход е зголемување во износ од 58,5 милиони, најголем дел е од капитални добивки.

Според податоците за движењето на основните показатели на осигурителниот пазар во Република Македонија, покажуваат зголемување на вкупната бруто полисирана премија од околу 880 милиони денари или 9,2% кај неживотното осигурување во однос на 2021-та година со најголемо зголемување кај осигурувањето од автодоговорност и здравственото осигурување.

Според планот за 2023 година, очекуваме зголемување на бруто-полисираната премија во однос на остварената во 2023 година за најмалку 3%, но и поголем пораст на добивката до 25% од истата.

Во 2023 година Друштвото ќе продолжи во насока на остварување на планираните задачи и нема да има проблеми со ликвидноста и солвентноста, како и со навременото исполнување на обврските. Евидентно е дека војната помеѓу Русија и Украина ќе продолжи и понатаму и за жал, шансите за завршување на истата во 2023 се скоро никакви. Тој факт. Придружен со санкциите кон Русија секако ќе придонесе за натамошно зголемување на цените на прехранбени артикли и покрај сите административни мерки. Доколку пак имаме екстремни лето и зима, храната ќе поскапи уште повеќе, но и цените на енергијата тешко ќе може да бидат под некаква контрола. Сето ова ја исцрпува ликвидноста на компаниите и граѓаните, па за жал и нашата дејност не може да биде заобиколена.

Како и секоја година, повторуваме дека основната цел во оперативната дејност на нашата компанија е непроменета, а тоа е да се задржат квалитетните осигуреници, но и да дојдеме до зголемување на нивниот број, секако во оние видови осигурување што ни овозможуваат профитабилен резултат.

Сакам да искажам голема благодарност до менаџерскиот тим и до сите други колеги за нивното залагање и придонес во оставарувањето на стратегиските цели на компанијата. Во услови на пандемија, сите ние вработените и нашите соработници, како и клиентите успеавме да го задржиме високот ниво на професионалност, редовно и правовремено извршување на сите наши обврски и кон сето тоа да ја оддржиме ликвидноста и солвентноста на Друштвото на високо ниво.

Секако, голема благодарност и кон двете друштва за застапување во осигурувањето, наши ексклузивни партнери во дистрибуцијата на осигурувањето и до сите нивни вработени, како и до нивните надворешни соработници. Без нив, како и без успешната соработка со брокерските друштва и деловните банки со кои имаме склучено договори за деловна соработка, секако дека немаше да имаме успешна деловна година.

2. Општо економско опкружување

Во последниот период сите се соочуваме со нови макроекономски услови коишто се карактеризираат со значително зголемено ниво на цените на енергентите и прехранбените продукти. Нашата економија, како мала и отворена, е исклучително зависна од случувањата во европската економија. Еврозоната, во текот на 2022 година забележа забавен годишен раст од 2,3% во услови на значително понизок раст на приватната потрошувачка и влошена нето извозна побарувачка.

Нашата економија, како мала и отворена, е исклучително зависна од случувањата во европската економија, поготово од германската економија. Забавувањето на растот во Германија е одраз на посебни остварувања во енергетско интензивни сектори. Европската централна банка и покрај новонастанатата ситуација со инвазијата врз Украина, се очекува раст во ЕУ годинава, но помал од првично очекуваниот

Пазарот на труд ја одразува состојбата во економијата. Во услови на забавена економска активност при висока неизвесност бројот на вработени стагнира. Невработеноста во третиот квартал од 2022 понатамошно благо се намали, на 14,3% од претходните 15.7% на крајот од 2021. Овие остварувања се резултат на повторното пасивизирање на населението, односно близу 8,000 лица престанале активно да бараат работа во 2022. Според податоците на Државниот завод за статистика, индексот на просечната месечна исплатена нето-плата по вработен во декември 2022 година, во однос на декември 2021 година, изнесува 114.8.

Структурните реформи се очекува да бидат насочени кон натамошно подобрување на транспортните и енергетски пазари, енергетска ефикасност, стимулирање на иновативноста и креативноста, подобрување на конкурентноста на службите и земјоделскиот сектор, дигитализација на административните услуги, намалување на сивата економија, олеснување на трговијата и зајакнување на човечкиот капитал. Спроведувањето на овие мерки, кои сами по себе се со долгочлен ангажман, надополнети со активните краткорочни мерки на пазарот на трудот, треба да придонесат за зголемување на конкурентноста на македонската економија, креирање работни места и намалување на невработеноста. Дополнителен долгочлен проблем со кој ќе се соочува нашето општество е и негативниот прираст на население, но и високата стапка на емиграција. Ова најдобро се покажа со пописот извршен по 20 години со кој се констатира дека во најдобар случај за овие 20 години имаме намалено население од околу 10%.

Станува очевидно дека оваа состојба на криза ќе трае во поголемиот дел на 2023 година, но за жал е многу веројатно и во 2024 година. Се надеваме дека воената криза ќе заврши што побрзо иако и тоа е дискутиабилно, но санкциите кон Русија и Белорусија ќе продолжат покрај 2023 и во 2024 година. Тоа секако ќе се одрази негативно кон цените на енергенсите и металите, а секако и кон прегхрамбените артикли. Тоа ќе води кон зголемување на инфлацијата во одреден период, што секако ќе доведе и до негативни ефекти и кон работењето на осигурителната индустрија и тоа од аспект на одложување на наплатата на премијата, зголемувањето на реосигурителната премија и секако зголемување на износите за исплата на штетите.

Во текот на цела 2022 година имаше зголемување на основната каматна стапка, како на кредитите, така и на депозитите, но и на приносот на државните хартии од вредност. Депозитите и државните хартии од вредност се главните инвестирања на техничките резерви на осигурителната индустрија од неживот. Во секој случај очекуваме доста непредвидлив период пред нас, но сепак мора да гледаме оптимистички кон резултатите од работењето во 2022 година.

Состојба на пазарот на осигурување

Осигурителниот сектор во Република Северна Македонија забележа раст на бруто-полисираната премија (БПП) од 9.2% на неживотното осигурување како последица на закрепнување на економското опкружување во текот на 2022 година од последиците на пандемијата.

Не се смени бројот на осигурителни друштва, па така и во 2022 година на пазарот на осигурување на Република Македонија продолжија со работа 16 друштва за осигурување, од кои 11 работат во доменот на неживотните осигурувања, а 5 друштва во доменот на животните осигурувања. Нашето Друштво единственото друштво на пазарот што поседува лиценца за работи на реосигурување.

Анализата на сопственичката структура на друштвата покажува дека најголем процент на сопственост отпаѓа на странски правни лица од финансискиот сектор.

Бројот на брокерски друштва за посредување во осигурувањето на крај на 2022 година изнесува 39, едно брокерско престана со вршење на дејност во текот на годината. Активни Друштва за застапување во осигурувањето се 12, а деловните банки што дејствуваат како активни застапници во осигурувањето се 8.

Најголема класа на неживотно осигурување и во 2022 година со вкупно учество од 49.6% во бруто-полисираната премија по неживотно осигурување е задолжителното осигурување од автомобилска одговорност, следено од имотните осигурувања со 20.1% и каско-осигурување на моторни возила со 9,1%. За одбележување е што осигурувањата на моторните возила и во 2022 година учествуваат со околу 59% од вкупната полисирана бруто-премија на неживотното осигурување. Најголем пораст на бруто-полисираната премија кај неживотното осигурување во 2022 година има кај здравственото осигурување и тоа 68%,

Кај настанатите штетите има пораст за 8.2% во текот на 2022 година или 50,1% отпаѓаат на класата на задолжителното осигурување од автомобилска одговорност. Но, во текот на разгледуваниот период најголем пораст кај штетите освен кај задолжителното осигурување од автомобилска одговорност е кај здравствено осигурување за 200%.

Во 2022 година немаше значителни измени во регулативата од страна на нашата дејност.

3. Профил на Друштвото

МАКЕДОНИЈА осигурување АД Скопје - Виена Иншуренс Груп е во самите темели на сигурноста, довербата и финансиската стабилност на дејноста осигурување во државата. Првата осигурителна куќа со искуство од 78 години и локална експертиза, со преку двадесетциско интернационално влијание, денес е стабилна компанија во рамките на моќна австриска групација ВИГ ([VIG](#)) и модерно осигурително друштво.

Друштвото е водечко во покритија на ризици од класата на осигурување неживот за правни и физички лица. Понудата е достапна преку широко распространета сопствена продажна мрежа, брокери за осигурување, агенции за застапување во осигурување и банки.

Друштвото има големо искуство со осигуреници и развиена база на податоци, а со дигитализацијата клиентите можат да одберат да ги добијат услугите плаќање премија и процесирање на штети онлајн или во директен контакт. Во тимот на Друштвото се искусни експерти од прием во осигурување и процена и ликвидација на штети и друг искусен кадар што го одликуваат силни корпоративни вредности како одговорност, близост со клиентите и почитување на различностите.

Посебно внимание Друштвото посветува на општествената одговорност во сите сфери на своето работење како и грижа за ресурсите, финансиска едукација од областа на дејноста, како и помагање на проекти за подигање на општествената свест. Неколку години во континуитет, преку опцијата *Social Active Day* вработените во Друштвото реализираат активности од социјален и општествено корисен карактер. Посветени сме кон транспарентна комуникација и споделување на културата на Друштвото преку позитивни примери на општествено влијание.

Политиките на следење на современите текови во дејноста и бескомпромисната финансиска стабилност, како и постојаното вложување во обуки на кадарот, обезбедуваат актуелност на изјавата од клиентите на **МАКЕДОНИЈА осигурување – Виена Иншуренс Груп**: Знам кога сум сигурен.

3.1 Правен статус, седиште и датум на основање

Фирма	Акционерско друштво за осигурување и реосигурување МАКЕДОНИЈА, Скопје – Виена Иншуренс Груп
Скратен назив	МАКЕДОНИЈА осигурување а.д. Скопје – Виена Иншуренс Груп
Адреса	ул. „11 Октомври“ број 25, 1000 Скопје
Интернет-страница	www.insumak.mk

Опис на дејноста

Дејноста на Друштвото е осигурување, односно сите видови неживотни осигурувања и реосигурување.

Податоци за големината на субјектот

Акционерското друштво за осигурување и реосигурување МАКЕДОНИЈА Скопје – Виена Иншуренс Груп спаѓа во големи деловни субјекти.

3.2 Листа на класи на осигурување

Друштвото има дозвола за работа во следните класи на осигурување:

- 1) Осигурување од последици на несреќен случај (незгода);
- 2) Здравствено осигурување;
- 3) Осигурување на моторни возила (каско);
- 4) Осигурување на шински возила (каско);
- 5) Осигурување на воздухоплови (каско);
- 6) Осигурување на пловни објекти (каско);
- 7) Осигурување на стока во превоз (карго);
- 8) Осигурување на имот од пожар и од природни непогоди;
- 9) Други осигурувања на имот;
- 10) Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила;
- 11) Осигурување од одговорност од употреба на воздухоплови;
- 12) Осигурување од одговорност од употреба на пловни објекти;
- 13) Општо осигурување од одговорност;
- 14) Осигурување на кредити;
- 15) Осигурување на гаранции;
- 16) Осигурување од финансиски загуби;
- 17) Осигурување на правна заштита;
- 18) Осигурување на туристичка помош;

Листа на договори за осигурување во 2022

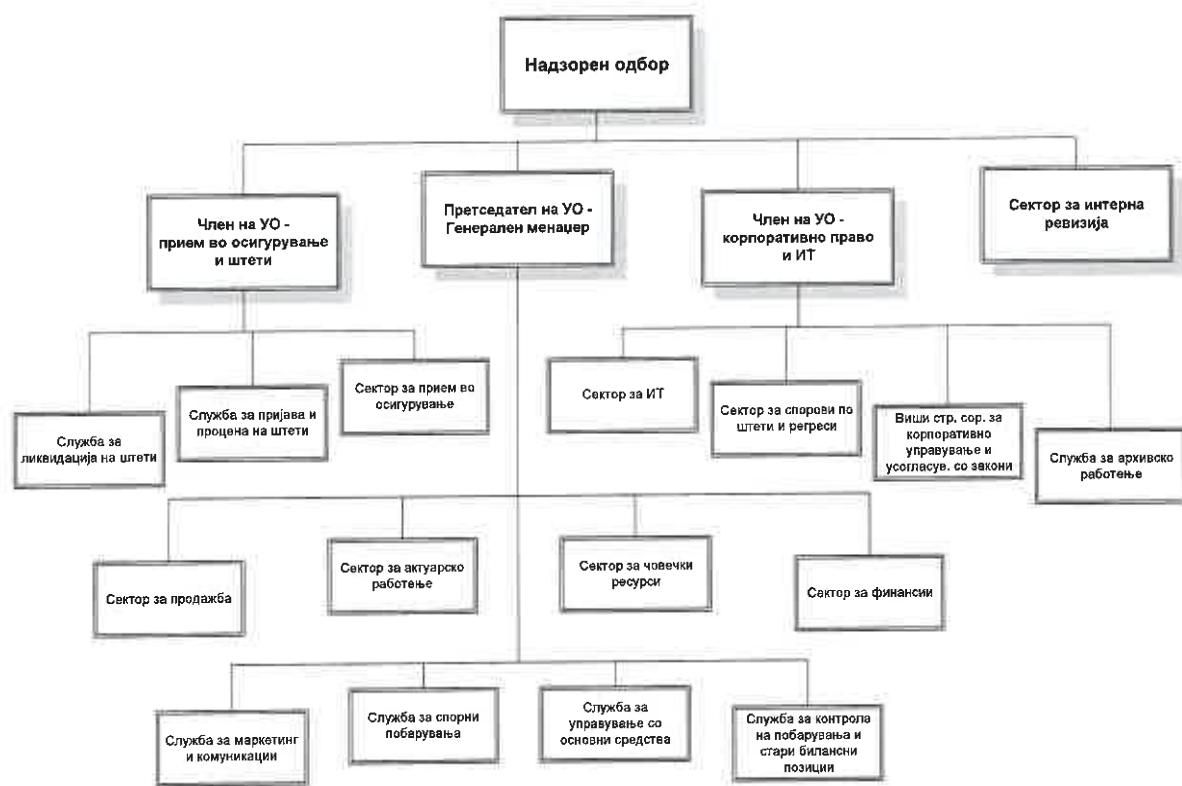
Листа на осигурителни договори	Класа
Колективно осигурување на лица од последици на несреќен случај (незгода)	01
Индивидуално осигурување на лица од последици на несреќен случај (незгода)	01
Осигурување на раководители од последици на несреќен случај (незгода)	01
Осигурување членови на спортски организации од последици од несреќен случај (незгода)	01
Задолжително осигурување на патници во јавниот превоз од последици на несреќен случај (незгода)	01
Осигурување на возачи, патници и работници од последици од несреќен случај (незгода) за време на управување и возење на моторни и други возила	01
Доброволно осигурување на патници во јавниот превоз од последици од несреќен случај (незгода)	01
Осигурување на гости во хотели, мотели, кампови, бунгалови, капалишта, лекувалишта и слично од последици од несреќен случај (незгода)	01
Осигурување на посетители на културно-уметнички, спортски и други приредби од последици од несреќен случај (незгода)	01
Осигурување на ученици и студенти од последици од несреќен случај (незгода)	01
Доброволно колективно здравствено осигурување за случај на тешки болести	02
Доброволно колективно здравствено осигурување за случај на операции	02
Приватно здравствено осигурување за вонболничко и болничко лекување	02
Каско-осигурување на моторни возила	01, 03
Каско-осигурување на патнички моторни возила	01, 03
Осигурување од одговорност на превозниците во патниот сообраќај во домашен и во меѓународен транспорт	10
Осигурување од одговорност на превозниците во патниот сообраќај во домашен и во меѓународен транспорт со организатор на превоз	10
Осигурување на пратки во домашен транспорт	07
Осигурување на пратки по генерална полиса	07

Осигурување на стока во меѓународен транспорт	07
Осигурување на транспорт на пари и други вредносни пратки во земјата	07
Осигурување од пожар и од некои други опасности	08, 09
Осигурување на машини од кршење и од некои други опасности	09
Осигурување од провална кражба и разбојништво	08, 09
Осигурување на стакло од кршење	08, 09
Осигурување на домаќинство	08, 09, 13
Осигурување на објекти во градба	08, 09, 13
Осигурување на објекти во монтажа	08, 09, 13
Осигурување на нисконапонска електронска опрема, електронски сметачи, процесори и слични уреди	08, 09
Осигурување на имот – мастер полиса	08, 09, 16
Осигурување на имотот на електростопанските претпријатија	08, 09
Комбинирано осигурување на семејствата (семеен пакет)	01, 03, 08, 09
Комбинирано осигурување на продавници и услужни дејности	07, 08, 09, 13
Комбинирано осигурување на непроизводни дејности – комерцијална полиса	07, 08, 09, 13, 16
Осигурување од автомобилска одговорност	01, 03, 10
Осигурување на сопствениците, односно корисниците на бродови и на чамци на моторен погон од одговорност за штети причинети на трети лица	12
Осигурување од општа одговорност	13
Осигурување од одговорност на нотари	13
Осигурување од одговорност на стечајни управници	13
Осигурување од одговорност од грешка на здравствени работници	13
Осигурување од професионална одговорност	13
Осигурување од одговорност на друштва за ревизија	13
Осигурување од одговорност на брокери	13
Осигурување од одговорност на адвокати	13
Осигурување од професионална одговорност на сметководители	13
Осигурување од одговорност на архитекти и инженери	13
Осигурување од одговорност на работодавецот спрема работниците - вработените	13
Осигурување од одговорност на директори и раководни лица	13
Осигурување на гаранции за ТИР карнети	15

Осигурување на ризикот фалсификат на странски средства за плаќање	16
Осигурување од опасноста од прекин на работа поради пожар и некои други опасности	16
Патничко осигурување со дополнително осигурување од незгода и осигурување од спортска незгода	18
Осигурување на побарувања кај продажба на стоки или услуги со одложено плаќање	14

3.3 Организациона структура

Акционерско друштво за осигурување и реосигурување МАКЕДОНИЈА - Виена Иншуренс Груп

3.4 Акционерски капитал и акционери

Назив на издавачот	МАКЕДОНИЈА Осигурување АД Скопје – Виена Иншуранс Груп		
ЕМБС на издавачот	4067037		
ЕДБ:	4030974258740		
Број на издадени акции	717462		
Номинална вредност	20,08 ЕУР		
Номинален капитал	14 409 506,81 ЕУР		
Род на акции	Обични акции		
Котација	Задолжителна котација / МБХВ АД Скопје		
СОПСТВЕНИЧКА СТРУКТУРА НА НИВО НА ЕМИСИЈА			
Тип на акционери	Број на акции	Бр. на акционери	Процент од емисијата
Домашни	Правни лица	16 660	48
	Физички лица	22 965	378
Странски	Правни лица	676 410	4
	Физички лица	1 427	19
Вкупно	717 462	449	100,0 %
ДОМИНАНТЕН АКЦИОНЕР			
Назив на акционер	VIENNA INSURANCE GROUP AG WIENER VERSICHERUNG GRUPPE		
Седиште на акционер	Виена, Република Австрија		
Адреса на седиште	Шотеринг 30, 1010 Виена, Австрија		
ЕМБС	ФН 75687 ф (Регистар на трговски друштва на Австрија)		
Број на акции во сопственост	677,022		
Вкупна номинална вредност на акции	13,597,309.848 ЕУР		
% во акционерски капитал	94,36 %		
ВТОР АКЦИОНЕР ПО БРОЈ АКЦИИ ВО СОПСТВЕНОСТ			
Назив на акционер	МАКЕДОНСКИ ТЕЛЕКОМ АД Скопје		
Седиште на акционер	Скопје, Р Македонија		
Адреса на седиште	Кеј „13 Номеври“ бр. 6		
ЕМБС	5168660		
ЕДБ:	4030997339640		
Број на акции во сопственост	2 994		
Вкупна номинална вредност на акции	60 131,5 ЕУР		
% во акционерски капитал	0,42 %		
ТРЕТ АКЦИОНЕР ПО БРОЈ НА АКЦИИ ВО СОПСТВЕНОСТ			
Назив на акционер	ТИМ ИНЖИЊЕРИНГ ДООЕЛ Скопје		
Седиште на акционер	Скопје, Р Македонија		
Адреса на седиште	ул. „Миле Поп Јорданов“ бр. 72/45		
ЕМБС	4638948		
ЕДБ:	4030993159515		
Број на акции во сопственост	2 880		
Вкупна номинална вредност на акции	57,841.920 ЕУР		
% во акционерски капитал	0,40 %		

3.5 Дел од Виена Иншуренс Груп

ПРОФИЛ НА ГРУПАЦИЈАТА

Ние се фокусираме на обезбедување на нашите клиенти во Австрија и ЦИЕ со сопствени производи и услуги прилагодени на нивните потреби. Нашата стратегија е насочена кон долгорочна профитабилност и стабилен раст на заработка, што ќе прави сигурен партнери во брзо менување на времето.

Над 25.000 вработени работат во Виена Иншуренс Груп, во околу 50 компанији во 30 земји. Ние развиваме решенија за осигурување во согласност со личните и локалните потреби, што ќе направи лидер во осигурителната индустрија во Австрија и Централна и Источна Европа (ЦИЕ).

СТРУЧНОСТ И СТАБИЛНОСТ

Виена Иншуренс Груп е меѓународна осигурителна група со седиште во главниот град на Австрија. По падот на Железната завеса во 1989 година, Групата брзо се прошири од чисто австриски бизнис во меѓународна групација. Виена Иншуренс Груп е синоним за стабилност и експертиза во обезбедувањето финансиска заштита од ризици. Искуството во комбинација со фокус на нашите основни надлежности на обезбедување на осигурување, формира цврста и сигурна основа за група 22 милиони плус клиенти.

ФОКУС НА ЦЕНТРАЛНА И ИСТОЧНА ЕВРОПА

Покрај Австрија, Виена Иншуренс Груп става јасен акцент на Централна и Источна Европа како свој домашен пазар. Групацијата генерира повеќе од половина од своите примарни приходи во ЦИЕ. Операциите на Групацијата се насочени и кон овој регион. Ова првенствено ги одразува предвидувањата за економски раст во ЦИЕ, што се предвидува да биде двојно повисоко отколку во Западна Европа, како и сегашното ниво на густина на осигурување, кое сè уште е далеку под просекот на ЕУ.

ПРИСУСТВО НА ЛОКАЛНИТЕ ПАЗАРИ

ВИГ има одговорност финансиски да ги заштити своите клиенти од ризици. Групацијата следи една стратегија што опфаќа повеќе брендови, т.н. „мултибренд“ стратегија, која се потпира на утврдените локални пазари, како и на локалниот менаџмент. Конечно, успехот на Групацијата и близкоста со клиентите се сведуваат на силината на секој бренд посебно и на локалното знаење, односно „новчай“ (know - how).

ФИНАНСИСКА СИГУРНОСТ И КРЕДИТЕН РЕЈТИНГ

Оценката на ВИГ е „A+“, што подразбира стабилна позиција и ја дава реномирана и добропозната агенција за кредитен рејтинг „Стандард и Поорс“. Оваа оценка значи дека ВИГ останува на врвот на високорангирани друштва на Виенската берза и дека, според ATX-индексот, акциите на ВИГ се водечки на листата. Акциите на Виена Иншуренс Груп котираат и на берзата во Виена и во Прага. Винер Штедише осигурување (Wiener Städtische Versicherungsverein) е постојаниот и главен акционер, кој има поставено долгорочни цели и поседува околу 70% од акциите на ВИГ. Останатите акции се во слободен оптек.

3.6 Односи со акционерите

За финансиските односи со поврзаните субјекти податоците се вклучени во белешките кон завршната сметка.

3.7 Структура на деловната мрежа

Друштвото својата дејност ја врши преку следните организациски делови: Генерална дирекција и 14 експозитури распоредени низ државата.

Експозитури	Адреса
Скопје	„11 Октомври“ бр. 25
Битола	„1 Мај“ бр. 268
Штип	Плоштад „Тошо Арсов“ бр. 56
Велес	„Димитар Влахов“ бр. 27
Тетово	„Илирија“ бр. 36
Кавадарци	„Илинденска“ бр. 11
Охрид	„Димитар Влахов“ бр. 14
Гостивар	„Борис Кидрич“ бр. 115
Куманово	„Димитар Влахов“ бр. 52/3
Свети Николе	Плоштад „Илинден“ бр. 19
Кочани	„ВМРО“ 47 влез 24б
Гевгелија	„Димитар Влахов“ бр.7
Ресен	„Таше Милошевски“ бр. 6
Прилеп	„Маршал Тито“ бр. 36

Во рамките на овие организациски делови функционираат повеќе сектори и служби, кои ги извршуваат клучните и другите деловни функции на Друштвото.

4. Управување со ризици

Друштвото континуирано ги идентификува, ги проценува и ги контролира ризиците на кои е изложено во текот на својата работа и управува со тие ризици на начин што ќе обезбеди трајно одржување на степенот на изложеност, кој нема да ги загрози имотот и работењето на Друштвото, односно ќе обезбеди заштита на интересите на акционерите, осигурениците, оштетените трети лица и на други доверители на Друштвото во согласност со позитивните прописи. Управувањето со ризици на Друштвото е дефинирано во посебна програма, која се одобрува годишно од органот на управување и од органот на надзор.

Програмата редовно се доставува до регулаторот. При изготвување на програмата се почитувани принципите од вториот дел на Солвентност 2 Директивата на Европската Унија (EU Solvency II Directive

pillar II) за управување во согласност и насоките на Виена Иншуренс Груп што важат за земји што не се членки на ЕУ.

Друштвото во однос на својата дејност е изложено на повеќе ризици. Тука спаѓаат: стандардните ризици од дејноста осигурување, ризиците за неживотно и здравствено осигурување, како и ризиците од инвестициите (пазарниот ризик), некои општи ризици како кредитниот ризик и оперативниот ризик. Освен овие, Друштвото е подложно и на стандардните ризици на кои се подложни сите трговски друштва, како што се: репутациски и стратегиски ризик.

Друштвото за осигурување работи на начин што обезбедува ризиците на кои е изложено при вршење на работи на осигурување да не ги надминат ограничувањата предвидени со Законот за супервизија на осигурувањето.

За Друштвото културата на управување со ризиците е составен дел од секојдневната работа и ја опфаќа општата свесност за ризиците на секое ниво. Тоа се постигнува со континуирано подигнување на свесноста на секој вработен за потребата и нужноста за управување со ризиците, првенствено со нивно активно вклучување во процесите на управување со ризиците, со јасно одредување на улоги и одговорности на секој вработен во рамките на системот за управување со ризици, обезбедување на непречен тек на информации од Управниот одбор до нивото на оперативниот извршител и обратно.

Друштвото има имплементирано Систем за управување со ризици, кој се состои од организациски единици за управување со ризици и процеси за управување со ризици.

Организациски единици за управување со ризици се сите сектори/служби на Друштвото и органи за донесување одлуки што се вклучени во Системот за управување со ризици на Друштвото. Секупната одговорност за функционирањето на Системот за управување со ризици во Друштвото ја носи Управниот одбор.

За понатамошно зајакнување на културата за управување со ризици во рамките на Друштвото и за интегрирање на носителите на ризици во процесите за управување со ризици со одлука на Управниот одбор е формирана Комисија за управување со ризици. Во организациските единици за управување со ризици се вградени процеси за управување со ризиците.

Процесите за управување со ризиците се состојат од 6 важни делови или фази:

- идентификација на ризикот;
- мерење на ризикот;
- анализа на ризикот;
- мерки за управување со ризикот;
- набљудување на ризикот;
- известување за ризикот.

Во текот на 2021 година, во Друштвото се спроведени три процеси врз основа на системот за управување со ризици на групацијата, систем на интерни контроли, каталог на ризици и проценка на сопствениот ризик и солвентност.

Системот на интерни контроли е континуиран процес на управување со оперативните ризици и не само што обезбедува ефективни контроли од аспект на усогласување со позитивните прописи туку е и важна алатка за правилно деловно одлучување.

Каталогот на ризици е имплементиран како поддршка на Друштвото во идентификацијата и процената на секупните ризици и обезбедува информации за целосниот профил на ризици на Друштвото и на носителите на ризици. На тој начин го поддржува раководството во донесување оптимални одлуки во согласност со планот на работење на Друштвото.

Проценка на сопствениот ризик и солвентност се спроведува врз база на резултатите од секупниот процес на управување со ризици. Во смисла на претходното, при неговото спроведување во предвид се земаат каталогот на ризици, системот на интерни контроли, сите континуирани процеси

во Друштвото кои се поврзани со управувањето на ризици, планот за работа, стратегиската поставеност на Друштвото, како и релевантни пресметки за солвентноста, тековни и очекувани.

Процените на ризиците се базираат на квалитативен пристап по табела за фреквенција и големина или експертска процена.

При процесот на евалуација на системот за интерни контроли се идентификувани 281 ризици, каде што ефикасноста на контролните механизми е 98,3%.

Со каталогот на ризици се идентификувани и категоризирани сите ризици на Друштвото во девет категории на ризици, вклучувајќи ги и нивните подrizици, како што следува:

1. Пазарен ризик

- 1.1. Каматен ризик
- 1.2. Ризик од промена на пазарните цени на хартиите од вредност
- 1.3. Ризик од промена на цената на имотот
- 1.4. Ризик од промена на вредноста како резултат на отстапување на кредитниот ризик од очекуваниот кредитен ризик.
- 1.5. Ризик од концентрација
- 1.6. Девизен ризик

2. Ризик поврзан со неживотно осигурување

- 2.1. Ризици што се однесуваат на премии/резерви
- 2.2. Ризици што се однесуваат на прекини
- 2.3. Ризик од изложеност на катастрофи
- 2.4. Ризик од концентрација на осигурувања

3. Ризик поврзан со здравствено осигурување

- 3.1. Ризици што се однесуваат на премии/резерви
- 3.2. Ризици што се однесуваат на прекини
- 3.3. Ризик од изложеност на катастрофи

4. Ризик на нематеријални средства

5. Ризик од неисполнување на обврските од другата страна

- 5.1. Тип 1 - Ризик загуба/промена на вредност како резултат на неисполнување на обврските на спротивната страна што не се покриени со спред ризик
 - 5.1.1. Ризик од неисполнување на обврските на реосигурувачот
 - 5.1.2. Ризик од неисполнување на обврските на финансиски компании
 - 5.1.3. Ризик од неисполнување на обврските од трета страна
- 5.2. Тип 2 - Ризик што произлегува од неисполнување на обврските на спротивната страна, кој е диверзифициран, а не е опфатен со ризик од неисполнување на обврските на спротивната страна тип 1 и спред ризик

6. Ликвидносен ризик

7. Оперативен ризик

- 7.1. Ризик од прекин на работа
- 7.2. Ризик од концентрација на знаење
- 7.3. Ризик од недостиг на човечки ресурси
- 7.4. Ризик од хардвер и инфраструктура
- 7.5. Ризик од софтвер и информатичка безбедност

- 7.6. Ризик што се однесува на модели и квалитет на податоци
- 7.7. Ризик на развој на ИТ
- 7.8. Проектен ризик
- 7.9. Ризици поврзни со регулативата и усогласување со неа
- 7.10. Ризици поврзни со надвршен криминал
- 7.11. Ризик од недостиг или неуспешни процеси
- 7.12. Ризик од човечка грешка

8. Стратегиски ризик

9. Репутациски ризик

Пазарен ризик

Пазарниот ризик претставува ризик од потенцијална загуба што Друштвото би ја претрпело поради промена на вредноста на билансните позиции како резултат на промената на финансиските фактори на пазарот (движење на каматни стапки, девизен курс, цени на имот, цени на акции и сл.).

Друштвото настојува да биде во состојба соодветно, навремено и во целост да одговори на обврските по договорите за осигурување. Вложувањето на средствата се врши така што се има предвид усогласеноста на роковите на вложувањата со доспевањето на обврските. При инвестирањето се важни диверзификацијата на субјектите и финансиските инструменти во кои се вложуваат средствата. Претходното е со цел соодветен поврат од вложувањата. За пласирање на средствата на осигурување, каматните стапки се усогласуваат со движењето на стапките на пазарот за пари и капитал за да обезбедуваат зачувување и зголемување на реалните вредности на пласираниите средства. Најголем дел од договорите за осигурување се краткорочни и каматниот ризик се намалува преку вложување во должнички инструменти. Се следи пазарот на хартии од вредност и во согласност со промените се врши вреднување на вложувањата во хартии од вредност. Се врши анализа на промената на економската вредност на портфолиото на финансиските инструменти и портфолиото на недвижности.

Во врска со договорите за осигурување кај кои обврските се изразени во странски валути се следат и флукутациите на девизниот курс. Принципот на управување на Друштвото со девизниот ризик е да се оствари и да се одржува усогласеност на побарувањата во странска валута во однос на обврските во странска валута. Исто така, овој однос се одржува и од перспектива на доспеаноста на обврските и побарувањата во странска валута. Методите за мерење на девизниот ризик вклучуваат: следење и анализа на ризикот по позиции и збирно, валутна структура на билансот на состојба, валутна структура на девизните средства, сензитивна анализа и други методи. Најголем дел од средствата и обврските се во евра. Курсот на денарот и неговата стабилност, девизните резерви на Централната банка и нејзините можности за интервенција, монетарната политика на Централната банка се фактори што имаат посредно или непосредно влијание и ги определуваат нивото и изложеноста на девизен ризик на Друштвото.

Групите на средствата што се дозволени и начинот на нивното вложување поблиску се пропишани со Законот за супервизија на осигурувањето.

Друштвото тековно врши приспособување на вложувањата што се однесуваат на средствата што ги покриваат техничките резерви, а кои се изложени на ризик од потенцијални загуби поради промена на каматните стапки, флукутации на девизниот курс и други пазарни ризици, со обврските што произлегуваат од договорите за осигурување врз кои влијаат овие промени.

Средствата за покривање на техничките резерви се пласираат во согласност со Законот за супервизија на осигурувањето.

Во Друштвото се обезбедува книговодствена и оперативна евиденција, која овозможува увид во состојбата на пласманите од сите средства по корисници и услови за користење.

Ризик поврзан со неживотно осигурување

Ризикот поврзан со неживотно осигурување е ризик што произлегува од обврските за неживотно осигурување и реосигурување, во однос на прифатените ризици и процесите при работењето. Овој ризик е ризик дека идните исплати на штети нема да бидат покриени со приходот од премија или дека техничките резерви не се доволни бидејќи идните трошоци и штети се разликуваат од претпоставките користени при утврдување на резервите.

Правилното управување и доброто познавање на овој ризик се клучни за Друштвото, чие портфолио се состои од речиси сите видови неживотно осигурување.

Управувањето со овој ризик се остварува преку спроведување соодветни акти за прием во осигурувањето. Востоставени се соодветни нивоа на овластувања за сите вработени што работат на прием во осигурувањето и продажба. Тековно се следи профитабилноста на секој производ одделно со детектирање на сегментите што може да влијаат врз влошување на резултатот. Преку интегрираниот систем на евидентија и обработка на податоците, се овозможува следење на резултатите за секој клиент одделно. Тоа овозможува селекција на квалитетни клиенти и формирање на портфолија за одделните видови производи, кои ќе генерираат позитивни резултати.

Друштвото континуирано врши анализа и измена или дополнување на постојните услови и тарифи за осигурување, како и подготовкa на нови производи.

Со обезбедување на повеќе реосигурителни договори, вклучително и реосигурително покритие за природни катастрофи со широк опсег, Друштвото дел од својот ризик го пренесува на реосигурувачот, со цел да се ограничи нето-потенцијалната загуба низ диверзификација на ризикот.

Заради трајно обезбедување на извршувањето на обврските по договорите за осигурување, се формираат технички резерви. Квартално до регулаторот се доставува информација за износот на техничките резерви, со мислење на овластениот актуар и тековна анализа на користените претпоставки и тестирање на адекватноста на издвоените резерви.

Управување со ризикот од резервирање

Друштвото има конзистентна политика за управување со ризикот од резервирање т.е има воспоставено редовен актуарски циклус за проценка на техничките резерви, вклучувајќи анализа на моделите, податоците, методите и претпоставките кои се дел од нив, бруто и нето од реосигурување. На редовна основа се спроведува тестирање на проценките на резервите од претходните периоди и доколку има потреба се корегираат моделите.

Во текот на 2022 година, Друштвото нема промена во користените модели за проценка на техничките резерви во споредба со претходната година и позначително отстапување на нивото на проценетите резерви. Друштвото континуирано ги следи динамичните промени во економското опкружување, пред се значителниот пораст на инфлацијата, кој последователно носи зголемени ризици во однос на сите процеси за управување со ризици.

Како одговор на влијанието на високата инфлација на обврските за штети на Друштвото и очекување истото да продолжи некој период во иднина, во моделите за проценка на резервите за штети за определени класи е внесена корекција за идна инфлација.

Во производите на Друштвото, каде што има потреба и можност, внесена е опција за корекција за сумите на осигурување и премијата.

Во рамките на своите редовни процеси на работа, како резултат на соодветните анализи и контроли, назначениот актуар на Друштвото со крајот на 2022 процени и потврди дека техничките резерви се на ниво со кое Друштвото може редовно и долгорочно да ги исполнува сите свои обврски по договорите за осигурување и евентуалните загуби поради ризиците кои произлегуваат од работите на осигурување кои ги извршува. Друштвото има внимателен пристап на резервирање подолг

период, со посебен акцент во класите со долг опаш каде е определена позначителна маргина за неповолни отстапувања, имајќи ги во предвид природата на развојот на штетите во тоа портфолио.

Определеното ниво на техничките резерви на Друштвото обезбедува сигурност на извршување на обврските кон осигурениците и заштита на капиталот на долг рок.

Со крајот на 2022 направени се анализа на сензитивност и стрес тест на определени претпоставки, кои произлегуваат од реални сценарија, релевантни за портфолиото на Друштвото. При тестирањето е утврдено дека само значителни промени на претпоставките и шокови предизвикани од големи штети во комбинација со природни непогоди во текот на една година би имале значително влијание на капиталот на Друштвото и остварувањето на неговата бизнис стратегија.

Ризик од неисполнување на обврските на спротивната страна

Овој ризик претставува загуба или неповолна промена во вредноста на средствата и финансиските инструменти поради неможност договорните страни или должниците да ги подмират своите обврски во договорениот износ и рокови.

Друштвото управува со овој ризик првично преку приемот во осигурување со пресметка на код на анализа на клиентите и анализа на солвентноста на клиентите. Побарувањата се следат на месечна основа и се утврдува нивната наплатливост. Во согласност со утврдената состојба се утврдува нивото на резервации на побарувањата по основа на премија и од страна на секторот за контрола на побарувањата се врши обезбедување нивна наплата.

Во согласност со Законот за супервизија на осигурувањето, поточно лимитите по основа на вложувања на средствата што ги покриваат техничките резерви и капиталот, Друштвото, со цел дисперзија на ризикот, ги пласира средствата во депозити кај голем број банки и во хартии од вредност издадени од Република Северна Македонија или од Народната Банка на Република Северна Македонија.

Во вложувањата во хартии од вредност Друштвото поседува сопственички хартии од вредност расположиви за продажба и должнички хартии од вредност, кои се чуваат до доставувањето, т.е. државни записи издадени од Република Северна Македонија.

Со цел да се намали ризикот од неможност реосигурувачите да ги исплатат своите обврски, Друштвото има воспоставено правила за избор на реосигурувачи/брокери преку следење на нивниот рејтинг од официјални рејтинг-агенции (S&P, AM Best , Moody's), како и стратегијата на групацијата.

Друштвото соработува со локални осигурителни брокери и друштва за застапување што ги исполнуваат условите за работење во согласност со Законот за супервизија на осигурувањето и се овластени за работење од страна на Агенцијата за супервизија на осигурувањето. Пред потпишувањето договор за деловна соработка, Друштвото се уверува дека дистрибутивниот канал е финансиски стабилен и дека има воспоставено адекватни процеси на работа и на продажба што одговараат на начинот и на политиките на работа на Друштвото.

Ликвидносен ризик

Ризикот на неликвидност претставува ризик дека Друштвото нема да може да обезбеди доволно парични средства за подмирување на своите обврски во моментот на нивното достасување или потребните средства да ги обезбеди со многу повисоки трошоци.

Друштвото управува со ризикот од неликвидност преку управување со активата и пасивата на начин што ќе овозможи навремено плаќање на обврските во нормални или во вонредни услови на работење. Планирањето на очекуваните приливи и одливи на парични средства е преку редовна контрола на ликвидноста и усвојување мерки за спречување или отстранување на причините за евентуална неликвидност. На 31.12.2022 година коефициентот на ликвидност на Друштвото изнесува 12,34. Во текот на 2022 година, и порај околностите во врска со економското опкружување, Друштвото имаше стабилна тековна ликвидносна позиција, ги одржуваше стапките на ликвидност над минималното пропишано ниво и усогласени со интерните лимити.

Оперативен ризик

Оперативниот ризик е ризик од потенцијална загуба предизвикана од неадекватни и неуспешни внатрешни процеси и контроли, предизвикани од вработените, системот или неповолни надворешни настани. Оперативниот ризик го вклучува правниот ризик, но ги исклучува стратегискиот и репутацискиот ризик.

Во процена на оперативниот ризик, како и во неговата контрола, се вклучени сите носители на ризик бидејќи неговото појавување е можно во сите сегменти од работењето. Процената се врши со квалитативна метода и сите подразици (дефинирани во каталогот на ризици) заедно со носителот на ризик, методите на процена, добиените резултати, имплементираните контроли и нивната корисност, се документираат во матрицата на системот за интерни контроли, а агрегиријот резултат на процената за цел оперативен ризик се документира во каталогот на ризици.

Друштвото управува со овој ризик на тој начин што воспоставува значаен број контроли за секој подразиц одделно со имплементација на сигурносни контроли, писани политики, правилници и упатства.

Континуирано се вршат управување со работењето на вработените, нивна едукација, делегирање на работните активности и задачи, како и мерење на извршувањето на вработените со цел да се обезбедат непречено спроведување на финансиско-материјалното работење и правилна примена на законските прописи при постигнување на стратегиските цели на Друштвото.

Друштвото има воспоставено план за обезбедување континуираност во работењето (Business Continuity Plan). Планот воспоставува менаџерски тим што има право, должност и одговорност за обезбедување континуираност на Друштвото во ситуации, состојби и инциденти што не може да се предвидат, а кои би можеле да имаат значително негативно влијание врз работењето на Друштвото. Посебна одговорност во планот претставува обезбедувањето сигурност на информатичкиот систем на Друштвото, во смисла на обезбедување на податоците и на информациите на Друштвото што се круцијални за работењето.

Со цел да се поддржат главните активности на Друштвото во смисла на навремено и точно обезбедување на податоците, креирани се високоефективни оперативни ИТ-системи, кои се однесуваат на прием во осигурувањето, реосигурувањето и штетите. Покрај претходно споменатите, креирани се системи што се однесуваат на човечките ресурси, на финансите и на другите области од оперативното работење на Друштвото. Безбедноста на претходно споменатите системи се обезбедува преку поставена хардверска опрема, политики и процедури на безбедност, како и високообучен кадар.

Контролата на ИТ-системот се остварува преку политики и процедури, лиценци за користење на информатички оперативни системи и обезбедување сигурносни, резервни и заштитни копии. Со обезбедувањето висока контрола на пристап до информатичкиот систем се обезбедува сигурност од неовластен пристап до информациите и до податоците за деловното работење на Друштвото.

Друштвото има усвоено посебни акти за усогласување со прописите, како контрола на исполнувањето на обврските на Друштвото што произлегуваат од позитивните прописи. Контролата се спроведува преку имплементирање задолженија предвидени во – посебна исправа за остварување на функцијата усогласување со прописи. Преку соодветни и навремени консултации се обезбедува вработените да ги извршуваат своите секојдневни работни задачи во согласност со позитивните прописи.

Вработените навремено се известуваат за промените во легислативата што го детерминираат нивното секојдневно работење. Преку соработка и комуникација со институциите на системот и со инспекциските служби што се дел од нив, се обезбедува навремено исполнување на сите обврски на Друштвото и избегнување на прекршочни санкции.

Во 2022 година Друштвото спроведе и процес на идентификација на ризици што се однесуваат на усогласувањето со прописи (Compliance Risk Inventory Process). Процесот на идентификација на предметните ризици се реализира во рамките на процесите за управување со ризици реализирани во Друштвото во текот на годината. Во текот на спроведување на предметниот процес се идентификувани повеќе од 60 ризици што се поврзани со усогласувањето со прописи.

Во текот на процесите следните правни области беа предмет на посебен интерес:

- антитrust,
- хартии од вредност,
- корпоративно право и корпоративно управување
- заштита на лични податоци и приватност,
- санкции и ембарго,
- финансиски криминал,
- осигурување,
- работни односи и право од социјално осигурување,
- заштита на потрошувачи,
- даноци.

Резултатот од процесот на попишување на ризиците што се однесуваат на усогласување со прописите спроведен во 2022 година истакна дека Друштвото има воспоставено адекватни механизми за контрола на овие ризици. Друштвото соодветно ги контролира сите ризици што се поврзани со усогласувањето со прописи. Профилот на предметните ризици на Друштвото е низок.

Во однос на спроведувањето на идентификација на ризиците што се поврзани со усогласувањето со закони, од страна на стручните служби на Друштвото се изгответи соодветни извештаи, кои се доставени до органот на управување и до соодветни организациски единици на мнозинскиот акционер.

Од другите ризици треба да се споменат и:

Стратегискиот ризик – кој е ризик од неполовно работење што се однесува на несоодветни деловни и инвестициски одлуки, на неадекватна комуникација и остварување на целите или на недоволен капацитет за приспособување на промените во економското опкружување.

Контролата на овој ризик пред сè се остварува преку подготовкa и примена на повеќегодишен деловен план одобрен од Надзорниот одбор на Друштвото. Друштвото е насочено кон креирање актуелна бизнис-стратегија, развој на нови производи, усовршување на каналите на продажба и аквизиции, при што се зема предвид влијанието на целокупното пазарно опкружување. Бизнис-

стратегиите главно се изготвуваат со цел да се насочат активностите кон профитабилност, избегнување на финансиски загуби и оптимизација на процесите на функционирање.

Воспоставената бизнис-стратегија се следи континуирано со преглед на реализираната состојба според она што е планирано, вклучувајќи ги разгледувањето на достигнатото ниво на премија, промената во премиските стапки, техничкиот резултат, трошоците, како и целокупната профитабилност на секоја класа на осигурување одделно. Тековно се набљудува и осигурителниот циклус на пазарот преку промените на премиски стапки, кои се следат со промената на премија, франшизите и условите на осигурување. Воедно се разгледува и однесувањето на другите конкуренти на пазарот со цел да не ја нарушаат планираната бизнис-стратегија во однос на новите производи и на продажната мрежа.

Основна цел на Друштвото е да го задржи својот статус на доверливо друштво за осигурување со урамнотежен однос на преземени ризици и остварен профит.

Репутацискиот ризик е ризик од неповолен развој на работењето поврзан со наштетување на репутацијата на Друштвото. Губењето на репутацијата може да ја наруши довербата на клиентите, на инвеститорите или на вработените во Друштвото и на тој начин да доведе до финансиска штета.

Друштвото во секој дел од своето работење се стреми за одржување култура на добро деловно однесување, транспарентност на пазарот, понуда на производи со прецизно дефинирани услови на осигурување и тарифи, фокусираност кон клиентите и зголемување на квалитетот на услугите и учество во општествениот живот преку низа проекти што имаат социјален импакт на заедницата.

Во текот на оваа година, за прв пат е направена проценка на ризикот на одржливост во рамките на редовните процеси за управување со ризици, врз основа на постоечката матрица на ризици со која е утврдено дека истиот нема значително неповолно влијание на профилот на ризици на Друштвото.

Од аспект на управувањето со ризици, оваа година е посебно важна тековната имплементација на групацискиот проект МФСИ17/МФСИ9 за воведување на новите сметководствени стандарди и соодветното финансиско известување кон Групацијата во наредниот период. Ризиците кои произлегуваат од имплементацијата на новите стандарди се воглавно од областа на оперативниот ризик.

Во 2020 година Агенцијата за супервизија на осигурување издаде нов Правилник за процесирање на штети, Правилник за минимални стандарди за пресметка на технички резерви и Правилник за минимални стандарди на ИТ системите на друштвата за осигурување и донесе измени во правилниците за прикажување на трошоците за стекнување, вклучително и пресметка на одложените трошоци за стекнување. Процесите за проценка на ризиците оваа година беа фокусирани во голем дел и на анализа на прилагодувањето на Друштвото кон барањата од новите регулативни правила. Заклучокот од целокупната проценка е дека работата на Друштвото е во согласност со нивните одредби.

Со сите процеси за управување со ризици во текот на 2021 година, анализирана е целокупната работа на Друштвото во услови на пандемија и генериирани се резултати врз основ на кои е утврдено дека процесите во Друштвото во текот на 2021 генерално се изведуваат непречено, со соодветни мерки и активности за заштита на вработените и заедницата. Друштвото успешно ги менаџира тековните и ново појавените ризици кои ги наметнаа новите околности за работа, со задржување на нивото на стабилност во однос на солвентноста и ликвидноста на Друштвото.

Управување со капиталот

Друштвото ги утврдува сопствените средства и адекватноста на капиталот во согласност со пропишаната регулатива од страна на Агенцијата за супервизија на осигурувањето. Друштвото за осигурување е должно во секое време да располага со соодветен капитал во однос на обемот на работа и класите во рамките на кои врши работи на осигурување, како и ризиците на кои е изложено при нивното извршување.

Пресметката на маргината на солвентност е во согласност со членот 75, став 1 (како барање врз основа на Солвентност 1 директивата), а гарантниот фонд е дефиниран со член 77 од Законот за супервизија на осигурувањето.

во 000 ден.	2022	2021
Маргина на солвентност	104 868	96 413
Гарантен капитал	276 719	277 322

5. Извештај за корпоративно управување

Системот за корпоративно управување во Друштвото е поставен во согласност со стандардите на позитивните прописи на Република Северна Македонија. Во согласност со одредбите од Законот за трговските друштва, Законот за супервизија на осигурувањето, како и одредбите од Статутот, во Друштвото е воспоставен двостепен систем на управување,. Во текот на ноември 2022 година, со одлука донесена од страна на акционерите на Друштвото, се промени Статутот на Друштвото при што се предвиде дека органот на управување на Друштвото е составен од четири члена. Органот на надзор на друштвото е исто така составен од четири члена.

Карактеристика на системот на корпоративно управување во Друштвото е постојана интеракцијата со регулаторот во согласност со одредбите од Законот за супервизија на осигурувањето. Управувањето и надзорот во Друштвото се детално регулирани со посебни акти на Друштвото, каде што со одлука на органот на надзор е извршена и детална поделба на надлежностите, одговорносите и функциите на членовите на Управниот одбор.

Транспаретноста и спречувањето на судирот на интереси се посебна вредност на системот на корпоративно управување на Друштвото. Управниот одбор е посветен на адекватно и навремено информирање на сите заинтересирани страни. Преку системот за електронски информации за котираните друштва на Македонската берза за хартии од вредност АД Скопје се објавуваат сите информации што се значајни за работењето на Друштвото. Информации за работењето на Друштвото дополнително се објавуваат и на официјалната интернет-страница на Друштвото.

Постапката за именување и разрешување, нивните квалификации, критериумите за независност, дефинирането на материјалниот интерес и деловниот однос со Друштвото на членовите на органот на надзор и членовите на органот на управување се определени со позитивните прописи на Република Северна Македонија, посебно со Законот за трговските друштва, Законот за супервизија на осигурување и подзаконските акти на Агенцијата за супервизија на осигурување.

5.1 Надзорен одбор

Надлежностите и одговорностите на органот на надзор во Друштвото се детерминирани во позитивните прописи на Република Северна Македонија, како и во актите на Друштвото. Дополнително и определени акти на Друштвото ги детализираат надлежностите и одговорностите на Надзорниот одбор.

Со датум 31.12.2022 година, членови на Надзорниот одбор на Друштвото се:

- г. Габор Лехел (Gabor Lehel) како претседател на Надзорниот одбор;
- г. Андреја Јосифовски како независен член на Надзорниот одбор;
- г. Рейнхард Гојер (Reinhard Gojer) како независен член на Надзорниот одбор;
- г. Филип Бардас (Philipp Bardas) како член на Надзорниот одбор.

Во текот на деловната 2022 година Надзорниот одбор на Друштвото одржа вкупно 7 (седум) седници. На седниците што се одржаа, Надзорниот одбор ги презеде сите активности во врска со извршувањето на функцијата на надзор, одобрување на одлуки на Управниот одбор во однос на деловната политика и финансиските планови, застапување на Друштвото кон членовите на Управниот одбор, одржување и унапредување на објективноста и на професионалното функционирање на системот за внатрешна ревизија, разгледување на определени наоди и решенија донесени од регулаторот, заштита на акционерскиот капитал.

Преку анализа на соодветни извештаи, одобрување на посебни акти и дејства доставени од страна на Управниот одбор, Надзорниот одбор во целост ја оствари својата контролна функција. При одржувањето на седниците на органот соодветно се применуваа одредбите од позитивните прописи на Република Северна Македонија и актите на Друштвото. За сите состаноци што се одржаа во текот на деловната 2022 година се изготвени соодветни записници, од каде што може да се констатираат и одлуките на одборот. Одлуките што се донесени од одборот се соодветно спроведени во Друштвото, како и пред надлежните органи.

5.2 Управен одбор

Членовите на Управниот одбор управуваат со Друштвото, обезбедуваат Друштвото да работи во согласност со правилата за управување со ризик, во согласност со одредбите од Законот за супервизија на осигурувањето, вршат контрола над ризиците од работењето, обезбедуваат Друштвото соодветно да ги води трговските книги и другата сметководствена документација, ги вреднуваат ставките во деловните биланси и изготвуваат периодични и годишни извештаи. Организиската поставеност, како и работењето на Управниот одбор во Друштвото, се во целост со позитивните прописи.

Во согласност со одредбите од Статутот, Управниот одбор на Друштвото е составен од 4 (четири) члена, од кои едниот е именуван за претседател. Со датум 31.12.2022 година, членови на Управниот одбор на Друштвото се:

- г. Бошко Андов како претседател на Управниот одбор;
- г-ѓа Весна Ѓорчева како член на Управниот одбор;
- г-ѓа Татјана Димов како член на Управниот одбор;
- г-дин Озрен Марјановиќ, како именуван и избран член на Управниот одбор за кој се спроведува постапка за добување согласност за извршување на функција член на орган на управување во друштво за осигурување.

Заради одржување и унапредување на пазарната позиција и зачувување на конкурентноста на Друштвото на пазарот, во текот на деловната 2022 година Управниот одбор редовно ги следеше сите состојби во осигурителната дејност и детално ги разгледуваше извештаите од работењето на другите осигурителни друштва презентирани од регулаторот и од Националното биро за осигурување. Управниот одбор постојано ги следи ликвидноста и солвентноста на Друштвото, резервите утврдени

со Законот за супервизија на осигурувањето, приемот во осигурување и решавањето на отштетените побарувања, кои претставуваат и најбитни елементи за успешно функционирање на Друштвото. Од посебен интерес за органот на управување преставуваат и директивите на Европската Унија што се однесуваат на регулација на пазарот на осигурување.

Во рамките на своите овластувања, во деловната 2022 година Управниот одбор презеде голем број активности, пред сè преку донесување одлуки, акти и издавање исправи со кои се утврдуваат и се уредуваат деловните политики и стратегии во работењето,. При донесувањето на одлуките Управниот одбор соодветно ги следеше и ги применуваше одредбите од позитивните прописи. Управниот одбор ги презеде сите непоходни подготвителни дејства поврзани со функционирањето на внатрешната ревизија и на органот на надзор. Навременото информирање на Надзорниот одбор обезбеди оперативна функционалност и конкретна ефективност на надзорот. Во периодот што измина Управниот одбор обезбеди безрезервна поддршка на организациските единици и на вработените при учество во различни проекти и постапки, комуникација со државните органи (органите на државната управа) и со единиците на локалната самоуправа.

Во периодот од 01.01.2022 година до 31.12.2022 година Управниот одбор на Друштвото одржа вкупно 78 седници. Сите членови на Управниот одбор дадоа адекватен и значителен придонес во функционирањето на одборот.

Сите одлуки на одборот се усвоени во транспарентна постапка и поткрепени со неопходната документација. За сите состаноци што ги одржа Управниот одбор се составени соодветни записници, кои се потпишани од сите членови на Управниот одбор, како што е предвидено според локалните закони. Активностите на Управниот одбор придонесоа во деловната 2022 година Друштвото да работи успешно.

5.3 Менаџмент

Менаџерски тим:

г-ѓа Јасминка Илиева, менаџер за прием во осигурување;
г. Зоран Тодоровски, менаџер за вонсудски штети;
г-ѓа Татјана Димов, менаџер за спорови по штети и регреси;
г-ѓа Маргарета Поповска-Гошева, менаџер за финансии;
г. Зоран Алексовски, регионален менаџер за продажба;
г. Марјан Оручоски, регионален менаџер за продажба;
г. Филип Мешков, менаџер за неагентска продажба;
г-ѓа Весна Богдановска, менаџер за човечки ресурси;
г-ѓа Кевсер Лаличиќ, менаџер за информатичка технологија;
г-ѓа Татјана Ансарова-Јовановска, менаџер за интерна ревизија.
г-ѓа Гордана Миноска, главен актуар

5.4. Изјави за примена на кодекси за корпоративно управување

Согласно член 384-а од Законот за трговските друштва, Управниот одбор на Акционерското друштво за осигурување и реосигурување МАКЕДОНИЈА-Скопје, Виена Иншуруенс Груп , ја дава следната

ИЗЈАВА

Ние , Бошко Андов како Претседател на Управниот одбор, Весна Ѓорчева и Татјана Димов како членови на Управниот одбор, изјавуваме :

1. Управниот одбор на Друштвото го применува кодексот на корпоративно управување на Друштвото, кој е предложен од Управниот одбор, одобрен од Надзорниот одбор и усвоен од акционерите на Друштвото,

2. Кодексот за корпоративно управување на Друштвото е објавен на официјалката интернет страница на Друштвото (www.insumak.mk).
3. Друштвото во целост ги почитува и применува одредбите на Кодексот за корпоративно управување. При управувањето со Друштвото не се извршени отстапувања од правилата на Кодексот на корпоративно управување, односно не се извршени отстапувања од позитивните прописи со кои се регулира корпоративното управување кај друштвото за осигурување во Република Северна Македонија.

Претседател на управен одбор

г. Башко Андов

Член на управен одбор

г-ѓа Весна Ѓорчева

Член на управен одбор

г-ѓа Татјана Димов

ИЗЈАВА
За усогласеност со Кодексот за коративно управување

Мие . Башко Андов како Претседател на Управниот одбор, Весна Ѓорчева и Татјана Димов како членови на Управниот одбор, изјавуваме :

1. Акционерското друштво за осигурување и реосигурување МАКЕДОНИЈА-Скопје, Виена Иншуранс Груп во своето работење ги применува Кодексот за корпоративно управување на акционерските друштва котирани на Македонската борза АД Скопје, објавен на интернет страната на Берзата.
2. Акционерското друштво за осигурување и реосигурување МАКЕДОНИЈА-Скопје, Виена Иншуранс Груп ги применува принципите и начелата на добро корпоративно управување предвидени во Кодексот според коишто „примени или подасни зошто не се примени“, практику пополнување на прашалици во форма и содржина пропишана со Кодексот.
3. Со оваа Изјава потврдуваме дека прашалниците се објавени на СЕИ-НЕТ и на интернет страната на друштвото и дека одговорите во истите се вистинити и точни и дека ја отсликуваат применетата на правилата и начелата на корпоративното управување од страна на друштвото.

Претседател на управен одбор

г. Башко Андов

Член на управен одбор

г-ѓа Весна Ѓорчева

Член на управен одбор

г-ѓа Татјана Димов

6. Внатрешна и надворешна ревизија

6.1 Внатрешна ревизија

Интерната ревизија на Друштвото, во согласност со годишниот план за работа, во текот на 2022 година изврши 6 ревизии, со што се опфатија сите клучни функции во работењето на Друштвото.

Од извршените ревизии се утврди само еден ниско ризичен наод. Утврдени беа и преден број на нематеријални отстапувања за кои беа веднаш договорени корективни активности или истите беа корегирани најбрзо по завршувањето на ревизиите.

Ревизорските мислења за сите ревидирани функции на Друштвото беа „Одлично”, што значи дека функционирањето на имплементираните интерни контроли во работата на ревидираните функции на Друштвото беше оценето како ефективно во сите материјални аспекти.

Договорените и доспеани активности со менџментот за елиминирање на утврдените наодиод претходните периоди беа завршени на предвидениот начин и во предвидените рокови.

6.2 Надворешна ревизија

Надворешен ревизор за 2022 година беше Друштво за ревизија ПРАЈСВОТЕРХАУСКУПЕРС РЕВИЗИЈА ДОО Скопје, со ЕМБС: 6333370, ЕДБ: 4030008022586 и седиште на бул. „8 Септември“ ДЦ Хипериум, бр.16, 1000 Скопје.

Ревизорот е избран со одлука на Акционерско Собрание бр. 02-3450/8 од 25.05.2022 година. Во согласност со одредбите од Законот за супервизија на осигурувањето, Агенцијата за супервизија на осигурувањето донесе решение УП1 - 14 - 2 - 607 од 14.06.2022 година, со кое издаде согласност Друштвото за ревизија ПРАЈСВОТЕРХАУСКУПЕРС РЕВИЗИЈА ДОО Скопје да изврши ревизија на финансиските извештаи за деловната 2021 година.

7. Актуарска потврда

Конечното мислење за состојбата на друштвото за осигурување прикажана во финансиските извештаи и годишниот извештај за работењето е:

а) позитивно б) мислење со резерв в) негативно

Позитивното мислење за состојбата на друштвото за осигурување прикажана во финансиските извештаи и годишниот извештај за работењето се дава врз основа на следното:

- Друштвото во разгледуваната година работело само работи за кои е регистрирано.
- Во својата работа ги применува усвоените услови и тарифи.
- Капиталот на Друштвото го надминува потребното ниво на Маргина на солвентност и Гарантниот капитал, во согласност со законските прописи и актите на деловна политика на Друштвото.
- Проценката на техничките резерви е во согласност со регулативата, усвоените акти на Друштвото и начелата на актуарската професија.
- Друштвото остварува добар степен на ажурност во решавањето на штети, како и во исплатата на веќе ликвидираните штети.
- Друштвото во 2022 година има остварено позитивен финансиски резултат.

Премиите и техничките резерви на друштвото се пресметани согласно Законот за супервизија на осигурување, Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви и актуарската професија.

Имајќи ја во предвид висината на сопствениот капитал, како и политиката во однос на формирање на техничките резерви, Друштвото може редовно и долгорочко да ги исполнува сите свои обврски по договорите за осигурување и евентуалните загуби поради ризиците кои произлетуваат од работите на осигурување кои ги извршува.

Акутар
Гордана Миноска

Гордана Миноска

8. Деловна политика и цели на Друштвото

8.1. Цели на Друштвото

Главни цели на МАКЕДОНИЈА Осигурување АД Скопја - Вивна Иншуранс Груп се остварување на нето-добивка преку извршување на дејноста осигурување, како и преку пласирање или инвестирање на средства, заподолување на сите обврски кон клиентите и другите корисници на осигурувањата, како и успешно раководење, едуирање и усовршување на вработените и на другите вклучени што го застапуваат Друштвото.

Главните насоки на дејствувањето на Друштвото за исполнување на главните цели ќе бидат:

- максимална присуство на пазарот на осигурување, парите и капиталот;
- проширување на портфолиот на осигурување и зголемување на квалитетот на портфолиот;
- зголемување на квалитетот на услугите во осигурувањето;
- равнотечно смалување на трошоците на работење;
- оптимално пласирање на емисија на ризик во соосигурување и реосигурување заради зачувување на стабилноста на портфолиот;
- ефикасно прибирање, користење, пласирање, инвестирање и вложување на финансиските средства со оптимална низна сигурност и адекватна вграденост;
- одржување на ликвидност и солвентност;
- унапредување на вкупната организација на Друштвото,
- како и на технологијата на работењето.

8.2 Стратегиски насоки на развој:

- континуиран, динамичен и стабилен развој со зголемување на економската сила на Друштвото базиран на трејно позитивен финансиски резултат во работењето; одржување на трејна совентност и ликвидност над просекот на пазарот на осигурување во Република Северна Македонија;
- постојано унапредување на ефикасноста и на рационалноста во користењето на средствата за осигурување, унапредување на организацијата на работа, без нарушување на секојдневното работење на друштвото;
- намалување и постепено елиминирање на субјективите, како и намалување на зависноста од објективните фактори што влијаат врз растот и развојот на осигурувањето во Друштвото;
- соодветно развивање на стручноста, работните навики и креативните способности на работниците во Друштвото, со што ќе се влијае врз унапредување на квалитетот на работењето.

8.3 Успешност во работењето

Врз основа на изнесените цели и правци на развој, особено ќе се води грижа за остварување на следните критериуми во успешноста на работењето:

- оптимален позитивен финансиски резултат во однос на вкупниот приход и особено во однос на премијата за осигурување;
- одржување на нивото на техничкиот резултат што овозможува позитивен финансиски резултат, односно нето-добривка стимулативна за акционерите;
- ефикасност во обработката на штети, односно бројот на решените штети во однос со бројот на пријавени;
- релативно смалување на трошоците на работење во однос на вкупниот приход;
- зголемување на премијата по вработен во Друштвото;
- зголемување на остварениот приход од инвестирање на расположивите средства за пласман и инвестирање.

8.4 Стабилна соловентност и ликвидност

Друштвото особено ќе води сметка за својата ликвидност, законски дозволеното покритие на техничките резерви и ажурно извршување на сите доспеани и идни обврски.

Во своето работење Друштвото ќе се придржува до сите економски, осигурителни и актуарски начела за успешно работење, како и на сите законски и други нормативни акти (инструменти на работа) што го регулираат осигурителното покритие.

9. Анализа на работата на Друштвото

9.1 Прием во осигурување

Секторот за прием во осигурување ги обединува Службата за преземање ризици и Службата за поддршка на продажната мрежа.

Службата за преземање ризици го организира и го спроведува своето работење преку преземање ризици на начин и со мерки што обезбедуваат стабилност и профитабилност на одделните портфолија и остварување позитивен технички резултат во работењето во целина. Друштвото успешно го надмина шокот предизвикан од пандемијата со Коронавирусот и продолжи со стабилно, соловетно и профитабилно работење. Тоа забележа понатамошно зголемување на премијата во класите што претрпеа најголеми загуби од пандемијата: автомобилска одговорност во странство - Зелена карта, Гранично осигурување и патничко осигурување. Најголемиот процентуален пораст на бруто полисираната премија е евидентиран во класата здравствено осигурување, продукт што особено се актуелизираше во тековната година на ниво на пазарот за неживотно осигурување.

Имотното осигурување го зазема најголемиот дел од осигурителниот портфел на Друштвото. И во 2022 година Друштвото ја задржа лидерската позиција на пазарот за овие класи на осигурување, со истовремено задржување на позитивен технички резултат во работењето и насоченост кон квалитетна заштита на имотот на осигурениците.

Во осигурувањето на моторни возила, техничкиот резултат покажува подобрување во делот на каско осигурување. Во осигурувањето на моторни возила, Друштвото и понатаму продолжува со стратегијата на конзервативен и профитабилен раст. Кај другите класи на осигурување продолжи трендот на задржување на клиентите со овозможување квалитетни и приспособени решенија кон потребите на осигурениците.

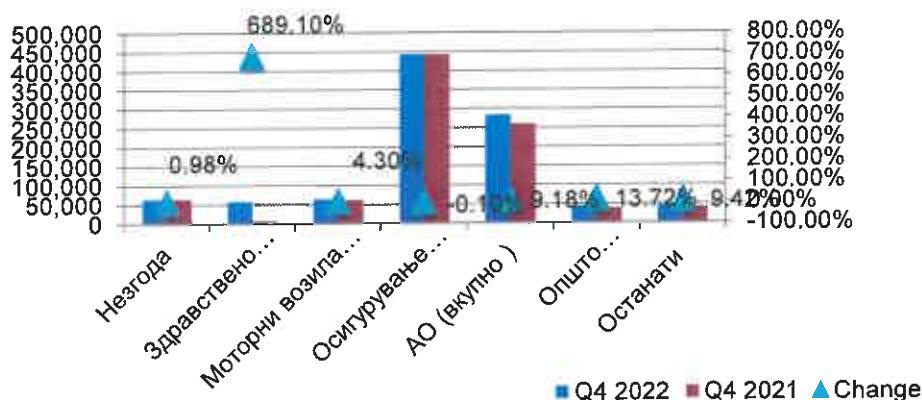
Со цел развој и подобрување на постојните производи, како и приспособување кон потребите на пазарот, во текот на 2022 година направивме измени и дополнувања на одделни услови и тарифи на

премии за повеќе видови осигурувања. Подготвувањето на приспособени понуди според специфичностите на клиентите е значаен дел од работата на Службата за преземање ризици. Дополнително, преземачите на ризик се задолжени и за следење на остварените технички резултати на ниво на одделни клиенти, ризици и на ниво на целокупните портфолија.

Службата за поддршка на продажната мрежа во текот на 2022 година ефикасно ја извршуваше својата функција со администрирање на полисите и на другата придружна документација, овозможувајќи непречено одвибање на процесот на продажба. Во текот на 2022 година вработените од оваа служба администрацираа 68 753 предмети, најмногу поврзани со осигурувањата на моторни возила, но и со полисите на физички лица. Од друга страна изработени се и издадени голем број комплексни полиси од осигурувањата на имоти, одговорност и транспортните осигурувања. Тарифирањето, како последна контрола при изработката на полисите, е дел од одговорностите на оваа Служба и претставува заокружување на процесот на прием во осигурувањето.

Секторот за прием во осигурување со начинот на организирање на работата, со ефикасноста и посветеноста на вработените и со адекватното одговарање на потребите на клиентите за различни видови осигурувања придонесува кон остварување позитивен технички резултат во работењето на компанијата. Инфлаторните притисоци, што се очекува да се задржат и во текот на наредната година може да имаат неповољно влијание на профитабилноста во осигурителниот сектор, бидејќи може да доведе до зголемување на обемот на штетите. Меѓутоа, и покрај овие околности се очекува главните параметри за успешност на Друштвото да се придвижуваат во позитивна насока.

Полисирана премија по видови осигурување 2022/2021

9.2 Продажба

Продажната мрежа на Друштвото е организирана да обезбеди достапност на осигурителната понуда до клиентите преку разновидни дистрибутивни канали со цел да биде секогаш во чекор со потребите на пазарот. Службата за агентска продажба функционира во тимови на западен и источен регион преку интерни вработени агенти за осигурување и надворешна мрежа на застапници во агенциите за застапување. Тоа е искусна и обучена мрежа на продавачи, но и канал што обезбедува прилив на нови застапници и ширење на опфатот на пазарот.

Службата за неагентската продажба ја покрива потреба на пазарот на клиентите што бараат компаративни понуди преку осигурителните брокери, банки, туристички агенции и др. партнери.

Агентска продажба и продажба преку агенции за застапување

Источен регион

Реализацијата на поставените цели за 2022 година се одвиваше според планираното. Се потрудивме да ги пресртнеме сите предизвици и да најдеме начин да го направиме тоа што од нас се очекуваше. Полисирали вкупно премија од 385 милиони денари што е за околу 33 мил. денари повеќе од планираното или 42.5 милиони денари повеќе од остварувањето во 2021 година.

Значаен пораст имаме во полисирана премија за здравствено осигурување и се надеваме дека тој тренд ќе продолжи и понатака.

Зголемување на полисирана премија во однос на 2021 година има во сите класи на осигурување. Посебно во делот на Авто одговорност и Зелена карта, Патничко и Транспорт.

Во 2022 година, поради настаните во источна Европа и поскапувањето на сировините, се зголемија градежните вредности на објектите па аналогно на тоа во втората половина на 2022 година ги зголемивме сумите на осигурување, за да обезбедиме реално покритие на нашите клиенти. Тоа како последица донесе нови зголемени премии за осигурување. Зголемувањето на премиите беше еден од предизвиците кои успешно го изменацирали и со тоа успеавме да го задржиме квалитетот на осигурителното покритие а и да ги задржиме скоро целосно сите клиенти кај кои ова мораше да го примениме.

Наплатата на премијата е во рамки на планираното.

Посветеноста на тим менаџерите и застапниците како и нивниот професионален пристап кон обврските, се клучните фактори за успехот кој го постигнаавме.

Западен регион

Во деловната 2022 година Западниот регион се фокусираше на исполнување на планираните резултати од работењето согласно планот за работа и доближување на својата стратегија на работење до потенцијалните осигуреници. Во 2022 година се постигнаа резултати коишто ја прават годината успешна. Западниот регион ја заврши деловната 2022 година со бруто полисирана премија во износ од 182 милиони денари. Во структурата на портфелот и понатаму водечка класа на осигурување е задолжителното осигурување (преку 30% учество). Незначителен пораст има во сите други класи на осигурување. Наплатата на премијата е на исто ниво како и минатата година.

Продажна мрежа: Продажбата се врши преку 7 интерни агенти и преку мрежата на ДЗО Тренд - МР со 37 интерни лиценцирани застапници и над 75 надворешни застапници.

ДЗО Тренд учествува со повеќе од 90% во вкупната продажба во Западниот регион.

Главен приоритет во 2022 година беше да се обноват постоечките осигурувања, во целост успеавме, и да се донесат нови клиенти на што макотрпно се работеше во текот на целата година.

Во 2022 година продолжи процесот на градење на сопствена надворешна продажна мрежа и јакнење на сопствениот потенцијал преку:

- задржување на постојните и придобивање на нови застапници кои се продажно ориентирани и активни во градење на сопствена продажна мрежа.
- градење на активна структура за продажба
- конинуиран процес на едукација и менторство на надворешни застапници под директен мониторинг на интерни координатори.
- отварање на нови продажбни места согласно потребите на пазарот и стратегијата на компанијата.

Во текот на годината се организираа неколку обуки од едукативен карактер.

И понатаму основна стратешка цел на Западниот регион е:

- остварување на поставените цели и задачи
- зголемување на бројот на клиенти во нашиот портфел
- јакнење на продажната мрежа и нејзино проширување
- наплата на премијата
- активно следење на пазарот и задоволување на потребите на нашите клиенти

Неагентската продажба

Неагентската продажба во 2022 година оствари бруто полисирана премија во висина од 31 милион денари што е за 14 % поголема во однос на 2021 година, а претставува 31% од целокупниот портфел на компанијата.

Зголеменото учество во портфелот на компанијата како и значителниот раст во сегментот на неагентската продажба се должи пред се на растот на продажбата преку дел од брокерските друштва особено во класата на доброволно приватно здравствено осигурување како и класите автоодговорност и имотно осигурување.

Организациски службата ја покрива работата со:

- Осигурителни брокерски друштва;
- Банки (застапништво на Комерцијална Банка АД Скопје);
- Туристички агенции;

Успешната соработка со брокерските друштва продолжи и во 2022 година. Соработката со брокерските друштва се одвиваше преку двајцата промотори за работа со брокери. Тие беа одговорни за давање на осигурителни понуди и изработка на полиси со најоптимално покритие за клиентите за сите осигурителни продукти од палетата на Македонија осигурување.

Продажбата преку брокерските осигурителни друштва се интензивираше во сите сегменти особено во делот на автомобилска одговорност и здравствено осигурување. Интензитетот на продажбата на полиси од автомобилска одговорност и зелена карта забележа раст во сите 4 квартали.

Пораст од речиси 10% имаше и во сегментот каде како компанија учествувавме во постапките за јавни набавки преку бирото за јавни набавки за кои овластување имаа брокерите со кои имаме договори за соработка.

Вкупно фактурираната премија преку брокерските друштва за 2022 година достигна 251 милион денари што е за 12% повеќе во однос на 2021 година. Продажбата на полиси по класите автоодговорност, зелени карти и гранично осигурување изнесуваше 88 милиони денари. Порастот по овие класи изнесуваше речиси 13 милиони денари или. Имотното осигурување преку брокерските друштва порасна за околу 3 милиони денари.

Важен сегмент во порастот на продажбата преку брокерите имаше класата на приватно здравствено осигурување која изнесуваше 23 милиони денари. Оваа класа до 2021 година не беше застапена во портфелот на службата за неагентска продажба.

Продажбата на хипотекарни домаќински и имотни како и кредитни како полиси се одвиваше преку промоторот за продажба преку банки. Нашата компанија има склучено договори за продажба на овие видови на осигурување преку 2 банки и едно брокерско друштво и тоа:

- Комерцијална банка
- Прокредит банка (од 2017 година за продажба посредува ИН-Брокер) и
- Охридска банка

Во текот на 2022 година продажбата преку овој дистрибутивен канал во кој доминира продажбата преку застапништвото на А.Д. Комерцијална Банка порасна за 15% односно 7 милиони денари и изнесуваше 56 милиони денари.

Продажбата преку Прокредит банка (застапувана од брокерското друштво ИН-Брокер) забележа пад од 10% и изнесуваше 2 милиони денари.

Продажбата преку дистрибутивниот канал на Охридска банка беше незначителна.

Работењето со туристичките агенции и во 2022 година се одвиваше преку промоторот за патничко осигурување кој беше одговорен и за продажбата на патничко осигурување преку брокерските друштва и кон крајот на годината и за дел од продажбата преку брокерските друштва.

Пред се заради целосното укинување на КОВИД рестрикциите продажбата на патничко осигурување забележа пораст од 80% во однос на 2021 година и во 2022 година изнесуваше околу 900 илјади денари.

9.3 Вонсудски штети

Тимот за штети ја има репутацијата дека е извонреден во рамките на својата дејност и е познат по својата техничка подготвеност во однос на класите на осигурање од незгода, имотни осигурувања и осигурување на моторни возила. Тимот за штети на Друштвото има неовообичаено висок процент на релевантни, професионални квалификации, а се однесуваат за релевантни области во кои спаѓаат следниве квалификации:

- право,
- економија,
- осигурување,
- медицина,
- градежништво (инженерство),
- машинство

Пријавени штети / Број на пријавени штети

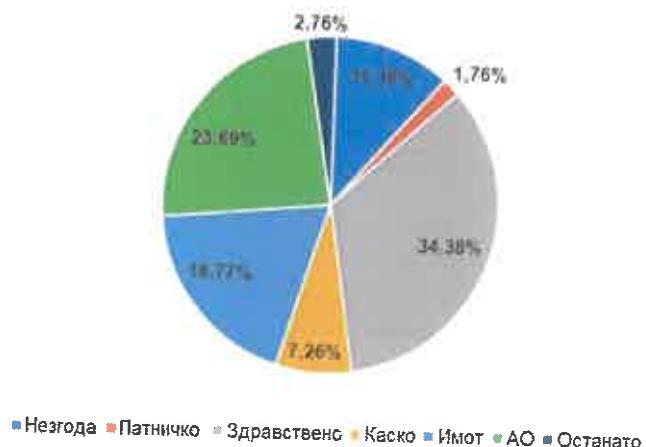
Незгода	Патничко	Здравствено	Каско	Имот	АО	Останато	ВКУПНО
762	118	2303	486	1257	1587	185	6698

Со зголемување на бројот на продадени полиси доброволно здравствено осигурување, и пријавените штети од истата класа допринесе вкупниот број на штети во 2022 се зголеми за 44%.

Ако направиме споредба со минатата година бројот на пријавени штети е зголемен во незгода за 3,11%, кај остатантите класи има намалување на бројот на штети и тоа кај каско за 10,83%м, имоти за 8,52% и А/О за 11,39%.

Процентуалното учество на бројот на штети по класи во однос на вкупниот број на штети прикажан е на долнит дијаграм

ПРИЈАВЕНИ ШТЕТИ - ПРОЦЕНТУАЛНО УЧЕСТВО

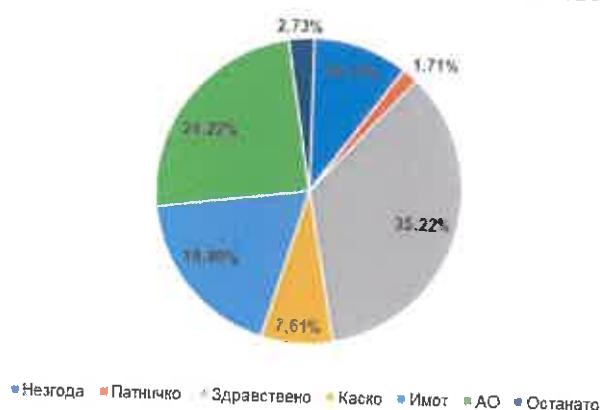
Ликвидирани штети /Број на ликвидирани штети

Незгода	Патничко	Здравствено	Каско	Имот	АО	Останато
615	104	2142	463	1119	1473	166

Истиот тренд се рефлектираше и кај бројот на ликвидирани штети, ако направиме споредба со минатата година бројот на ликвидирани штети е намален во незгода за 16,78%, каско за 15,05%, имоти за 18,56% и А/О за 17,76%.

Процентуалното учество на бројот на штети по класи во однос на вкупниот број на штети прикажан е на долниот дијаграм.

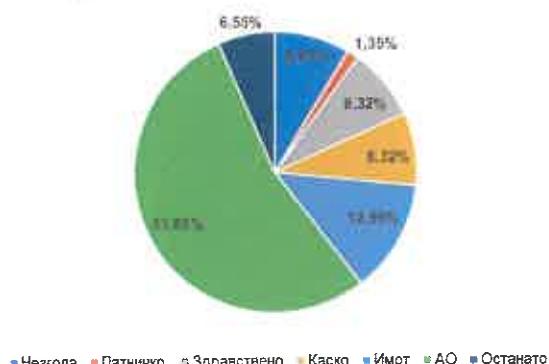
ЛИКВИДИРАНИ ШТЕТИ - ПРОЦЕНТУАЛНО УЧЕСТВО

Резервирали штети

Незгода	Патничко	Здравствено	Каско	Имот	АО	Останато
83	13	80	80	125	518	63

РЕЗЕРВИРАНИ ШТЕТИ - ПРОЦЕНТУАЛНО УЧЕСТВО

Во текот на 2022 година најголема штета која ја ликвидирали и исплативме е со износ од **35.8 милиони денари** и е настаната од ризикот пожар.

Во наредната 2023 година и понатаму ќе продолжиме со развивање на работната способност и капацитет на вработените во секторот за вонсудски штети, со истовремено подмладување на кадарот со нови вработувања на млади стручни лица од различни области, а се со цел на се поголемо приближување на нашата услуга кон потребите на клиентите. Исто така ќе продолжиме со веќе започнатиот процес на дигитализација на пријавувањето на штети се до конечно опфаќање на сите видови на осигурување преку нашата веб страна и мобилни телефони. Исто така ќе ги засилиме напорите во справување и откривање на осигурителна измама со помош на веќе воведената автоматизација на процесот кај сите штети.

9.4 Спорови по штети и регреси за 2022 година

Сектор за спорови по штети и регреси е надлежен за водење на судски спорови каде Друштвото е тужено за надомест на штета по сите видови штети, по основ на тужби од работен однос, спорови кои произлекуваат од склучени договори како и спорови кои Друштвото ги поднесува за остварување на побарување од регресни должници и други спорови каде Друштвото е тужено или се јавува како тужител. Секторот за спорови по штети и регреси својата надлежност за водење на судски спорови ја остварува преку полномошниците за кои законскиот застапник им делегира дел од своите овластувања со полномошно. Во секторот работат 4 вработени и 12 надворешни соработници – адвокати. Тие го застапуваат Друштвото во судовите и другите правосудни институции и државните органи на цела територија на Р.Македонија.

Секторот ги надгледува и координира и судските спорови кои се водат надвор од Република Македонија, а кои непосредно ги водат коресподентите на компанијата. Секторот за спорови по штети и регреси ги контролира и одобрува сите договори каде Друштвото се јавува како договорна страна со трети лица. Контролата се состои во смисла дали договорите се во согласност со позитивните законски прописи со Република Македонија и во согласност со деловната политика на Друштвото.

Полномошниците во судските постапки ги застапуваат интересите на Друштвото водејќи сметка за економичноста на постапката и целисходноста на истата, односно да не го изложуваат друштвото на

непотребни трошоци и да постапуваат во рокови утврдени со Закон. Полномошниците во своето работење се однесуваат професионално и совесно кога застапуваат пред надлежните судови и органи, имаат професионален и коректен однос спрема колегите од спротивните страни, како и спрема судовите и државните институции во РМ. Полномошниците од Секторот за спорови по штети и регреси ја претставуваат компанијата пред надлежните институции и истите избегнуваат судир на интереси, неетички однесувања и други работи кои можат да го загрозат угледот на Друштвото.

Основни начела на однесување на полномошниците се: професионалноста, принципите на правилно и чесно работење, принципот на тимска работа, унапредување на квалитетот на работата и континуирано усовршување преку обуки.

Во текот на 2022 година против Друштвото се поднесени 117 тужби по основ надомест на штета од кои:

- 75 предмети по основ на автомобилска одговорност,
- 16 предмети по основ на неосигурени возила,
- 8 предмети по основ странско возило, зелена карта,
- 6 предмети по основ на осигурување од последици на несреќен случај – незгода
- 6 предмети по основ на имотни осигурувања.
- 3 каско
- 3 професионална одговорност

Во текот на 2022 година Секторот поднесе 59 тужби против регресни должници.

9.5 Човечки ресурси

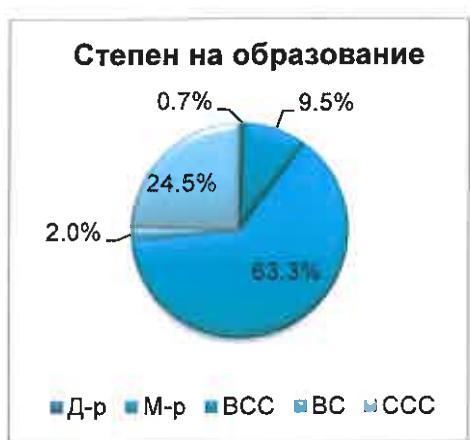
Организирањето на работењето во 2022 година (исто како и претходните две години) беше под големо влијание на пандемијата од Ковид-19. Секторот за човечки ресурси продолжи со својата многу битна задача - прилагодување на претходно преземените мерки за заштита на здравјето на вработените, соработниците и клиентите и за одржување на нормалниот тек на сите процеси на работа. Ниту еден процес на работа не беше загрозен во ниту еден момент, што зборува за успешно спроведување на сите мерки од страна на менаџментот и на вработените во Друштвото.

Во текот на 2022 г. беа организирани и одржани повеќе од 60 интерни и екстерни обуки на теми од областа на осигурување, менаџерски и лидерски вештини, компјутерски вештини, информатичка технологија, континуирано професионално усовршување и безбедност и здравје при работа, како и тим-билдинг активности за развој на комуникациските вештини.

Движењето на работната сила во текот на 2022 година искажана преку стапката на флуктуација на работната сила беше во рамките на планираниот перцентил од 10%.

Вкупниот број на вработени во Друштвото на 31.12.2022 година е намален на 147, од кои 30 се вклучени во функцијата продажба и 117 во другите функции на Друштвото.

Структурата на вработените, од аспект на степенот на образование и распореденост по функции во Друштвото, е следната:

9.6 Информатичка технологија

Основна функција на Секторот за информатичка технологија во **Друштвото** е поддршка на бизнисот за ефикасно и успешно работење преку:

- овозможување и учество во реализација на планот и на стратегијата на друштвото,
- спроведување на корпоративните и компанијски процеси и процедури и
- обезбедување доверливост, достапност и интегритет на податоците.

Секторот за информатичка технологија е димензиониран според потребите на деловните процеси во Друштвото и има цел навремено и комплетно да се процесираат сите информации и документи релевантни за работењето на Друштвото.

Секторот за информатичка технологија поседува сертификат *ISO 27001:2013*, меѓународен стандард за безбедност на информациите. Надзорна проверка е направена во 11/2022 година.

ИТ секторот се состои од тим од 15 специјалисти со највисока техничка наобразба, со одлично познавање на осигурителниот бизнис, кои се во тек со најновите современи технологии.

Секторот за информатичка технологија функцијата ја остварува работејќи во повеќе правци:

- достапност на ИТ-сервисите од 99.99 % за 2022 година;
- развој и одржување на апликативен софтвер;

- развој и одржување на базата на податоци, системски софтвер, хардвер, mail и мрежи;
- примена на ИТ-политика за безбедност според стандардите на ВИГ групацијата;
- управување на ИТ преку следење на ИТ-проекти и ресурси и функционирањето на УОСИТ (Управен одбор на Секторот за информатичка технологија);
- усогласеност на ИТ-работењето со локалната законска регулатива;
- остварување на ИТ-планот на трошоци со 81,10% или заштеда од 18,90% во однос на планот за 2021 година;
- ИТ-планот за капитални набавки е остварен со 71,28%.

Поважни проекти на кои ИТ работеше во текот на 2022 се:

- Изработка на втора фаза од проектот имплементација на МБА софтверско решение за ВИГ Сигма Косово,
- Измени во Здравствено осигурување
- е-документи за годишен одмор
- Доработка на WEB отштета - пријава на штети со здравствено осигурување,
- WEB Online - Пријави на превоз за CMR организатори,
- Измени во Услови и тарифа за Одговорност кон трети лица
- Изработка на WEB Онлайн апликација за продажба на Патнички полиси
- Поврзување со ICP VIG платформа
- Изработка на мобилна апликација за продажба на Патнички полиси
- Дигитализација на патнички полиси, одговорност, каско, хипотекарни за Албанија
- Доработка на модулот за Реосигурување,
- Имплементација на QR код за Општи услови во полиси,
- Имплеметација на ПЕПСА за Албанија и Косово

Реализирани се и повеќе инфраструктурни и проекти од аспект на ИТ безбедноста:

- Подигање на безбедносното ниво во локалната мрежа преку реконфигурирање на Active Directory околината и воведување зголемена контрола на пристап до мрежни уреди, како и исклучување на сите непотребни сервиси.
- Креирање на KVM виртуелна околина која ги опслужува WSUS, VPN, Webmail и сервер за синхронизација.
- Замена на сите Windows 8 работни станици.
- Обнова на WAN инфраструктурата преку анализа и следователна нарачка на шест нови Циско рутери.
- Набавка и инсталација на два firewall сервери
- Поврзување со VIG Cloud преку ВПН и синхронизација на Active directory.

10. Финансиски резултат

Образложение кон постигнатите резултати

МАКЕДОНИЈА Осигурување АД Скопје – Виена Иншуруенс Груп и 2022 година ја заврши со позитивен финансиски резултат, односно добивка пред оданочување во износ од 46.7 милиони денари и по оданочување во износ од 40 милиони денари.

Клучни показатели на финансиско работење на Друштвото

Бруто-полисираната премија во 2022 година бележи зголемување во однос на минатата година од 9,3 %, односно 84 милиони денари. Зголемувањето во однос на 2021 година се појавува скоро во сите класи на осигурување но, се издвојува класата на здравственото осигурување во износ од 50,5 мил. Кај другите класи на осигурување има значајно зголемување кај осигурувањата од одговорност од употреба на моторни возила во износ од 23,7 милиони денари.

Настанатите нето штети бележат зголемување од 20,6% или во апсолутен износ 45,3 милиони денари, најмногу во класите на здравствено и имоти. Кај штетите годината ја обележаа неколку штети кај имотното осигурување од ризик – пожар, како и штетите од невремето што ја зафати цела територија на Република Македонија.

Трошоците за спроведување на осигурувањето, како најголем поединечна категорија на трошоци во нашата дејност, се поголеми во однос на 2021 година за 3,9% или во вкупен износ за 17,3 милиони денари. Додека, движењето на трошоците за стекнување, најчесто го прати развојот на бруто полисираната премија односно се за 9% поголеми од 2021 година.

Во осигурителното портфолио на Друштвото најголемо учество има имотното осигурување со 43,8%, следува осигурувањето од автоодговорност со 28,6%, потоа осигурувањето од незгода со 6,5% и каско на моторни возила со 6,4%. Сите други видови осигурување учествуваат поединечно со помалку од 9,3% и секој поединечно не надминува 5,9%.

Пост пандемскиот период во 2021 година сеуште се чувствуваше и во 2022 година. Исто така целата 2022 година ја обележа и влијанието на војната во Украина како и инфлацијата. Комбинираниот резултат на Друштвото во 2022 година изнесува 114% (100% во 2021 година).

Нето - инвестицискиот приход во текот на 2022 година е зголемен за 78,9% или вкупниот ефект на инвестицискиот приход е зголемување во износ од 58,5 милиони. Зголемувањето се должи на остварена капитална добивка од продажба на финансиски средства и кај приходите од закупнини, додека кај приносот од финансиски вложувања има намалување поради финансиското опкружување, стапките почнаа да се зголемуваат во втората половина од годината.

Друштвото ја оддржа ликвидноста и солвентноста на високо ниво и во 2022 година и без проблем ги исполнува своите обврски.

Сметководствени политики

Во текот на 2022 година Друштвото нема промена во сметководствените политики споредено со последните ревидирани финансиски извештаи .

Дивиденда

Во текот на 2022 година МАКЕДОНИЈА осигурување АД Скопје – Виена Иншуранс Груп има исплатено дивиденда 71,324 милиони денари за 2020 и 2019 година.

Кредитни задолжувања

Друштвото нема проблем со ликвидноста и нема никакви кредитни задолженија|

Исполнување на планот и очекувања за претстојниот период

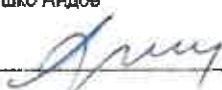
Според планот за 2023 година, очекуваме зголемување на бруто-полисираната премија во однос на остварената во 2022 година за околу 3%, како и одреден пораст на добивката до 25% од остварената во 2022 година.

Во 2023 година Друштвото ќе продолжи во насока за остварување на планираните задачи и нема да има проблеми со ликвидноста и солвентноста, како и со навременото исполнување на обврските.

МАКЕДОНИЈА Осигурување АД Скопје - Виена Иншуранс Груп

УПРАВЕН ОДБОР

Претседател на Управен одбор
Бошко Андов

Член на Управен одбор
Весна Ѓорчев

Член на Управен одбор
Татјана Димов

**Акционерко друштво за осигурување и реосигурување
Македонија - ВИЕНА ИНШУРЕНС ГРУП**

Финансиски извештаи

За годината завршена на 31 декември 2022 година

**Акционерско друштво за осигурување и реосигурување
Македонија - Скопје Виена Иншуренс Груп**

**Финансиски извештаи
за годината што завршува на 31 декември 2022
со Извештај на независниот ревизор**

Содржина

Извештај на независниот ревизор

Финансиски извештаи

Извештај за сеопфатена добивка (Биланс на успех)	1
Извештај за финансиска состојба (Биланс на состојба)	4
Извештај за промените во капиталот	8
Извештај за паричените текови	10
Белешки кон финансиските извештаи	12

Извештај на независниот ревизор

До Акционерите и Надзорниот одбор на Акционерското друштво за осигурување и реосигурување Македонија - Скопје Виена Иншуренс Груп

Извештај за финансиските извештаи

Ние извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи на Акционерското друштво за осигурување и реосигурување Македонија - Скопје Виена Иншуренс Груп („Друштвото“), коишто ги вклучуваат билансот на состојба заклучно со 31 декември 2022 година, како и билансот на успех, извештајот за промени во капиталот и извештајот за паричните текови за годината којашто завршува тогаш, и белешките, кои се состојат од преглед на значајните сметководствени политики и други објаснувачки информации.

Одговорност на Менаџментот за финансиските извештаи

Менаџментот е одговорен за подготвувањето и објективното презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со регулативата на Агенцијата за супервизија на осигурување, и интерната контрола којашто е релевантна за подготвувањето на финансиски извештаи коишто се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали е резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја спроведовме нашата ревизија во согласност со Стандардите за ревизија прифатени во Република Северна Македонија („Стандардите“). Стандардите бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата за да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешно прикажување на финансиските извештаи, без разлика дали е резултат на измама или грешка. Кога ги прави тие проценки на ризикот, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи за да обликува ревизорски постапки кои што се соодветни во околностите, но не за целта на изразување на мислење за ефективноста на интерната контрола на Друштвото.

Ревизијата исто така вклучува и оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на Менаџментот, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи.

Ние веруваме дека ревизорските докази коишто ги имаме прибавено се доволни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење

Според нашето мислење, финансиски извештаи објективно ја презентираат, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на Друштвото заклучно со 31 декември 2022 година, резултатите од работењето, како и паричните текови за годината којашто завршува тогаш во согласност со регулативата на Агенцијата за супервизија на осигурување.

Извештај за останати правни и регулаторни барања

Годишниот извештај е подготвен од страна на Менаџментот во согласност со барањата на Законот за трговски друштва, член 384.

Менаџментот е одговорен за подготвувањето на годишната сметка и годишниот извештај на Друштвото, кои се одобрени од страна на Надзорниот одбор на Друштвото.

Според барањата на Законот за ревизија, известуваме дека историските информации прикажани во годишниот извештај подготвен од страна на Менаџментот на Друштвото во согласност со член 384 од Законот за трговски друштва е конзистентен во сите материјални аспекти со финансиските информации прикажани во годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи на Друштвото, на крајот на и за годината која завршува на 31 декември 2022 година.

Драган Давитков
Управител

Симе Јовановски
Овластен ревизор

ПрајсвотерхаусКуперс Ревизија ДОО Скопје

31 март 2023
Скопје, Северна Македонија

Акционерско друштво за осигурување и реосигурување Македонија-Скопје

Виена Иншуренс Груп

Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2022

(сите износи се исказани во илјади денари, доколку поинаку не е назначено)

Биланс на успех

Опис на позиција	Износ	
	во илјади денари	
	2022	2021
A. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО		
I. ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА (НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА		
1. Бруто полисирана премија за осигурување	886.970	820.956
2. Бруто полисирана премија за соосигурување	569.679	559.167
3. Бруто полисирана премија за реосигурување/ретроцесија	981.221	890.769
4. Бруто полисирана премија предадена во соосигурување	16.131	20.548
5. Бруто полисирана премија предадена во реосигурување/ретроцесија	-	-
6. Промена во бруто резервата за преносна премија	(9.337)	(7.265)
7. Промена во бруто резервата за преносна премија - дел за соосигурување	(375.232)	(346.044)
	(58.365)	(16.828)
	1.996	4.491
	13.265	13.496
	132.759	74.204
II. ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА		
1. Приходи од подружници, придржани друштва и заеднички контролирани ентитети	-	-
2. Приходи од вложувања во земјиште и градежни објекти	41.964	32.187
2.1 Приходи од наемници	31.594	30.027
2.2 Приходи од зголемување на вредноста на земјиште и градежни објекти	-	-
2.3 Приходи од продажба на земјиште и градежни објекти	10.370	2.160
3. Приходи од камати	24.050	25.391
4. Позитивни курсни разлики	1.396	2.245
5. Вредносно усогласување (нереализирани добивки, сведување на објективна вредност)	-	-
6. Реализирани добивки од продажба на финансиски имот- капитална добивка	60.295	8.945
6.1 Финансиски вложувања расположливи за продажба	60.295	8.945
6.2 Финансиски вложувања за тргување (по објективна вредност)	-	-
6.3 Останати финансиски вложувања	-	-
7. Останати приходи од вложувања	5.054	5.436
III.ПРИХОДИ ПО ОСНОВ ПРОВИЗИИ ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ	123.707	104.838
IV . ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ПРИХОДИ.		
НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	44.502	69.537
V. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ	16.323	13.210

Биланс на успех (продолжува)

Опис на позицијата	Белешка	Износ во илјади денари	
		2022	2021
Б. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО			
I. НАСТАНАТИ ШТЕТИ (НЕТО ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ)			
1. Бруто исплатени штети			
2. Намалување за приходот од бруто реализирани регресни побарувања			
3. Бруто исплатени штети – дел за соосигурување			
4. Бруто исплатени штети – дел за реосигурување/ретроцесија			
5. Промени во бруто резервите за штети			
6. Промени во бруто резервите за штети – дел за соосигурување			
7. Промени во бруто резервите за штети – дел за реосигурување			
II. ПРОМЕНИ ВО ОСТАНАТИТЕ ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ. НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ			
1. Промени во математичката резерва. нето од реосигурување			
1.1 Промени во бруто математичката резерва			
1.2 Промени во бруто математичката резерва - дел за соосигурување/реосигурување			
2. Промени во еквилизационата резерва. нето од реосигурување			
2.1. Промени во бруто еквилизационата резерва			
2.2. Промени во бруто еквилизационата резерва. - дел за соосигурување/реосигурување			
3. Промени во останатите технички резерви. нето од реосигурување			
3.1 Промени во останатите бруто технички резерви			
3.2 Промени во останатите бруто технички резерви – дел за соосигурување и реосигурување			
III. ПРОМЕНИ ВО БРУТО МАТЕМАТИЧКАТА РЕЗЕРВА ЗА ОСИГУРУВАЊЕ НА ЖИВОТ КАДЕ ИНВЕСТИЦИОНИОТ РИЗИК Е НА ТОВАР НА ОСИГУРЕНИКОТ. НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ			
1. Промени во бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот			
2. Промени во бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот – дел за соосигурување и реосигурување			
IV. ТРОШОЦИ ЗА БОНОСИ И ПОПУСТИ. НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ			
1. Трошоци за бонуси (кои зависат од резултатот)		28.476	20.691
2. Трошоци за попусти (кои не зависат од резултатот)		7.958	1.545
V. НЕТО ТРОШОЦИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО			
1. Трошоци за стекнување			
1.1 Провизија		20.518	19.146
1.2 Бруто плата за вработените во внатрешна продажна мрежа		461.025	443.691
1.3 Останати трошоци за стекнување		244.925	250.029
1.4 Промена во одложените трошоци за стекнување (+/-)		204.164	187.288
2. Административни трошоци			
2.1 Амортизација на материјални средства кои служат за вршење на дејноста		51.531	52.965
2.2 Трошоци за вработените			
2.2.1 Плати и надоместоци		12.290	10.233
2.2.2 Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плати		(23.060)	(457)
2.2.3 Придонеси од задолжително социјално осигурување		216.100	193.662
2.2.4 Трошоци за дополнително пензиско осигурување		24.035	23.437
2.2.5 Останати трошоци за вработени		109.374	100.720
2.3 Трошоци за услуги на физички лица кои не вршат дејност (договори за работа, авторски договори и други правни односи) заедно со сите давачки		63.031	59.526
2.4 Останати административни трошоци			
2.4.1 Трошоци за услуги		12.721	11.573
2.4.2 Материјални трошоци		19.262	18.429
2.4.3 Трошоци за резервирање и останати трошоци од работењето		350	335
		14.010	10.857
		6.335	5.346
		76.356	64.159
		39.896	38.639
		27.103	19.326
		9.357	6.194

Акционерско друштво за осигурување и реосигурување Македонија-Скопје

Виена Иншуренс Груп

Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2022

(сите износи се исказани во илјади денари, доколку поинаку не е назначено)

Биланс на успех (продолжува)

Опис на позицијата

VI. ТРОШОЦИ ОД ВЛОЖУВАЊА

1. Амортизација и вредносно усогласување на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста
2. Трошоци за камати
3. Негативни курсни разлики
4. Вредносно усогласување (нереализирани загуби, сведување на објективна вредност)
5. Реализирани загуби од продажба на финансиски имот - капитална загуба
- 5.1 Финансиски вложувања расположливи за продажба
- 5.2 Финансиски вложувања за тргување (по објективна вредност)
- 5.3 Останати финансиски вложувања
6. Останати трошоци од вложувања

VII. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ТРОШОЦИ.

НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ

1. Трошоци за превентива
2. Останати осигурително технички трошоци . намалени за реосигурување

VIII. ВРЕДНОСНО УСОГЛАСУВАЊЕ НА ПОБАРУВАЊАТА ПО ОСНОВ НА ПРЕМИЈА

IX. ОСТАНАТИ РАСХОДИ, ВКЛУЧУВАЈКИ И ВРЕДНОСНИ УСОГЛАСУВАЊА

X. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДАНОЧУВАЊЕ

XI. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДАНОЧУВАЊЕ

XII. ДАНОК НА ДОБИВКА ОДНОСНО ЗАГУБА

XIII. ОДЛОЖЕН ДАНОК

XIV. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДАНОЧУВАЊЕ

XV. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДАНОЧУВАЊЕ

Белешк а	Износ во илјади денари	
	2022	2021
	21.080	22.622
	18.975	19.745
	1.745	2.877
	-	-
	-	-
	-	-
	-	-
	360	-
11	41.362	40.417
	-	-
	41.362	40.417
	20.609	9.688
12	2.906	711
	46.751	63.645
	-	-
13	6.717	8.630
	-	-
	40.034	55.015
	-	-

Акционерско друштво за осигурување и реосигурување Македонија-Скопје

Виена Иншуренс Груп

Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2022

(сите износи се исказани во илјади денари, доколку поинаку не е назначено)

Биланс на состојба

Опис на позицијата

АКТИВА

A. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

1. Гудвил

2. Останати нематеријални средства

Б. ВЛОЖУВАЊА

I. ЗЕМЈИШТЕ, ГРАДЕЖНИ ОБЈЕКТИ И ОСТАНАТИ МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

1. Земјиште и градежни објекти кои служат за вршење на дејноста

1.1 Земјиште

1.2 Градежни објекти

2. Земјиште, градежни објекти и останати средства кои не служат за вршење на дејноста

2.1 Земјиште

2.2 Градежни објекти

2.3 Останати материјални средства

II. ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА ВО ДРУШТВА ВО ГРУПА

ПОДРУЖНИЦИ, ПРИДРУЖЕНИ ДРУШТВА И ЗАЕДНИЧКИ КОНТРОЛИРАНИ ЕНТИТЕТИ

1. Акции, удели и останати сопственички инструменти од вредност во друштва во група – подружници

2. Должнички хартии од вредност кои ги издале друштва во група - подружници и заеми на друштва во група - подружници

3. Акции, удели и останати сопственички инструменти во придружени друштва

4. Должнички хартии од вредност кои ги издале придружени друштва и заеми на придружени друштва

5. Останати финансиски вложувања во друштва во група - подружници

6. Останати финансиски вложувања во придружени друштва

7. Вложувања во заеднички контролирани ентитети

III. ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА

1. Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување

1.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година

1.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година

2. Финансиски вложувања расположливи за продажба

2.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година

2.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година

2.3 Акции, удели и останати сопственички инструменти

2.4 Акции и удели во инвестициски фондови

3. Финансиски вложувања за тргувanje

3.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година

3.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година

3.3 Акции, удели и останати сопственички инструменти

3.4 Акции и удели во инвестициски фондови

4. Депозити, заеми и останати пласмани

4.1 Дадени депозити

4.2 Заеми обезбедени со хипотека

4.3 Останати заеми

4.4 Останати пласмани

5. Деривативни финансиски инструменти

Белешка	Износ во илјади денари	
	2022	2021
14	6.863	10.652
	6.863	10.652
	1.807.791	1.845.406
	577.307	637.674
16	237.166	243.793
	11.248	6.083
	225.918	237.710
15	340.141	393.881
	1.417	967
	338.724	392.914
	9.673	9.657
17	9.673	9.657
	1.220.811	1.198.075
	19.330	-
	19.330	-
	566.780	587.140
	554.715	493.796
	12.065	93.344
	634.701	610.935
	634.701	610.935

Акционерско друштво за осигурување и реосигурување Македонија-Скопје

Виена Иншуренс Груп

Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2022

(сите износи се исказани во илјади денари, доколку поинаку не е назначено)

Биланс на состојба (продолжува)

Опис на позицијата

IV. ДЕПОЗИТИ НА ДРУШТВА ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ КАЈ ЦЕДЕНТИ. ПО ОСНОВ НА ДОГОВОРИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ			
В. ДЕЛ ЗА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ ВО БРУТО ТЕХНИЧКИТЕ РЕЗЕРВИ			
1. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервата за преносна премија			
2. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто математичката резерва			
3. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за штети			
4. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за бонуси и попусти			
5. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто еклизиационата резерва			
6. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто останатите технички резерви			
7. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви за осигурување на живот каде ризикот од вложувањето е на товар на осигуреникот			
Г. ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕВЗЕМА ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК (ДОГОВОРИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ)			
Д. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ СРЕДСТВА		202	-
1. Одложени даночни средства			
2. Тековни даночни средства		202	-
Ѓ. ПОБАРУВАЊА		301.472	280.705
I. ПОБАРУВАЊА ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ		263.202	245.088
1. Побарувања од осигуреници		244.175	231.390
2. Побарувања од посредници			
3. Останати побарувања од непосредни работи на осигурување		19.027	13.698
II. ПОБАРУВАЊА ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ		16.641	7.513
1. Побарувања по основ на премија за соосигурување и реосигурување		6.323	6.698
2. Побарувања по основ на учество во надомест на штети од соосигурување и реосигурување		9.735	270
3. Останати побарувања од работи на соосигурување и реосигурување		583	545
III. ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА		21.629	28.104
1. Останати побарувања од непосредни работи на осигурување		17.567	16.741
2. Побарувања по основ на финансиски вложувања		854	7.587
3. Останати побарувања		3.208	3.776
IV. ПОБАРУВАЊА ПО ОСНОВ НА ЗАПИШАН А НЕУПЛАТЕН КАПИТАЛ			-
E. ОСТАНАТИ СРЕДСТВА		149.444	150.907
I. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА КОИ СЛУЖАТ ЗА ВРШЕЊЕ НА ДЕЈНОСТА (ОСВЕН ЗЕМЈИШТЕ И ГРАДЕЖНИ ОБЈЕКТИ)		26.657	26.764
1. Опрема		24.049	24.156
2. Останати материјални средства		2.608	2.608
II. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ОСТАНАТИ ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ (073+074+075+076)		121.980	123.681
1. Парични средства во банка		121.943	123.641
2. Парични средства во благајна		37	40
3. Издвоени парични средства за покривање на математичката резерва			
4. Останати парични средства и парични еквиваленти			
III. ЗАЛИХИ И СИТЕН ИНВЕНТАР		807	462

Белешка	Износ во илјади денари	
	2022	2021
5.2.1	-	-
5.2.2.2	202.204	226.186
5.2.4	45.236	34.007
5.2.7	156.968	192.179
18	202	-
	202	-
	301.472	280.705
	263.202	245.088
	244.175	231.390
	19.027	13.698
	16.641	7.513
	6.323	6.698
	9.735	270
	583	545
	21.629	28.104
19	17.567	16.741
20	854	7.587
21	3.208	3.776
		-
	149.444	150.907
	26.657	26.764
16	24.049	24.156
16	2.608	2.608
22	121.980	123.681
	121.943	123.641
	37	40
		-
	807	462

**Акционерско друштво за осигурување и реосигурување Македонија-Скопје
Виена Иншуренс Груп**

Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2022

(сите износи се исказани во илјади денари, доколку поинаку не е назначено)

Биланс на состојба (продолжува)

Опис на позицијата		Износ во илјади денари	
Белешка		2022	2021
		144.924	108.241
		-	-
		102.665	79.606
		42.259	28.635
		-	-
		2.612.900	2.622.097
27		33.254	30.147
		-	-
26		1.592.558	1.681.182
		888.308	888.308
		888.308	888.308
		-	-
		-	-
		169.227	226.139
		159.861	159.861
		9.213	66.423
		153	(145)
		318.371	300.032
		309.684	291.345
		-	-
		-	-
		8.687	8.687
		176.618	211.688
		-	-
		-	-
		40.034	55.015
		-	-
		-	-
		-	-
23		742.563	697.751
		383.840	325.475
		-	-
		5.2.2.2	-
		5.2.7	340.580
		5.2.4	18.143
		-	-
		-	-
		-	-
		4.637	4.742
		4.637	4.742
		21.181	26.908
		18.786	25.143
		2.395	1.765
		-	-

Износ во илјади денари		
Белешка	2022	2021
	144.924	108.241
	-	-
	102.665	79.606
	42.259	28.635
	-	-
	2.612.900	2.622.097
27	33.254	30.147
	-	-
26	1.592.558	1.681.182
	888.308	888.308
	888.308	888.308
	-	-
	-	-
	169.227	226.139
	159.861	159.861
	9.213	66.423
	153	(145)
	318.371	300.032
	309.684	291.345
	-	-
	-	-
	8.687	8.687
	176.618	211.688
	-	-
	-	-
	40.034	55.015
	-	-
	-	-
23	742.563	697.751
	383.840	325.475
	-	-
	5.2.2.2	-
	5.2.7	340.580
	5.2.4	18.143
	-	-
	-	-
	4.637	4.742
	4.637	4.742
	21.181	26.908
	18.786	25.143
	2.395	1.765
	-	-

**Акционерско друштво за осигурување и реосигурување Македонија-Скопје
Виена Иншуренс Груп**

Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2022

(сите износи се исказани во илјади денари, доколку поинаку не е назначено)

Биланс на состојба (продолжува)

Ж. ОБВРСКИ

I. ОБВРСКИ ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ

1. Обврски спрема осигуреници
2. Обврски спрема застапници и посредници
3. Останати обврски од непосредни работи на осигурување

II. ОБВРСКИ ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ

1. Обврски по основ на премија за соосигурување и реосигурување
2. Обврски по основ на учество во надомест на штети
3. Останати обврски од работи на соосигурување и реосигурување

III. ОСТАНАТИ ОБВРСКИ

1. Останати обврски од непосредни работи на осигурување
2. Обврски по основ на финансиски вложувања
3. Останати обврски

3. ПАСИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА

S. НЕТЕКОВНИ ОБВРСКИ ВО ВРСКА СО НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНATИ РАБОТЕЊА

И. ВКУПНА ПАСИВА А+Б+В+Г+Д+Ѓ+Е+Ж+З+С

J. ВОН-БИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА – ПАСИВА

Белешка	Износ во илјади денари	
	2022	2021
	94.551	67.481
	-	-
	-	-
	-	-
	41.385	26.775
	40.384	25.990
	-	-
	1.001	785
24	53.166	40.706
	27.147	17.184
	6.762	6.969
	19.257	16.553
25	159.805	144.033
	-	-
	2.612.900	2.622.097
30	33.254	30.147

Финансиските извештаи се одобрени од Управниот одбор на 28 Февруари 2023 година, усвоени од Надзорен Одбор на 17 Март 2023 и потпишани во нивно име од:

Г-дин Бошко Андов

Генерален Менаџер

Г-ѓа Маргарета Поповска - Гошева

Менаџер за финансии/Овластен сметководител
(уверение бр. 0100428)

Акционерско друштво за осигурување и реосигурување Македонија-Скопје

Виена Иншуренс Груп

Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 Декември 2022

(сите износи се изкажани во илјади денари, доколку поинаку не е назначено)

Извештајот за промени во капиталот

Позиција	Белешк а	Акционерск и капитал	Премии на емитирани акции	Резерви				Оглупени сопствени и акции	Нераспределен добивка (со знак +)/загуба (со знак -) за тековната година	Добивка (со знак +)/загуба (со знак -) за тековната година	
				Законски резерви	Статутарни резерви	Резерви за сопствени и акции	Состанат и резерви				
Состојба на 1 јануари 2021 претходната деловна година		888.308		273.155		8.686	281.842		199.404	175.308	54.570
Состојба на 1 јануари претходната деловна година – преправено		888.308		273.155		8.686	281.842		199.404	175.308	54.570
Добивка или загуба за претходната деловна година		-		-		-	-		-	-	55.015
Добивка или загуба за тековната деловна година		-		-		-	-		-	-	55.015
Несопственички промени во капиталот		-		-		-	-		-	-	26.735
Нереализирани добивки/загуби од материјални средства		-		-		-	-		-	-	-
Нереализирани добивки/загуби од финансиски вложувања		-		-		-	-		-	-	-
Реализирани добивки/загуби од финансиски вложувања		-		-		-	-		-	-	-
Останати несопственички промени во капиталот		18.190				18.190			36.380	(54.570)	
Зголемување/ намалување на акционерскиот капитал		-		-		-	-		-	-	-
Останати уплати од страна на сопствениците		-		-		-	-		-	-	-
Исплатата на дивиденда		-		-		-	-		-	-	-
Останата распределба на сопствениците		18.190				18.190			36.380	(54.570)	
Состојба на 31 декември претходна деловна година 2021	888.308		291.345			8.686	300.031		226.140	211.688	55.015
											1.684.182

Акционерско друштво за осигурување и реосигурување Македонија-Скопје

Биена Ишуренс Груп

Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2022

(сите износи се исказани во илјади денари, доколку поинаку не е назначено)

Извештајот за промени во капиталот (продолжува)

Позиција	Белешка	Акционерски капитал	Премии на емитирани акции	Законски резерви	Резерви		Останати резерви	Вкупно резерви	Откупени сопствени акции	Ревалоризациона резерва	Нераспределен капитал (со знак +) или загуба (со знак -) за тековната година	Добивка (со знак +)/ загуба (со знак -) за тековната година	Вкупно капитал и резерви	
					Резерви за сопствени акции	Стагутарни резерви								
Состојба на 1 јануари 2022 тековната деловна година	888.308	-	291.345	-	-	-	8.687	300.032	-	226.139	211.688	55.015	1.681.182	
Состојба на 1 јануари тековната деловна година – претправено добивка или загуба за тековната деловна година добивка или загуба за тековната деловна година Несопственички промени во капиталот	888.308	-	291.345	-	-	-	8.687	300.032	-	226.139	211.688	55.015	1.681.182	
Нереализирани добивки/загуби од материјални средства Нереализирани добивки/загуби од финансиски вложувања расположливи за продажба реализирани добивки/загуби од финансиски вложувања расположливи за продажба останати несопственички промени во капиталот Сопственички промени во капиталот Заполнувач/намалување на акционерскиот капитал останати уплати од страна на сопствениците исплата на дивиденда Останата распределба на сопствениците Состојба на 31 декември тековната деловна година 2022	15/16	-	18.338	-	-	-	-	18.338	-	(61.528)	-	-	(61.528)	
												(35.069)	(55.015)	(71.746)
												(71.746)	-	(71.746)
												36.677	(55.015)	
												169.227	176.619	40.034
												309.683	8.687	318.370
												888.308		1.592.558

Акционерско друштво за осигурување и реосигурување Македонија-Скопје

Виена Иншуренс Груп

Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2022

(сите износи се исказани во илјади денари, доколку поинаку не е назначено)

Извештајот за паричните текови

ПОЗИЦИЈА

A. ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ

I. ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ

1. Премија за осигурување и соосигурување и примени аванси
2. Премија за реосигурување и ретроцесија
3. Приливи од учество во надомест на штети
4. Примени камати од работи на осигурување
5. Останати приливи од деловни активности

II. ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ

1. Исплатени штети, договорени суми на осигурување, учество во надомест на штети од соосигурување и дадени аванси
2. Исплатени штети и учество во надомест на штети од реосигурување и ретроцесија

3. Премија за соосигурување, реосигурување и ретроцесија

4. Надоместоци и други лични расходи
5. Останати трошоци за спроведување на осигурување

6. Платени камати

7. Данок на добивка и останати јавни давачки

8. Останати одливи од редовни активности

III. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ

IV. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ

B. ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ВЛОЖУВАЊА

I. ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА

1. Приливи по основ на нематеријални средства
2. Приливи по основ на материјални средства
3. Приливи по основ на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста на друштвото
4. Приливи по основ на вложувања во друштва во група – подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети
5. Приливи по основ на вложувања кои се чуваат до достасување
6. Приливи по основ на останати финансиски пласмани
7. Приливи од дивиденди и останати учества во добивка
8. Приливи од камати

Белешка	Износ во илјади денари	
	2022	2021
	1.295.625	1.236.619
	951.773	915.185
	-	-
	148.029	153.677
	-	-
	195.823	167.757
	1.305.032	1.231.733
	396.483	354.413
	-	-
	335.789	349.599
	158.626	148.510
	182.745	171.367
	-	-
	30.451	24.542
	200.938	183.302
	-	4.887
	9.407	-
	347.411	483.502
	-	-
	65.040	12.619
	45.174	43.058
	-	-
	215.713	396.824
	4.960	5.400
	16.524	25.601

Акционерско друштво за осигурување и реосигурување Македонија-Скопје

Виена Иншуренс Груп

Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2022

(сите износи се исказани во илјади денари, доколку поинаку не е назначено)

Извештајот за паричните текови (продолжува)

ПОЗИЦИЈА	Износ	
	во илјади денари	
	2022	2021
II. ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА	268.378	444.474
1. Одливи по основ на нематеријални средства	-	-
2. Одливи по основ на материјални средства	12.957	14.257
3. Одливи по основ на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста на друштвото	12.969	4.843
4. Одливи по основ на вложувања во друштва во група – подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	-	-
5. Одливи по основ на вложувања кои се чуваат до достасување	-	-
6. Одливи по основ на останати финансиски пласмани	242.452	425.374
7. Одливи од дивиденди и останати учества во добивка	-	-
8. Одливи од камати	-	-
III. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА	79.032	39.028
IV. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА	-	-
В. ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ		
I. ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ		
1. Приливи по основ на зголемување на акционерскиот капитал	-	-
2. Приливи по основ на примени краткорочни и долгорочни кредити и заеми	-	-
3. Приливи по основ на останати долгорочни и краткорочни обврски	-	-
II. ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ	71.325	26
1. Одливи по основ на отплата на краткорочни и долгорочни кредити и заеми и останати обврски	-	-
2. Одливи по основ на откуп на сопствени акции	-	-
3. Одливи по основ на исплата на дивиденда	71.325	26
III. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ	-	-
IV. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ	71.325	26
Г. ВКУПНО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ	1.643.036	1.720.121
Д. ВКУПНО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ	1.644.735	1.676.233
Ѓ. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ	-	43.888
Е. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ	1.699	-
Ж. ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА ПОЧЕТОКОТ НА ПРЕСМЕТКОВНИОТ ПЕРИОД	123.680	79.792
З. ЕФЕКТ ОД ПРОМЕНА НА КУРСОТ НА СТРАНСКИ ВАЛУТИ ВРЗ ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	-	-
Ѕ. ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА КРАЈОТ НА ПРЕСМЕТКОВНИОТ ПЕРИОД	22	121.980
		123.680

Финансиските извештаи се одобрени од Управниот одбор на 28 Февруари 2023 година, усвоени од Надзорен Одбор на 17 Март 2023 и потпишани во нивно име од:

Г-дин Бошко Андов

Генерален Менаџер

Г-ѓа Маргарета Поповска - Гошева

Менаџер за финансии/Овластен сметководител
(уверение бр. 0100428)

1. Општи информации

Акционерско друштво за осигурување и реосигурување Македонија – Скопје Виена Иншуренс Груп (во понатамошниот текст „Друштвото“ или „МАКЕДОНИЈА Осигурување а.д Скопје - Виена Иншуренс Груп“) претставува акционерско друштво кое своите активности ги обавува во Република Македонија. Активностите на МАКЕДОНИЈА Осигурување а.д Скопје - Виена Иншуренс Груп вклучуваат:

- осигурување од последици на несрекен случај (незгода);
- здравствено осигурување;
- осигурување на моторни возила (каско);
- осигурување на шински возила;
- осигурување на воздухоплови;
- осигурување на пловни објекти;
- осигурување на стока во превоз;
- осигурување на имот од пожар и природни непогоди;
- други осигурувања на имот;
- осигурување од одговорност од употреба на моторни возила;
- осигурување од одговорност од употреба на воздухоплови;
- осигурување од одговорност од употреба на пловни објекти;
- осигурување од одговорност;
- осигурување на кредити;
- осигурување на гаранции;
- осигурување од финансиска загуба;
- осигурување од правна заштита
- и осигурување на туристичка помош.

Друштвото ја врши својата дејност преку Генерална дирекција и 14 експозитури во земјата. Друштвото своите активности со состојба на ден 31 декември 2022 година ги извршува со 117 вработени во администрација и 30 вработени во продажба (2021: 117 вработени во администрација и 32 вработени во продажба).

Адресата на седиштето е следната:

бул.”11 Октомври” бр. 25

1000 - Скопје

Република Македонија

2. Основа за изготвување на финансиските извештаи

(а) Извештај за усогласеност

Финансиските извештаи се изготвени во согласност со Законот за трговски друштва (Службен весник на РМ 28/2004 и измени 84/2005, 71/2006, 25/2007, 87/2008, 17/2009, 23/2009, 42/2010, 48/2010, 8/2011, 21/2011, 24/2011, 166/2012, 70/2013, 119/2013, 120/2013, 187/2013, 38/2014, 41/2014, 138/2014, 88/2015, 192/2015, 217/2015, 6/2016, 30/2016, 61/2016, 64/2018, 120/2018, 195/2018, 225/2018, 239/2018, 290/2020, 215/2021 и 99/2022). Законот за супервизија на осигурување (Службен весник на РМ 27/02, 84/02, 98/02, 33/04, 88/05, 79/07, 8/08, 88/08, 56/09, 67/10 и 44/11, 112/11, 7/12, 30/12, 45/12, 60/12, 64/12, 23/13, 188/13, 43/14, 112/14, 153/15, 192/15, 23/16, 83/18, 198/18, 101/19, 31/20), Сметководствените Стандарди прифатени во Република Македонија објавени во Правилникот за водење сметководство (Службен весник на РМ 159/2009, 164/2010 и 107/2011 важечки од 1 Јануари 2012), Правилникот за методот за вреднување на ставките од билансот на состојба и изготвување на деловните биланси и Правилникот за формата и содржината на финансиските извештаи и детална содржина на годишниот извештај за работењето на друштвата за осигурување и/или и реосигурување. (Службен весник на РМ 5/2011, 41/2011, 64/2011, 187/2013, 61/2016 и 170/2019 и 107/2020).

Правилникот за водење сметководство се состои од Меѓународни Стандарди за Финансиско Известување (МСФИ) - МСФИ од 1 до 8, Меѓународни сметководствени стандарди (МСС) - МСС од 1 до МСС 41, Комитет за толкување на Меѓународното Финансиско Известување (IFRIC) - IFRIC 1 do IFRIC 17 и Постојан комитет за толкувања (SIC) - SIC од 7 до SIC 32, МСФИ 9, МСФИ 10, МСФИ 11, МСФИ 12, МСФИ 13, МСФИ 14, МСФИ 15, МСФИ 16, IFRIC 18, IFRIC 19, IFRIC 20, IFRIC 21 и IFRIC 23, не се вклучени во Правилникот за водење сметководство и не се применети од Друштвото. МСФИ (вклучително МСФИ 1) иницијално беа објавени во Службен весник на РМ во 1997, и од тогаш следат неколку измени. Последната измена беше во Декември 2010. Друштвото ги применува сите стандарди, измени и толкувања објавени во Службен весник на РМ.

На 29 декември 2021 Агенцијата за супервизија донесе измени во Правилникот за формата и содржината на финансиските извештаи и деталната содржина на годишниот извештај (Службен весник 5/2011, 41/2011, 64/2011, 187/2013, 61/2016, 170/2019 107/2020, 303/2021).

На 31 декември 2021 (Службен весник 303/2021) Агенцијата за супервизија донесе измени и дополнување на Правилникот за контен план за друштвата за осигурување и реосигурување со што поблиску се дефинира начинот на пресметка и евидентирање на Одложените трошоци за стекнување.

Финансиските извештаи се одобрени од Управниот одбор на 28 Февруари 2023 година, усвоени од Надзорен Одбор на 17 Март 2023.

2. Основа за изготвување на финансиските извештаи (продолжува)

(б) Деловно окружување на Друштвото

Во текот на 2022 година останаа присутни ризиците и неизвесноста поврзани како со интензитетот и траењето на пандемијата, така и со економското заздравување условено од застоите во глобалните синџири на набавки, високиот пораст на цените на енергените и инфлаторните притисоци. Исто така настаните во Украина од крајот на февруари и санкциите кон Русија дополнително влијаа на глобалниот економски амбиент, намалување на економскиот раст. Во таква околина се создадоа и дополнителни неизвесности и ризици на меѓународните финансиски пазари кои ги мотивираа централните банки да превземат мерки за заострување на монетарните политики со цел да се стабилизираат растот на цени и да се амали куповната моќ на населението. Мисијата на ММФ на своите состаноци во текот на 2022 година објави дека очекува за Македонија стапка на развој од 2,7% односно, намалување на проекцијата на почетокот од годината од 3,2%. Очекувањата се дека во 2023 година растот ќе се движи до 3%. Монетарната политика е рестриктивна согласно зголемената стапка на инфлација а банкарскиот систем во целина е оценет како добро капитализиран и ликвиден. Потврдена е стабилноста на денарот и на банкарскиот систем кој е оценет како стабилен и силен за време на пандемијата. Во врска со зголемувањето на цените на енергијата и храната во глобални рамки, очекувањата на ММФ се дека инфлацијата е 10,6% во 2022 година, а за 2023 година 4,5%.

Во последниот период Друштвото се соочуваше со нови макроекономски услови коишто се карактеризираат со значително зголемено ниво на цените на енергените и прехранбените продукти. Нашата економија, како мала и отворена, е исклучително зависна од случувањата во европската економија. Засега не се очекува рецесија во Европската Унија. Европската централна банка, и покрај новонастанатата ситуација со инвазијата врз Украина, се очекува раст во ЕУ годинава, но помал од првично очекуваниот. Стапката на инфлација со 31.12.2022 според завод за статистика изнесува 14.2%. Пазарот на труд ја одразува состојбата во економијата. Во услови на забавена економска активност при висока неизвесност бројот на вработени стагнира. Невработеноста во третиот квартал од 2022 понатамошно благо се намали, на 14,3% од претходните 15,7%. Но, се намали и вработеноста, остана иста на 47,3%. Бидејќи тековната состојба сеуште се развива, Менаџментот на Друштвото ќе продолжи со проактивен пристап во однос на ликвидноста, спроведување на континуирана анализа на деловното работење и спречување на евентуални несакани ефекти.

Со 31.12.2022 Друштвото има задоволително покриеност на технички резерви од 100% и нема вишок (види белешка 5.2.7). Со 31.12.2022 Друштвото го задржа потребното ниво на маргината на соловентност со вишок кој го надминува Гарантниот Фонд од 1.110.650 МКД илјади и вишок од потребната маргина на соловентност од 1.282.502 МКД илјади (види белешка 5.2.7) Погоре објаснетите резултати покажуваат дека Друштвото има ниво на маргина на соловентност кое ќе овозможи навремено подмирување на достасаните обврски.

Управниот одбор на Vienna Insurance Group Wiener Versicherung Gruppe одлучи да започне процес за евалуација на можност за спојување на Акционерско друштво за осигурување и реосигурување Македонија – Скопје Виена Иншуренс Груп и ВИНЕР Осигурување - Виена Иншуренс Груп АД Скопје. Се до моментот на одобрување и потпишување на овие финансиски извештаи нема донесено официјална одлука за спојување.

2. Основа за изготвување на финансиските извештаи (продолжува)

(в) Основа за мерење

Финансиските извештаи се изготвени врз основа на историска вредност, освен средствата класифицирани како расположиви за продажба кои се обелоденети по објективна вредност.

(г) Функционална и известувачка валута

Ставките коишто се вклучени во финансиските извештаи се прикажани во валутата на примарното економско окружување во кое делува Друштвото (функционална валута). Финансиските извештаи се прикажани во МКД којашто е функционална и известувачка валута на Друштвото исказани во илјади денари.

(д) Користење на проценки и расудувања

Изготвувањето на финансиските извештаи бара од раководството да прави расудувања, проценки и претпоставки кои влијаат на примената на политиките и прикажаните износи на средствата и обврските, приходите и расходите.

Проценките и со нив поврзаните претпоставки се засноваат на минато искуство и различни други фактори за кои се смета дека се разумни земајќи ги во предвид околностите и претставуваат основа за донесување на судови за сметководствената вредност на средствата и обврските, чија вредност не може да се утврди на друг начин.

Реалните состојби може да се разликуваат од овие проценки. Проценките и претпоставките постојано се прегледуваат. Измените на сметководствените проценки се признаваат во периодот во кој е извршена измена на проценката доколку измената влијае само на тој период или се признаваат и во идните периоди доколку измената влијае и на идните периоди.

Расудувањата направени од страна на раководството при примената на сметководствените политики кои имаат значително влијание врз финансиските извештаи и проценките со значителен ризик од материјални корекции во следната година се објаснети во белешка 4.

**Акционерско друштво за осигурување и реосигурување Македонија-Скопје
Виена Иншуренс Груп**

Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2022

(сите износи се исказани во илјади денари, доколку поинаку не е назначено)

2. Основа за изготвување на финансиските извештаи (продолжува)

(f) Трансакции во странска валута

Трансакциите во странска валута се прикажуваат во денари според курсот важечки на денот на трансакциите. Монетарните средства и обврски исказани во странска валута на денот на известувањето се превреднуваат во денари според средниот курс важечки на денот на известувањето.

Добивките и загубите од курсните разлики од монетарните средства се разлика помеѓу амортизираната набавна вредност во денари на почеток на периодот, корегирана за ефективна камата и плаќања во текот на периодот и амортизираната набавна вредност во странска валута вреднувана според курсот важечки на крајот на периодот. Немонетарните средства и обврски исказани во странска валута и кои се мерат по објективна вредност се превреднуваат во денари според курсот важечки на денот на определувањето на објективната вредност.

Курсните разлики кои произлегуваат од превреднувањето на износите во странска валута се признаени во добивката или загубата, освен курсните разлики кои произлегуваат од превреднување на сопственичките хартии од вредност кои се признаваат директно во капиталот. Немонетарните средства и обврски исказани во странска валута кои се мерат по историска вредност се превреднуваат според курсот важечки на денот на трансакцијата. Девизните средства со кои што работи Друштвото се претежно евра. Девизните курсеви користени за период од 31 декември 2022 и 2021 година беа како што следува:

	2022 МКД	2021 МКД
УСД	57,65	54,37
ЕУР	61,49	61,63
ГБП	69,33	59,65

3. Значајни сметководствени политики

Значајните сметководствени политики применети при изготвување на финансиските извештаи за годината завршена на 31 декември 2022 година се применети конзистентно за сите периоди прикажани во финансиските извештаи и се следните:

3.1 Договори за осигурување и реосигурување

(i) Осигурување

Договорот за осигурување е договор според кој едната странка (осигурителот) прифаќа значителен ризик од осигурување од друга странка (имателот на полисата) со согласување да му обезбеди надомест на имателот на полисата доколку одреден неизвесен настан (осигурителен настан) има негативно влијание на имателот на полисата.

Во финансиските извештаи се обелоденуваат информации кои ги идентификуваат и објаснуваат износите во финансиските извештаи кои произлегуваат од договорите за осигурување.

На датумот на известување ќе се процени дали признаените обврски по осигурување се соодветни.

На датумот на стекнување превземените обврски по осигурување и стекнатите средства на осигурување друштвото ќе ги мери според објективна вредност.

Во финансиските извештаи се обелоденуваат информации кои ќе овозможат:

- Да се процени природата и степенот на ризиците кои произлегуваат од договорите за осигурување, целите, политиките и процесите на управување со ризиците кои произлегуваат од договорите за осигурување и методите кои се користат за управување со тие ризици како кредитен ризик, ликвидносен и пазарен ризик.

Осигурителот ги обелоденува информациите преку анализа на чувствителност која покажува како би било влијанието на добивката или загубата и главнината кога би дошло до промена на релевантната променлива на ризикот.

(ii) Реосигурување

Договорот за реосигурување е вид на договор за осигурување издаден од еден Осигурувач (Реосигурувач) за да ги надомести загубите на друг Осигурувач (цедент) настанати врз основа на еден или повеќе договори издадени од цедентот.

Реосигурител е странката која има обврска според договорот за реосигурување да му надомести на цедентот ако се случи осигурен настан.

Цедираната премија се препознава како трошок во билансот на успех во согласност со склучените договори за реосигурување. Повратоците по реосигурување се евидентираат како приход во билансот на успех. Доколку средството за реосигурување е намалено поради обезвреднување цедентот ќе ја намали неговата сметководствена вредност и ќе ја признае загубата поради обезвреднување во добивка или загуба. Вредноста на средството е намалена поради обезвреднување кога има објективен доказ дека цедентот може да не ги прими сите износи кои му следат според договорот за реосигурување.

Бидејќи Друштвото обавува меѓународни трансакции поврзани со реосигурувањето истото е изложено на пазарен ризик поврзан со флукутација на девизните курсеви. Друштвото не употребува финансиски инструменти за да ги намали овие ризици.

3. Значајни сметководствени политики (продолжува)

3.1 Договори за осигурување и реосигурување (продолжува)

3.1.1 Признавање и мерење

Премии

Бруто полисираните премии го рефлектираат работењето во текот на годината и не вклучуваат даноци или обврски по основ на премии. Заработениот дел од премиите се признава како приход. Премиите се заработкаи од датумот на настанување на ризикот за времетраење на период на обезвреднување врз основа на моделот на преземени ризици. Делот од приходот од запишаните премии кој доспева во наредната година е разграничен во следните пресметковни периоди како преносна премија.

Пренесената премија за реосигурителот се признава како трошок во согласност со моделот на добиени услуги од реосигурителот во истиот сметководствен период како и директно поврзаната премија за соодветното осигурување. Дел од премијата пренесена на реосигурителот се признава како трошок за периодот и ја намалува вредноста приходот по основа на полисирана премија.

Резерва за преносна премија

Резервата за преносна премија се состои од делот од бруто полисирани премии кој се проценува дека ќе се заработка во следната година пресметан за секој поодделен договор за осигурување користејќи го дневниот про-рата метод и доколку е потребно корегиран за да ја одрази промената во настанувањето на ризикот за периодот покриен со договорот.

Штети

Штетите ги вклучуваат трошоците за надомест на осигурениците кои настанале во пресметковниот период трошоци за извид и процена на штети направени од надворешни проценители заедно со корекциите на резервата за штети од претходната година, но не ги вклучуваат трошоците за увид и процена на настанатите штети направени од страна на проценителите вработени во Друштвото.

Исплатените штети се признаваат во моментот на обработка на штетите и се признаваат во износот кој ќе биде исплатен при подмирувањето на штетата. Износот на исплатената штета во неживотното осигурување се зголемува за трошоците за обработка на штетата.

Наплатените штети кои се надоместени од трети лица и штети за кои се очекува дека ќе бидат надоместени и наплатени од трети лица се одземаат од исплатените штети.

Резервите за штети ги опфаќаат резервите на Друштвото за проценетите трошоци за подмирување на сите настанати штети на денот на билансот на состојба без оглед дали штетите се пријавени или не и со нив поврзаните интерни трошоци за решавање на штетите како и соодветната маржа за внимателност.

3. Значајни сметководствени политики (продолжува)

3.1 Договори за осигурување и реосигурување (продолжува)

3.1.1 Признавање и мерење (продолжува)

Тест за соодветност на обврската

Тестовите за соодветност на обврската се прават за да се утврди дали резервите по договорите за осигурување намалени за одложените трошоци за стекнување и поврзаните со нив нематеријални средства, како оние стекнати во деловни комбинации или со пренос на портфолио се соодветни.

Доколку се идентификува дека резервите не се доволни во тој случај поврзаните одложени трошоци за запишани премии и поврзаните со нив нематеријални средства се отпишуваат и доколку е потребно се утврдува дополнителна резерва. Недостатокот се признава во билансот на успех за тековната година.

На секој датум на билансот на состојба се претпоставува дека развојот на штети во преостанатиот период на портфолиот ќе биде ист со развојот на штети за време на целата година. За потребите на овие анализи износот на настанатите штети во секоја година во врска со договорите валидни на датумот на билансот на состојба се споредува со вредноста на резервата за преносна премија на датумот на билансот на состојба.

Побарувања и обврски од осигурување

Износите кои се должат на и побаруваат од страна на осигурениците агентите и други побарувања претставуваат финансиски инструменти и се вклучуваат во побарувања и обврски од осигурување а не во резервите по договорите за осигурување.

3.2 Приходи

Приходите се мерат според објективната вредност на надоместокот кој што е примен или се побарува. Приходите се признаваат ако истовремено се зголемат средствата или се намалат обврските.

Приходот се признава само кога е веројатно дека економските користи поврзани со трансакцијата ќе претставуваат прилив за Друштвото. Кога ќе се јави неизвесност во врска со наплатливоста на износот кој веќе е вклучен во приходот, ненаплатливиот износ или износот чиешто надоместување не е повеќе веројатно се признава како расход а не како корекција на износот на приходот којшто бил првично признаен.

3.2.1 Резултат од основната дејност

Резултатот од основната дејност е утврден на база на период од една календарска година.

Запишаните премии се исказуваат како приход во годината во која настануваат.

Делот од приходот од запишаните премии кој доспева во наредната година е разграничен во следните пресметковни периоди како преносна премија.

Ако во моментот на настанувањето на настанот се процени дека наплатата не е извесна, приходите се одложуваат. За реализацијата од претходните пресметковни периоди и за онаа која во тековниот пресметковен период е пресметана во корист на приходите се врши исправка на побарувањата на товар на трошоците.

3. Значајни сметководствени политики (продолжува)

3.2 Приходи (продолжува)

3.2.2 Приходи од вложувања

Приходите по основ на камата за сите каматоносни финансиски инструменти, освен за оние што се класифицирани за тргуваче или оние кои се вреднуваат по фер вредност преку билансот на успех се признати како „приход од камати“ во билансот на успех, користејќи ја методата на ефективна камата.

Методата на ефективна камата е метода на мерење на финансиските средства според амортизирана набавна вредност и алокација на приходите од камата во периодот на очекуваното достасување на финансиските инструменти.

3.2.3 Приходи од надоместоци и провизии

Надоместоците и провизиите ги опфаќаат провизиите примени по основ на пасивно реосигурување како и по основ на проценети и исплатени услужни штети.

3.3 Расходи

Во политиката за признавање расходи Друштвото се придржува до следните критериуми:

- расходите имаат за последица намалување на средствата или зголемување на обврските што е возможно да се измери со сигурност;
- расходите имаат директна поврзаност со настанатите трошоци и посебните позиции на приходите;
- кога се очекува остварување на приходите во повеќе идни пресметковни периоди. тогаш признавањето на расходите се извршува со постапката на разумна алокација на пресметковни периоди;
- расходот веднаш се признава во пресметковниот период кога издатокот не остварува идни економски користи а нема услови да се признае како позиција на активата во билансот;
- расходот веднаш се признава во пресметковниот период и тогаш кога настанала обврска а нема услови да се признае како позиција на активата.

Сите трошоци и расходи кои се однесуваат на пресметковниот период мораат да бидат опфатени во финансиските извештаи.

3. Значајни сметководствени политики (продолжува)

3.3 Расходи (продолжува)

3.3.1 Одложени трошоци за стекнување (“DAC”)

Трошоците направени при стекнување на договори за осигурување се одложуваат до степен до кој тие можат да се повратат од идните профитни маргини. Трошоците за стекнување вклучуваат директни трошоци, како што се провизии на брокери, продажна мрежа и други директни трошоци.

Одложените трошоци за стекнување се амортизираат во текот на периодот во кој се очекува трошоците да се надоместат од идните профитни маргини на приходите од поврзаните договори. Стапката на амортизација е во согласност со моделот на појава на такви маргини.

Согласно новиот начин за пресметување на одложените трошоци за стекнување врз основа на измените на подзаконскиот акт објавен во Службен весник 170/2019, Дополнителниот прирачник за сметковниот план на Друштвото за осигурување (Службен весник 303/2021) и Правилникот за контен план за друштвата за осигурување и реосигурување (Службен весник 303/2021), Агенцијата за супервизија на осигурувањето пропиша нов начин за пресметување на одложените трошоци за стекнување кој се примени проспективно започнувајќи од 1 јануари 2022 година.

Новиот метод за пресметка на DAC вклучува разјаснување на видовите трошоци што може да се користат за да се пресмета. Според новиот метод, компанијата треба да ја признае провизијата на договорна основа во согласност со договорената бруто полисирана премија. Друштвото ја усогласува обврската за провизија сразмерно на признатиот износ на бруто полисираната премија, како и за износот што не би се наплатил според договорите што Друштвото ги има склучено со посредниците (агенти, брокери и сл.) со кои провизијата се плаќа по основ на наплатена премија. Претходно, трошокот за провизија се признаваше врз основа на наплатената премија. Одложените трошоци за стекнување на 31 Декември 2022 изнесуваат МКД 102.665 илјади (2021: МКД 79.606 илјади). Претходно споменатите изноди се врз основа на имплементација на Правилникот за контен план за друштвата за осигурување и реосигурување (Службен весник 303/2021), поточно допрецизирање на трошоците за продажба вклучени во пресметката.

3. Значајни сметководствени политики (продолжува)

3.4 Користи за вработените (продолжува)

(i) Планови за дефинирани придонеси

Друштвото плаќа придонеси во пензиските фондови во согласност со барањата на македонските закони. Придонесите кои се утврдуваат врз основа на платата на вработените се уплаќаат во пензиските фондови, кои што се одговорни за исплатата на пензиите.

Друштвото нема дополнителна обврска за плаќање по основ на овие планови. Обврските за уплатата на придонеси во плановите за дефинирани придонеси се признаваат како расход во билансот на успех кога се пресметуваат. Покрај придонесите за пензиско осигурување се плаќаат и: придонес за здравство, професионален дополнителен придонес, придонес за вработување во случај на невработеност и придонес за стаж на осигурување со зголемено траење.

(ii) Краткорочни користи за вработените

Краткорочните користи за вработените се мерат на недисконтирана основа и се признаваат кога соодветната услуга ќе се добие. Краткорочните користи за вработените вклучуваат: плати, задолжителни придонеси за социјално осигурување, краткорочни платени отсуства (платен годишен одмор, платено боледување) и немонетарни користи (здравствена заштита).

(iii) Останати долгорочни користи за вработените

Согласно македонската законска регулатива Друштвото исплаќа две просечни месечни нето плати по работник исплатени во РМ во претходните три месеци на вработените во моментот на заминување во пензија и џубилејни награди согласно критериумите утврдени во Општиот колективен договор.

Согласно стандардите (MCC 19) отпремнините за пензионирање претставуваат дефинирани користи по исполнување на условите. Сметководствената вредност на обврските на Друштвото кои произлегуваат од овие користи за вработените се пресметуваат на крајот на периодот на известување. Состојбата на овие обврски на крајот на периодот на известување го претставува износот на дисконтирани плаќања што ќе се направат во иднина.

3.5 Даноци

Данокот од добивка се состои од тековен и одложен данок. Данокот од добивка се признава во добивката или загубата освен кога се однесува за ставки коишто се однесени директно во капиталот и соодветниот данок од добивка се признава во капиталот.

Тековен данок

Тековниот данок на добивка се пресметува во согласност со законот за данокот на добивка кој е на сила на денот на известување. Менаџментот периодично ја разгледува пријавата за данок на добивка од аспект на позициите кои се предмет на оданочување. Во согласност со законот за данок на добивка, даночната основа се состои од финансискиот резултат за извештајниот период зголемен/намален за даночно признати/непризнати расходи применувајќи ја важечката даночна стапка од 10%. Во согласност со овој закон, данокот на добивка за годината беше пресметан и евидентиран во Биланс на успех. Законот за данок на добивка е изменет и стапи на сила на 1 јануари 2019, важечки за фискалната 2019 година. Главно промените се однесуваат на ширење на категоријата "непризнаени расходи", промени во даночниот третман на амортизацијата и промените во одредбите за трансферните цени. Трошоците за амортизација се третираат како одбитна ставка, само ако трошокот се пресметува во рамки на законските пропишани стапки на амортизација. Овие стапки и правила се дефинирани во Упатството за амортизација што беше донесен на крајот на 2019 година со примена од 1 јануари 2019 година и дополнителни измени 290/20 и 151/21. Пресметаниот трошок за амортизација над дозволениот износ се третира како непризнаен расход во Годишната даночна пријава за данок на добивка.

3. Значајни сметководствени политики (продолжува)

3.5 Даноци (продолжува)

Одложен данок на добивка

Одложениот данок се мери со примена на даночните стапки (и закони) кои се усвоени или суштински усвоени до датумот на билансот на состојба и се очекува да се применуваат кога ќе се реализира поврзаното одложено даночно средство или се подмири одложената обврска за данок на добивка. Одложените средства за данок на добивка се признаваат само до тој степен до кој е веројатно дека ќе има оданочлив приход во иднина наспроти кој средствот би се искористило. Одложените средства и обврски за данок на добивка се пребиваат кога постои законско право за тоа и кога одложените даночни средства и обврски се онесуваат на даноци на добивка, наметнати од истиот даночен орган на истиот даночен обврзник, или, различни даночни субјекти каде има намера да се подмируваат салда на нето основа.

3.6 Нематеријални средства

a) Класификација

Нематеријалните средства ги опфаќаат лиценците за софтвер.

б) Почетно признавање

Нематеријалното средство се признава само ако е веројатно дека идните економски користи кои му се припишуваат на средствот ќе бидат прилив кон Друштвото и ако трошоците на средствот можат веродостојно да се измерат.

Ако некое нематеријално средство не ги исполнува критериумите за признавање настанатиот издаток треба да се признае како расход кога ќе настане.

Издатоците за истражување и развој не може да се третираат како средство.

Софтвер - трошоците настанати со стекнување лиценца за софтвер како и останатите долгорочни права се амортизираат со праволиниска метода во текот на очекуваниот, односно договорениот век на употреба но не подолго од 5 години.

Трошоците кои значително ја подобруваат и прошируваат користа на софтерот во однос на извornата варијанта се признаваат како дополнително вложување и го зголемуваат почетниот трошок на софтерот. Помалите подобрувања се сметаат за трошоци на одржување кои се сметаат за расходи во тековниот период.

Основа за вреднување на нематеријалните средства е: 1) начинот на нивното стекнување; 2) очекуваниот период за добивање на економска корист и 3) можноста да се продадат. Нематеријалното средство почетно се мери според набавната вредност. Во набавната вредност се вклучуваат сите трошоци за набавка и сите останати трошоци неопходни нематеријалното средство да се стави во функција.

в) Мерење по почетно признавање

По почетното признавање нематеријалните средства се признаваат по нивната набавна вредност намалена за соодветната акумулирана амортизација и соодветната загуба од обезвреднување доколку има.

3. Значајни сметководствени политики (продолжува)

3.6 Нематеријални средства (продолжува)

а) Корисен век на употреба

Нематеријалните средства се амортизираат според очекуваната употреба односно во периодите во кои се очекуваат економските користи но не подолго од 5 години.

Нематеријалните средства се отпишуваат од деловните книги во момент на оттуѓување или кога трајно се повлекуваат од употреба а од нивното отпишување не се очекува никаква идна економска корист.

Добивките или загубите кои настануваат со повлекување на средството од употреба се утврдуваат како разлика помеѓу проценетата нето добивка од располагање со тоа средство и неговата сметководствена вредност и се признаваат како приход или расход за периодот во кој се настанати.

3.7 Материјални средства

а) Класификација

Земјиштето и градежните објекти во сопственост на Друштвото се признаваат според вредноста на стекнување. Друштвото не врши вреднување на земјиштето по почетно признавање и за земјиштето не се пресметува амортизација.

Материјалните средства се состојат од недвижен имот, постројки и опрема, мебел, транспортните средства, инвестиции во тек и останати материјални средства.

Материјалните средства се средства коишто:

- Се чуваат за обезбедување на производи и услуги или за административни цели;
- Се очекува да бидат користени во текот на повеќе од еден период.

б) Почетно признавање и корисен век на употреба

Поради промена на регулативата во август 2019 година, на датумот на стекнување материјалните средства се признаваат по набавна вредност под услов истата да може сигурно да се измери и доколку е веројатно дека идните економски користи кои се поврзани со средството ќе претставуваат прилив за Друштвото. Трошокот на набавка односно набавната вредност на материјалното средство кој се распоредува за време на корисниот век на употреба е износот на платени парични средства или евваленти на парични средства за да се стекне едно материјално средство во моментот на неговото стекнување или изградба. Набавната вредност на материјалните средства ја опфаќа куповната цена, вклучувајќи ги увозните давачки и неповратните даноци како и трошоците кои директно можат да се припишат на доведување на средството во работна состојба на употреба. Сите трговски попусти и работи се одбиваат за да се дојде до куповната цена.

Трошоците за одржување на средствата не се признаваат во сметководствената вредност на средството, но како расход во билансот на успех.

3. Значајни сметководствени политики (продолжува)

3.7 Материјални средства (продолжува)

в) Вреднување по почетното признавање на недвижности

Согласно со новиот Правилник донесен од Агенцијата за супервизија на осигурувањето и добиените појаснувања во врска со вреднувањето на материјалните средства почнувајќи од 2019 година Друштвото ја призна ревалоризираната вредност на градежните објекти како нивна нова набавна вредност (т.е ревалоризираната вредност стана нова бруто сметководствена вредност). Последователно, материјалните средства се мерат според нивната бруто сметководствена вредност намалена за акумулирана амортизација и акумулирана загуба за обезвреднување.

Друштвото на крајот на секој период треба да изврши расудувања дали постојат индикации на обезвреднување. Доколку постојат индикации за обезвреднување треба да изврши проценка на надоместивиот износ односно проценка на средствата.

Друштвото признава загуба поради оштетување во случај кога проценетата објективна вредност добиена од независниот специјалист за вреднување е пониска од нејзината сметководствена вредност. Доколку Друштвото има позитивна ревалоризациска резерва што произлегува од претходниот модел на ревалоризација, загубата поради оштетување се признава во останатата сеопфатна добивка. Секое последователно оштетување се признава во билансот на успех.

Во случај кога проценетата вредност добиена од независен специјалист за вреднување е повисока од сметководствената вредност, компанијата ја обелоденува проценетата објективна вредност во Белешка 16.

За останатите материјални средства (мебелот, опремата, компјутерите и патничките возила) при последователното вреднување се користи трошочен модел, имено средството се евидентира по набавна вредност минус акумулираната депрецијација и акумулираните загуби поради обезвреднување.

**Акционерско друштво за осигурување и реосигурување Македонија-Скопје
Виена Иншуренс Груп**

Белешки кон финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2022

(сите износи се исказани во илјади денари, доколку поинаку не е назначено)

3. Значајни сметководствени политики (продолжува)

3.7 Материјални средства (продолжува)

Инвестициите во тек се евидентираат по трошокот за изградба вклучувајќи ги и трошоците кон трети лица. На инвестициите во тек за време на изградбата не се пресметува амортизација (депрецијација). На крајот од процесот сите акумулирани трошоци се пренесуваат на соодветните материјални средства и опрема и подлежат на соодветна стапка на амортизација.

Амортизацијата се пресметува поединечно за секое средство во рамки на амортизационите групи, според годишни стапки на амортизација, се додека вредноста на средствата не е целосно амортизирана. Применетите годишни стапки на амортизација се следните:

Градежни објекти	2.5%	(40 години)
Мебел и опрема	5-20%	(5-20 години)
Компјутери	25%	(4 години)
Патнички возила	25%	(4 години)

Кога ќе се амортизира вредноста која е основа за пресметување на амортизацијата, истата престанува да се пресметува. Тоа важи и доколку средствата се користат за понатамошно вршење на дејноста.

Пресметувањето на амортизацијата престанува кога ставката на недвижност, постројка или опрема ќе се отпише, како и кога ќе се рекласифицира како средство наменето за продажба.

г) Вложувања во туѓи недвижности, постројки и опрема

Вложувањата кои се вршат во туѓи недвижности, постројки и опрема - кои се земени под закуп се признаваат како посебни ставки на нетековни средства, во случај кога таквите вложувања се извршени во сопствено име и за сопствена цел а се во согласност со договорот за закуп кој е направен со сопственикот на закупеното средство. Амортизацијата на вложувањата се вршат по систематска основа според проценетиот корисен век на употреба кој може да биде еднаков или пократок од периодот на траење на договорот за закуп.

3. Значајни сметководствени политики (продолжува)

3.8 Вложувања во недвижности

Вложувања во недвижности се недвижности (земјиште или зграда или дел од зграда или и двете заедно) кои се чуваат од страна на Друштвото со цел заработка на наемници или за зголемување на капиталот или и за двете заедно. Во оваа категорија не влегуваат недвижности кои се користат од страна на Друштвото за вршење на редовниот тек на работењето.

Вложувањата во недвижности првично се мерат по набавна вредност и последователно се водат по набавна цена намалена за амортизација. Поради промената во регулативата, почнувајќи од август 2019 година, на датумот на набавка, вложувањето во недвижности се признава во помалиот износ од набавната и проценетата објективна вредност, доколку е веројатно дека идните економски користи од средствот ќе претставуваат прилив за Друштвото и можат веродостојно да се измерат. Набавната вредност на купени вложувања во недвижности ја содржат нивната набавна цена и сите издатоци кои директно можат да и се припишат на таа недвижност. Издатоци кои директно може да и се припишат на недвижноста ги вклучуваат на пример професионалните такси за правни услуги, даноци за пренос на недвижности и други трансакциски трошоци. Последователно на почетното признавање на средството, вложувањата во недвижности се признаваат по бруто сегашна вредност намалена за акумулирана амортизација и акумулирани загуби поради обезвреднување.

Амортизацијата на вложувањата во недвижности се пресметува со користење на праволиниски метод и со одредените стапки на амортизација.

Векот на употреба на градежни објекти се проценува на 40 години со годишна стапка на амортизација 2.5%.

Вложувањата во недвижности создаваат парични приливи независно од другите средства коишто ги поседува Друштвото.

Вложувањата во недвижности престануваат да се признаваат при оттуѓување или кога вложувањето перманентно ќе се повлече од употреба и нема да се очекуваат идни економски користи од неговото оттуѓување. Критериум за разликување на вложувањата во недвижности кои се користат за вршење на дејноста и недвижности кои не се користат за вршење на дејноста ќе се зема поделбата на нето корисна површина на недвижностите според просторот на користење и расположивиот простор за издавање. Ревидирање на процентите ќе се врши еднаш годишно.

При стекнување на вложувања во недвижности, Друштвото е обврзано да ангажира независен проценител со цел да се утврди проценетата објективна вредност на вложувањето во недвижност.

Друштвото на крајот на секој период треба да изврши процени дали постојат индикации за обезвреднување. Доколку постојат индикации за обезвреднување, треба да изврши проценка на надоместивиот износ.

Друштвото признава загуба поради оштетување во случај кога проценетата објективна вредност добиена од независниот специјалист за вреднување е пониска од нејзината сметководствена вредност. До степен до кој Друштвото има позитивна ревалоризациска резерва што произлегува од нејзиниот претходен модел на ревалоризација на материјалните средства, загубата поради оштетување се признава во останатата сеопфатна добивка. Секое последователно оштетување се признава во билансот на успех.

3. Значајни сметководствени политики (продолжува)

3.9 Финансиски вложувања

Друштвото ги класификува своите финансиски вложувања во средства кои се чуваат до достасување, средства расположливи за продажба и депозити, заеми и останати пласмани.

a) Средства кои се чуваат до достасување

Друштвото ги класификува во средства кои се чуваат до доспевање:

- средства кои имаат фиксни или утврдени плаќања;
- средства кои имаат фиксен датум на доспевање;
- средства за кои Друштвото има позитивна намера и можност да ги чува до доспевање;
- средства кои при почетното признавање Друштвото не ги назначува како средства според објективна вредност преку добивка или загуба;
- средства кои Друштвото не ги назначува како средства расположливи за продажба;
- средства кои не ја исполнуваат дефиницијата за заеми и побарувања.

Средствата кои се чуваат до достасување се состојат од државни записи издадени од Министерство за финансии.

Друштвото ги признава средствата кои се чуваат до достасување во билансот на состојба на датумот на стекнување. Почетното вреднување на финансиските средства кои се чуваат до достасување се врши според нивната набавна вредност којашто е објективната вредност на дадениот надоместок за истите во која се вклучени и трошоците на трансакцијата кои се директно поврзани со набавката на средството.

Последователно, вложувањата кои се чуваат до достасување се мерат според амортизирана набавна вредност со користење на методот на ефективна камата.

Добивката или загубата од последователното мерење се признава во нето добивката или загубата само кога средствата се обезвреднети или се депризнаени.

b) Средства расположливи за продажба

Друштвото ги класификува како средства расположливи за продажба:

- не-деривативни финансиски средства кои се класифицирани како расположливи за продажба;
- средства кои не се класифицирани како заеми и побарувања, вложувања кои се чуваат до доспевање или финансиски средства според објективна вредност преку добивка или загуба;
- било кое финансиско средство класификувано во оваа категорија при почетното признавање.

Како средства расположливи за продажба кои Друштвото иницијално ги признава во билансот на состојба на датумот на тргуваче по нивната набавна вредност којашто е еднаква на објективната вредност зголемена за трансакциските трошоци кои се директно поврзани со набавката на средството се класификувани сопственички инструменти (вложувања во акции и удели).

3. Значајни сметководствени политики (продолжува)

3.9 Финансиски вложувања (продолжува)

б) Средства расположливи за продажба (продолжува)

По почетното признавање најдоцна при секое составување на Извештајот за финансиската состојба Друштвото ги вреднува финансиските средства по нивната објективна вредност без намалување за трансакциските трошоци кои можат да настанат при продажба или оттугување.

Добивките и загубите коишто се јавуваат од промената во објективната вредност на средствата расположливи за продажба, се признаваат во капиталот во „Ревалоризациони резерви”.

Во моментот на депризнавање на финансиските средства расположливи за продажба акумулираната добивка или загуба претходно признаена во капиталот како и разликата помеѓу сметководствената вредност и надоместот добиен за средството се признава во билансот на успех.

За утврдување на објективната вредност на финансиските средства кои котираат на активен пазар се користи тековната куповна цена освен кај сопственичките инструменти кои немаат определена пазарна цена и чијашто објективна вредност не може со сигурност да се измери се мерат според набавната вредност намалени за загуби поради обезвреднувања.

Друштвото ги вреднува вложувањата во хартии од вредност кои не котираат на организирани пазари и чија доспеаност не е значајна по пат на поединечна проценка на финансиската состојба на издавачот на хартиите од вредност.

Финансиската состојба на издавачот на хартиите од вредност се определува врз основа на следните критериуми чија важност се намалува последователно:

- Солвентност на издавачот на хартиите од вредност;
- Ликвидност на издавачот на хартиите од вредност;
- Парични текови во претходниот период и очекувани идни парични текови
- Профитабилност на издавачот на хартиите од вредност;
- Општи пазарни услови и идни перспективи на издавачот на хартиите од вредност како и негова позиција на пазарот;
- Соодветност и навременост во исполнување на обврските и
- Квалитет и експертиза на раководството.

Друштвото треба да отпише финансиско средство кога и само кога:

- а) истекуваат договорните права на паричните текови од финансиското средство;
- б) го пренесува финансиското средство.

Должничките хартии од вредност класифицирани како расположливи за продажба издадени од Република Македонија кој немаат котирана пазарна цена на активен пазар Друштвото ги вреднува со примена на методот на ефективна каматна стапка.

Должничките хартии од вредност класифицирани како расположливи за продажба чија објективна вредност не може објективно да се утврди се евидентираат по нивната набавна вредност.

3. Значајни сметководствени политики (продолжува)

3.9 Финансиски вложувања (продолжува)

в) Депозити, заеми и останати пласмани

Депозити, заеми и останати пласмани се прикажани во билансот на состојба во износ на неотпишана главница и камата намалени за направената исправка по основ на сомнителни и спорни побарувања. Исправката на побарувањата се проценува од страна на менаџментот кога постои очигледен доказ дека друштвото нема да биде во состојба да ги наплати сите износи согласно претходно утврдените услови.

г) Загуби поради обезвреднување

(i) Средства кои се вреднуваат според амортизирана вредност

На секој датум на билансот на состојба Друштвото проценува дали постојат објективни докази за обезвреднетост на финансиските средства или група на финансиски средства кои не се мерат според објективна вредност. Финансиските средства се обезвреднети кога објективни докази покажуваат дека обезвреднувањето настанало по почетното признавање на средството и истото има влијание на идните парични текови кои можат веродостојно да се проценат.

Објективен доказ дека финансиските средства се обезвреднети може да вклучува доцнење или неисполнување на обврските на должникот, реструктуирање на побарувањето од страна на Друштвото според услови кои Друштвото инаку не ги одобрува, индикации дека должникот или издавачот на хартиите од вредност банкротирале, исчезнување на активен пазар за хартиите од вредност или други воочливи информации за група на средства како што се: негативни промени во платежната способност на должникот или издавачот на хартиите од вредност во групата, или економски услови кои соодветствуваат со неисполнување на обврските во групата.

Загубата поради обезвреднување на средствата евидентирани по амортизирана набавна вредност се мери како разлика помеѓу сметководствената вредност на финансиските средства и сегашната вредност на очекуваните парични приливи дисконтирани со иницијалната ефективна каматна стапка на средствата. Загубите поради обезвреднување се признаваат во билансот на успех и се рефлектираат во сметките за исправка на вредноста на заемите, исправка на вредноста на побарувањата по основ на осигурување и останати побарувања.

Доколку во наредниот период износот на загубата поради обезвреднување се намали, загубата се анулира низ билансот на успехот.

3. Значајни сметководствени политики (продолжува)

3.9 Финансиски вложувања (продолжува)

г) Загуби поради обезвреднување (продолжува)

(ii) Средства класифицирани како расположливи за продажба

На секој датум на билансот на состојба Друштвото прави проценка дали постои објективен доказ за исправка на вредноста на финансиското средство или група на финансиски средства.

Во тој случај кај средствата расположливи за продажба кои се водат според објективната вредност преку капиталот кумулативната загуба која е измерена како разлика помеѓу почетната набавна вредност и тековната објективна вредност намалена за било која загуба поради обезвреднување на тие финансиски средства претходно признаени во капиталот (во ревалоризациона вредност) претставува исправка на вредност се отстранува од капиталот и се признава во билансот на успех. За должнички инструменти класификувани како расположливи за продажба, доколку во последователниот период, објективната вредност се зголемува, и зголемувањето може објективно да се поврзе со настан кој се случил откако загубата поради обезвреднување била признаена во билансот на успех, загубата поради обезвреднување се ослободува преку билансот на успех.

Кај сопственичките вложувања класифицирани како расположливи за продажба, значајно или пролонгирано намалување на објективната вредност на хартијата од вредност под нејзината набавна вредност се зема во предвид при утврдување дали средствата се обезвреднети. Загубата поради обезвреднување признаена во билансот на успех за сопственичките вложувања последователно не може да се ослободи/анулира преку билансот на успех.

3. Значајни сметководствени политики (продолжува)

3.9 Финансиски вложувања (продолжува)

д) Депризнања

Друштвото ги депризнава финансиските средства кога ги губи правата од договорот за паричните текови од средството, или кога ги пренесува правата на паричните текови од средството со трансакција во која сите ризици и награди од сопственоста на финансиското средство се пренесени на друг. Секој дел од пренесените финансиски средства кои што Друштвото ќе го задржи се признава како посебно средство или обврска. Друштвото ги депризнава финансиските обврски кога обврските определени во договорите се подмирени, откажани или истечени.

3.10 Краткорочни побарувања

Побарувањата, побарувањата од купувачите, побарувањата од вработените, побарувањата од државата и другите институции и останатите побарувања се исказуваат по номинална вредност зголемена за каматите согласно склучениот договор односно одлуката за исплата.

Вредноста на побарувањата се намалува за исправката за сомнителни и спорни побарувања, односно за вредносното усогласување на побарувањата според рочната структура.

3.11 Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и парични еквиваленти се високо ликвидни средства. Паричните еквиваленти се дефинираат како краткорочни, високо ликвидни вложувања кои можат брзо да се конвертираат во парични средства и кои се предмет на беззначаен ризик во промената на нивната вредност.

Паричните средства и парични еквиваленти се евидентираат по амортизирана набавна вредност која вообичаено е еднаква со нивната номинална вредност.

Паричните средства и парични еквиваленти на Друштвото се состојат од:

- Пари на жиро сметки (тековни сметки) во денари и девизи кај деловните банки;
- Пари во благајна (денарска и девизна).

Паричните текови се прилив и одлив на пари и парични еквиваленти.

Друштвото известува за паричните текови за оперативни активности по директна метода.

3.12 Активни временски разграничувања

Однапред платените трошоци за идни периоди се исказуваат како активни временски разграничувања а се пресметуваат во трошоци на периодот за кој се однесуваат. Причината за разграничувањето, како и износот кој се однесува на идните периоди мора да бидат исказани на соодветна сметководствена исправа.

3. Значајни сметководствени политики (продолжува)

3.13 Капитал и резерви

a) Капитал

Капиталот на друштво за осигурување се состои од основен и дополнителен капитал.

Запишаниот (основен) капитал се исказува на посебна сметка во износ кој е запишан во трговскиот регистар при основањето, односно промената на уписот на вредноста на капиталот. Стекнатите сопствени акции не го намалуваат бројот на издадени акции, туку влијаат на намалување на бројот на акциите во оптек.

Капиталот на Друштвото го сочинуваат:

- основната главнина која е еднаква на номиналната вредност на сите акции (запишан и уплатен капитал);
- зголемување на капиталот по основ на остварена разлика помеѓу номиналната вредност на акциите и износите по кои се продадени (премии на акции);
- зголемување на капиталот по основ на распоредена ревалоризациона резерва. (прокнижен распоред од ревалоризациона резерва од поранешни години) и
- задржана добивка /акумулирани загуби од претходни години.

Имателите на обични акции имаат право на глас на седница на Собранието на акционери (една акција дава право на еден глас) и право на исплата на дел од добивката (дивиденда).

б) Резерви

Според локалната законска регулатива Друштвото треба да пресметува и издвојува резерви на сигурност. Резерви на сигурност се наменети за покривање на обврските од договорите за осигурување во подолг временски период. Друштвото за осигурување е должно во резервите на сигурност да издиши најмалку 1/3 од остварената добивка исказана по финансиските извештаи ако добивката не се користи за покривање на загубите од претходните години. Друштвото за осигурување што формирало резерви на сигурност најмалку во висина на 50% од остварената просечна премија на осигурување во последните две години, при што премиите од претходните години се зголемуваат за индексот на порастот на цените на мало сметајќи ја и годината за која се распоредува остварената добивка не е должно да издвојува од добивката во резервите на сигурност.

На друштвата за осигурување не се применува членот 485 од Законот за трговски друштва што се однесува на општата задолжителна резерва.

Во ревалоризационата резерва се евидентираат добивките и загубите од промените во објективната вредност за средствата расположливи за продажба и нетековни средства која резултира во зголемување или намалување на главнината (освен за загубите поради обезвреднување и добивките и загубите од курсните разлики кои се признаваат во билансот на успех).

3. Значајни сметководствени политики (продолжува)

3.13 Капитал и резерви (продолжува)

б) Резерви (продолжува)

(i) Пренос на ревалоризационата резерва во задржана добивка

Ревалоризационата резерва која е настаната по основ на ревалоризација на одредени ставки на недвижност се пренесува во акумулирана добивка за годината во која таа ставка е оттуѓена. Пренос на ревалоризационите резерви во акумулирана добивка може да се врши и додека средството е во употреба. Во тој случај износот на реализираната ревалоризациона резерва кој се пренесува на акумулирана добивка е разликата помеѓу износот на амортизацијата кој е пресметан на ревалоризираната вредност на средството и амортизацијата која би била пресметана доколку врз средството е применет моделот на набавна вредност. Поради новата регулатива која стапи на сила во август 2019 ревалоризационата резерва не се пренесува во акумулираната добивка. Друштвото го применува методот на набавна вредност на недвижностите, постројки и опрема. Секоја загуба поради оштетување на вредноста на недвижностите, постројките и опремата е повторно вклучена во ревалоризациона резерва согласно сметководствената политика 3.7 и 3.8 наведена погоре.

в) Добивка или загуба

Добивката или загубата во тековната година се утврдува согласно законските прописи. Остварената нето добивка од тековната година се пренесува и распоредува наредната година согласно одлуката на Собранието на акционерите на Друштвото.

(i) Признавање на задржана (акумулирана) добивка / загуба

Во деловните книги посебно се исказува задржаната (нераспоредена) добивка а посебно исказаната загуба од работењето.

Искажаната загуба од работењето може да се покрие со задржаната добивка само по одлука на Органите на управување а во согласност со одредбите на Законот за трговските друштва.

Доколку настане загуба, истата се покрива од сите позиции на капиталот. Членовите на друштвото не се обврзани со статутот да ја покриваат загубата со внес на дополнителни влогови.

Исплатата на дивиденда или добивка се спроведува врз основа на одлука на Собранието и според одредбите на Законот за трговските друштва.

(ii) Признавање на добивката или загубата во тековната година

Добивката или загубата во тековната година во билансот се исказува по оданочувањето како добивка (нето добивка) за распределба, односно загуба од работењето во тековната година.

При определување на нето добивката или загубата треба да бидат вклучени сите ставки на приходи и расходи признаени во периодот. Исклучок може да бидат исправка на грешки и ефектот од промена на сметководствени политики.

Добивката односно загубата од работењето се презентираат од редовни активности и вонредни ставки.

3. Значајни сметководствени политики (продолжува)

3.14 Резервирања

3.14.1 Технички резерви

Заради трајно обезбедување на извршувањето на обврските по договорите за осигурување, друштвото за осигурување формира технички резерви кои се состојат од:

- 1) резерви за преносни премии;
- 2) резерви за бонуси и попусти;
- 3) резерви за штети
- 4) други технички резерви.

(i) Резерви за преносни премии

Резерви за преносни премии се издвојуваат во висина на оној дел од премијата што се пренесува во идниот пресметковен период во сразмер меѓу истечениот осигурителен период и стекот на договорот за осигурување. Преносната премија е пресметана врз база на про рата temporis (pro rata temporis) за календарската година сметано 360 дена. Дополнително, Друштвото издвојува резерва за неистечени ризици доколку се процени дека очекуваниот износ на штети и трошоци кои не се настанати во извештајниот период го надминуваат износот на преносна премија.

(ii) Резерви за бонуси и попусти

Резервите за бонуси и попусти се издвојуваат во висина еднаква на сумите кои осигурениците имаат право да ги примат врз основа на:

- 1) Право на учество во добивката како и други права кои произлегуваат од договорите за осигурување (бонуси);
- 2) Право на делумно намалување на премиите (попусти);
- 3) Право на враќање на еден дел од премијата која се однесува на неискористениот период на осигурување кој се должи на прерано прекинување на осигурувањето (откажување).

(iii) Резерви за штети

Резерви за штети се издвојуваат во висина на проценетите обврски кои друштвото за осигурување е должно да ги подмири врз основа на договорите за осигурување каде што осигурениот настан се появил до крајот на пресметковниот период, вклучувајќи ги сите трошоци кои произлегуваат од ненавременото извршување на обврските на друштвата за осигурување по комплетирани отштетени барања.

Резервите за штети покрај проценетите обврски за пријавени, а сеуште неликвидирани штети, ги вклучуваат и проценетите обврски за настанати, а непријавени штети.

Резервата за трошоци за обработка на штети опфаќа резервација за директни и индиректни трошоци за обработка на штети.

(iv) Други технички резерви

Друштвото треба да издвојува други технички резерви за неистечени ризици.

Пресметката на други технички резерви ќе се врши согласно одредбите од Правилникот за минимални стандарди за пресметка на технички резерви.

3. Значајни сметководствени политики (продолжува)

3.14 Резервирања (продолжува)

3.14.2 Признавање на посебната резерва (Исправка на вредност)

Поради реално оценување на вредноста на побарувањата по премија за осигурување и камата по премија и побарувања по основ на регрес и проценка на ризикот од ненаплатливост на истите Друштвото формира посебна резерва.

Посебната резерва се формира врз основа на доспеани ненаплатени побарувања по премија и камата и репограмирани побарувања. Под рок на доспеаност се подразбира последниот ден на кој клиентот бил должен да плати одреден износ на пари, согласно со склучениот договор за осигурување (полиса) со друштвото. Во моментот на достасување на побарувањето достасаниот дел влегува во пресметката за посебна резерва.

Исправката на побарувањата од премија од осигурување е врз основа на Правилникот за вреднување на ставките на билансот на состојба и изготвување на деловните биланси.

Репограмираните побарувања во договор со нов должник се класифицираат спрема датум на доспевање на новиот договор.

Побарувањата од клиенти во стечај или ликвидација задолжително се резервираат 100%.

Посебната резерва се утврдува во согласност со класификацијата на достасаните ненаплатени побарувања категоризирани во ризични пондери од:

- Категорија А - Побарувања по премија и камата со рок на доспеаност од 0 до 30 дена ;
- Категорија Б - Побарувања по премија и камата со рок на доспеаност од 31 до 60 дена
- Категорија В - Побарувања по премија и камата со рок на доспеаност од 61 до 120 дена
- Категорија Г - Побарувања по премија и камата со рок на доспеаност од 121 до 270 дена.
- Категорија Д - Побарувања по премија и камата со рок на доспеаност од 270 до 365 дена
- Категорија Ѓ - Побарувања по премија и камата со рок на доспеаност повеќе од 365 дена

Посебна резерва на побарувањата класифицирани од премија за осигурување, камата по премија и побарувања по основ на регрес, се формира на следниот начин:

Група на побарувања	Период на доцнење во исплата на обврската од страна на должникот	Исправка на вредност (во % од вкупната вредност на поединечно побарување)
А	до 30 дена	0%
Б	од 31 до 60 дена	10%-30%(10%)
В	од 61 до 120 дена	31%-50%(31%)
Г	од 121 до 270 дена	51%-70%(51%)
Д	од 271 до 365 дена	71%-90%(71%)
Ѓ	подолго од 365 дена	100%

3. Значајни сметководствени политики (продолжува)

3.14 Резервирања(продолжува)

3.14.2 Признавање на посебната резерва (Исправка на вредност) (продолжува)

Утврдената посебна резерва која произлегува од достасаните ненаплатени побарувања по премија и камата се признава преку билансот на успех. а се прикажува во билансот на состојба на посебна сметка.

Сите останати достасани ненаплатени побарувања се резервираат согласно Правилникот за вреднување на ставките на билансот на состојба и изготвување на деловните биланси. Утврдениот износ на резервирања се признаваат преку билансот на успех.

Отпис на побарувањата

Друштвото за осигурување согласно корпоративните политики врши траен отпис на побарувањата постари од 36 месеци за кој претходно е извршена 100% исправка на вредноста и за кој се превземени сите правни мерки за наплата на истите.

Отписаните побарувања ќе останат во вонбилансната евиденција на Друштвото, со тоа што и сите започнати активности во врска со наплата на побарувањата кои се отпишуваат продолжуваат да течат.

3.15 Пасивни временски разграничувања

На товар на пресметковниот период се пресметуваат и трошоците за кои не постојат соодветни сметководствени исправи за да можат да се признаат како обврска а за кои со сигурност може да се утврди дека се однесуваат на тековниот пресметковен период. Кога ќе се прибават документи за признавање на обврските се врши укинување на временските разграничувања во корист на сметките на обврските.

3.16 Споредби

Со цел да се одржи конзистентност во презентацијата на тековната година, одредени ставки можеби се преекласифицирани за компаративни цели. Материјалните промени во обелоденувањата, доколку ги има, се детално описаны во соодветните белешки.

4. Сметководствени проценки

Друштвото прави проценки и претпоставки кои влијаат на износите на средствата и обврските во наредната финансиска година. Проценките и со нив поврзаните претпоставки постојано се предмет на преоценување и се темелат на минато искуство и други фактори вклучувајќи ги очекувањата за идните настани за кои се верува дека се извесни во соодветните околности.

(i) Технички резерви од договори за неживотно осигурување

Претпоставките кои влијаат на прикажаните износи на средства и обврски од осигурување се користат за да се утврдат техничките резерви по договори за осигурување кои се доволни за да се покријат обврските кои можат да произлезат од договорите за осигурување доколку тие можат да се предвидат.

Земајќи ја во предвид неизвесноста при утврдувањето на резервацијата на непријавени штети и пријавени а неисплатени штети постои можност да исплатениот износ по штета се разликува од иницијално утврдената обврска за истата.

На датумот на билансот на состојба се одредуваат резерви за очекуваните конечни трошоци за подмирување на сите штети кои настанале се до тој датум без оглед дали се пријавени или не вклучувајќи ги и трошоците за разрешување на штетите, намалени за износите кои се веќе исплатени.

Резервите за штети не се дисконтираат за временската вредност на парите.

Проценката на настанатите но сеуште непријавени штети ("ИБНР") генерално е предмет на повисок степен на несигурност во однос на проценките на пријавените штети за кои што Друштвото располага со повеќе информации.

ИБНР штетите многу често може да станат видливи за Друштвото дури по неколку години по случајот на настанот кој ја предизвикал таа штета.

Резервите за штети вклучуваат:

- проценети обврски за настанати и пријавени но сеуште не решени штети;
- проценети обврски за настанати но непријавени штети;
- проценети обврски за трошоци за обработка на штети.

4. Сметководствени проценки (продолжува)

(a) Резерва за настанати и пријавени, но се уште не решени штети ('RBNS'- Reported but not settled)

Износот на резервацијата за настанати и пријавени но се уште нерешени штети се утврдува според висината на очекуваната исплата за секоја штета посебно на денот на исплатата, а врз основа на прибраната документација во штетата.

Резервата на штети се врши перманентно со попис за сите штети кои по било кој основ на осигурување се остварени од дејностите на Друштвото.

При утврдувањето на износите за резервациите на штетите се користат следниве пресметки за висина на штети од:

- Процените на штети по видови на осигурување и
- Кога се работи за нематеријална штета ликвидаторот на штета ја утврдува резервацијата на штетата врз основа на расположливата медицинска документација а доколку истата не е доволна се бара мислење од лекар или друго стручно лице чии овластувања произлегуваат од природата на работата а се во корелација со осигурителната и судската пракса.

При утврдување на износите за резервации на останатите материјални штети кои произлегуваат од нематеријални штети (ренти, изгубена заработка, надоместоци за социјално осигурување и слично) се користат мислењата на лекари, правници, актуари и други лица кои се стручни во доменот кој е потребен да се утврди висината на резервираната штета.

Износот на пријавените, настанати, но се уште нерешени штети кои ќе се исплатуваат во облик на рента се резервираат и капитализираат во следните износи:

- сегашна вредност и
- процена на исплатата за идните ренти

За пресметување на износите на резервациите на штети за рента задолжително се користат таблициите за утврдување на обврските за резервирање на ренти, а можат да се користат за пресметување на резервација на рентите.

Пресметувањето на резервиралиот износ за секоја рента се врши на тој начин што се утврдува годишниот износ на рента, кој се множи со соодветниот фактор од Таблицата со фактори за утврдување на резервацијата и обврската за соодветниот пол и припадна старост за време додека важат условите за исплата на рента.

Штетите кои биле пријавени и резервирали на крајот на тековната година а во наредната година не се ликвидирани или потполно ликвидирани остануваат во резервација за неисплатениот дел на начин утврден во претходниот став.

Начинот на утврдување на износот на резервациите за штети се врши по следните основи:

1. утврдување на износот на резервации за штети на крајот на деловната година;
2. утврдување на износот на резервации за штети на крајот на пресметковниот период пократок од една година.

4. Сметководствени проценки (продолжува)

(б) Резервација за настанати, но непријавени штети ('IBNR'- *Incurred but not reported*)

Резервација за настанати, но непријавени штети се пресметува врз основа на статистички податоци за број и износ на настанати и пријавени односно ликвидирани штети, технологијата на обработка и исплата на штети, како и на останатите расположливи податоци.

Во зависност од карактеристиките на класата на осигурување и осигурителното портфолио, резервите за настанати, но непријавени штети ќе се пресметуваат со користење на еден или комбинација на следните актуарските методи:

- Триангулација на штети (Основен Chain Ladder);
- Триангулација на штети прилагодена за инфлација (Chain Ladder прилагоден за инфлација);
- Метод на просечен износ на штета - резервите по овој метод се пресметуваат како производ од проектиралиот просечен износ на штета и проектиралиот очекуван број на штети;
- Метод на очекуван коефициент на штета - очекувањиот коефициент на штета се утврдува од страна на Агенцијата;
- Bornhuetter - Ferguson-ова метода; и
- Други актуарски методи

Друштвото при пресметката на резервите за настанати но непријавени штети, првенствено го применува методот на триангулација на штети (основен или прилагоден на инфлација), освен во случаи кога нема доволно потребни историски податоци.

Под потребни историски податоци се сметаат податоци за број и износ на настанати и пријавени, односно исплатени штети на годишна основа, најмалку за претходните пет години.

По исклучок, за ризици што не се со долга опашка под потребни историски податоци се сметаат податоци за број и износ на настанати и пријавени односно исплатени штети на годишна основа, најмалку за претходните три години.

(в) Резервација за трошоци за обработка на штети

Резервацијата за трошоци за обработка на штети опфаќа резервација за директни и индиректни трошоци за обработка на штети.

Резервите за директни трошоци за обработка на штети се интегрален дел од резервите за настанати и пријавени штети, односно за настанати, но непријавени штети.

Резервите за индиректни трошоци за обработка на штети се формираат заради покритие на трошоци за обработка на штети во случај на престанок на работењето на друштвото.

Минимален коефициент за нејзино пресметување е 1.5% од збирот на резервите за настанати и пријавени штети, резервите за настанати, но не пријавени штети и резервите за директни трошоци.

4. Сметководствени проценки (продолжува)

г) Анализа на сензитивност

Друштвото го има проценето влијанието на промената на одредени клучни варијабли врз добивката за годината, капиталот и коефициентот на покриеност.

Споредбено со тековната позиција на капиталот, добивката за годината, капиталот, коефициентот на покриеност и соловентност со сопствениот капитал на 31 декември 2022 година и 31 декември 2021 година се презентирани во табелата подолу.

	Добивка за годинат а	Капитал и резерви	Потребно ниво на маргина на солвентнос т	Коефициен т на покриеност	Промена на коефициен т на покриеност
31 Декември 2022					
Тековна позиција на капитал		1.592.55 8	104.868	1519%	-
Принос од вложувања (+100 п.п.)	40.034	1.605.83 4	104.868	1531%	12%
Принос од вложувања (-100 п.п.)	53.309	1.579.28 2	104.868	1506%	(13%)
10% зголемување на останати расходи-неживот	26.758	1.592.26 7	104.868	1518%	1%
10% намалување на останати расходи-неживот	39.743	1.592.84 9	104.868	1519%	0%
10% зголемување на настанати штети неживот	40.324	1.566.08 2	104.868	1493%	(26%)
10% намалување на настанати штети неживот	13.558	1.619.03 4	104.868	1544%	25%
31 Декември 2021					
Тековна позиција на капиталот		Добивка за годината	Капитал и резерви	Потребно ниво на маргина на солвентност	Коефициен т на покриеност
Принос од вложувања (+100 п.п.)	55.015	1.681.182	96.412	1744%	-
Принос од вложувања (-100 п.п.)	62.436	1.688.602	96.412	1751%	8%
10% зголемување на останати расходи-неживот	47.595	1.673.762	96.412	1736%	(8%)
10% намалување на останати расходи-неживот	54.944	1.681.111	96.412	1744%	0%
10% зголемување на настанати штети неживот	55.086	1.681.253	96.412	1744%	0%
10% намалување на настанати штети неживот	33.066	1.659.233	96.412	1721%	(23%)
	76.964	1.703.131	96.412	1767%	23%

5. Управување со ризици од осигурување и финансиски ризици

Активностите на Друштвото подлежат на повеќе видови ризици. Друштвото склучува договори кои носат ризик од осигурување или финансиски ризик или двата ризика. Пристапот на Друштвото во поглед на управувањето со ризикот е фокусиран на непредвидливоста на финансискиот пазар и тежне да ги минимизира потенцијалните негативни ефекти. Управувањето со ризикот е во согласност со политиките одобрени од Управниот одбор.

5.1 Управување со ризик од осигурување

Ризикот кој произлегува од еден договор за осигурување претставува можност за настанување на осигурениот настан, како и неизвесноста на износот на надомест на штета. По самата природа на договорите за осигурување, овој ризик е случаен и според тоа тешко предвидлив.

За портфолио на договори за осигурување, каде се применува теорија на веројатност, се со цел да се одреди соодветно ниво на резерва, основниот ризик со кој се соочува Друштвото е да реалната штета и надоместот за истата ја надмине сметководствената вредност на обврската по осигурување. Ова може да настане бидејќи фреквентноста и озбилноста на штетата и надоместот за истата се поголеми од проценката за истите. Осигурителните настани се различни и реалниот број и износ на штети и надомест за истите варираат од година во година, од нивото воспоставено со употреба на статистички техники. Искуството покажува дека колку е поголемо портфолиот на слични договори за осигурување, толку е помала релативната варијабилност за очекуваниот исход. Во продолжение, колку е по диверзифицирано портфолиот толку е помалку веројатно да биде негативно погодено од промените во опаѓањето на истото. Друштвото има развиено стратегија за запишување на премии по диверзифицииран видови на осигурителни ризици, со цел да се намали варијабилноста на очекуваниот настан. Фактори кои влијаат на зголемување на ризикот од осигурување вклучуваат недостаток на диверзификација на ризикот во поглед на видови на осигурителни ризични настани, како и географска и секторска концентрација.

Цел на управување со ризикот и политики за намалување на ризикот од осигурување

Со оваа контрола се обезбедува ефикасно менацирање на приемот во осигурување и обезбедување на адекватно ниво на премија. Преку формализирани процедури со кои се запознаени сите вработени се обезбедува преземање во осигурување на клиенти со кои ќе се обезбеди одржување на профитабилноста на бизнисот. Во исто време потребно е во работењето да се обезбеди квалитетна услуга за продажбата.

Контролата на овој ризик се овозможува преку постоење на соодветни процедури и упатства за прием во осигурување. Исто така, постојат соодветни нивоа на овластувања за сите вработени во Секторот за прием во осигурување и агентите. Тековно се следи профитабилноста на секој производ одделно со детектирање на сегментите кои можат да влијаат на влошување на резултатот. Преку интегрираниот систем на евидентија и обработка на податоци се овозможува следење на резултатите за секој клиент одделно.

Тоа овозможува селекција на квалитетни клиенти и формирање на портфолија по одделните видови производи кои ќе дадат задоволителни резултати согласно политиките на Друштвото. Во рамките на тековните активности се врши анализа и промена на постоечките услови и тарифи за осигурување.

5. Управување со ризици од осигурување и финансиски ризици (продолжува)

5.1 Управување со ризик од осигурување (продолжува)

Стратегија за реосигурување

Со цел да ја контролира својата изложеност кон загуби од настанати штети, како и да ги заштити изворите на капитал, Друштвото реосигурува дел од ризиците за осигурување. Исто така Друштвото купува и факултативно реосигурување во одредени специфични случаи, со претходно посебно одобрување.

Договорите за реосигурување содржат кредитен ризик и таквите средства повратени од реосигурителите, се исказуваат по утврдување на загуба за обезвреднување како резултат на настанато признаено средство.

Друштвото редовно ја следи успешноста на програмата за реосигурување.

Друштвото склучува договори за реосигурување со матичното претпријатие и со неповрзани реосигурители за да ја контролира изложеноста од загуби како резултат од настапување на еден штетен настан.

5.1.1 Концентрација на ризик од осигурување

Ризикот од концентрација на осигурување може да произлезе од еден договор за осигурување или повеќе помали кои се поврзани, кои доколку настанат штетни настани може да предизвикаат значителни обврски за Друштвото. Според тоа друштвото води посебна грижа во управување на ризикот од концентрација со тоа што прави диверзификација на портфолиот во поглед на концентрација на типови и видови на осигурителни штетни настани, географска и секторска концентрација.

Важен аспект на концентрација на ризикот од осигурување е дека може да настане со кумулирање на ризиците од повеќе поодделни класи на осигурување.

Концентрација може да настане и кај многу сериозни, ретки настани, како што се природни катастрофи, како и кај настани кои се поврзани со одредени групи или територии.

(а) Географска и секторска концентрација

Најголемиот дел на ризиците на кои е изложено Друштвото се лоцирани во Република Македонија, меѓутоа постои диверзираност во поглед на градовите низ Македонија и типовите на осигурителни настани. Друштвото внимателно ги следи ризиците кои произлегуваат од географската концентрираност и навремено реагира со соодветна стратегија на склучување или не склучување на договори за осигурување онаму каде што е помал ризикот, односно поголем, респективно.

Раководството верува дека Друштвото не е изложено на значителна концентрација кон ниедна група на осигуреници од социјален, професионален, старосен или друг аспект.

(б) Концентрација од многу сериозни ретки настани

Според нивната природа и настапување овие настани ретко се случуваат. Тие претставуваат сериозен ризик за Друштвото бидејќи случајето на ваков настан, би имал значително влијание врз паричните одливи на Друштвото.

Друштвото води посебна стратегија за осигурување и реосигурување од овие ризици, според која за склучување на договор за осигурување и реосигурување, меѓу другите процедури потребно е посебно одобрување од раководството. Друштвото редовно ја следи програмата за реосигурување како и трошоците и користите од истата.

5. Управување со ризици од осигурување и финансиски ризици (продолжува)

5.2 Управување со финансиски ризик

Друштвото е изложено на финансиски ризик преку финансиските средства, финансиските обврски, средствата од реосигурување, обврските за осигурување и реосигурување. Главен финансиски ризик е дека приливите по основ на финансиски средства нема да бидат доволни за да се подмират обврските кои произлегуваат од договорите за осигурување. Финансискиот ризик ги опфаќа: ризикот од каматни стапки, валутниот ризик, ликвидносниот ризик и кредитниот ризик.

Цел на Друштвото е да ги усогласи обврските по основ на договорите за осигурување со средства со ист или сличен ризик. Ова му обезбедува на Друштвото сите достасани обврски редовно да ги исплаќа.

5.2.1 Кредитен ризик

Друштвото е изложено на кредитен ризик, кој претставува ризик дека клиентите нема да бидат во можност да ги подмират своите обврски кон Друштвото.

Кредитната изложеност на Друштвото се состои од пласмани и депозити дадени на банки, вложувања во хартии од вреднос, побарувања по основ на премии и поврат на штети. Овој ризик се дефинира како потенцијална загуба во пазарната вредност како резултат на влошена финансиска состојба на клиентите да го отплатат долгот.

Менаџментот има усвоено кредитна политика со која се дефинира кредитниот ризик. Македонија Осигурување АД Скопје – Виена Иншуренс Груп управува со овој ризик првично преку приемот во осигурување со пресметка на код на анализа на клиентите и анализа на солвентноста на клиентите. Побарувањата се следат на месечна основа и се утврдува наплатливоста на истите. Во согласност со утврдената состојба се утврдува нивото на резервации на побарувањата по основ премија и од страна на секторот за контрола на побарувањата се врши обезбедување наплата на истите.

Согласно со Законот за супервизија на осигурувањето, поточно лимитите по основ на вложувања на средствата кои ги покриваат техничките резерви и капиталот. Македонија Осигурување АД Скопје - Виена Иншуренс Груп со цел дисперзија на ризикот ги пласира средствата во депозити кај голем број банки.

Исто така се следи пазарот на хартии од вредност и согласно промените се врши вреднување на вложувањата во хартии од вредност.

5. Управување со ризици од осигурување и финансиски ризици (продолжува)

5.2 Управување со финансиски ризик (продолжува)

5.2.1 Кредитен ризик (продолжува)

Максимална изложеност на кредитен ризик без да се земе во предвид колатералот или друго кредитно обезбедување

	2022	2021
Финансиски средства		
-Должнички хартии од вредност чувани до достасување	19.330	-
-Должнички хартии од вредност расположиви за продажба	554.715	493.796
-Орочени депозити	634.701	610.935
Средства од реосигурување	202.204	226.186
Побарување по основ на осигурување	279.843	256.601
Останати побарувања	21.629	28.104
Парични средства и паричен еквиваленти	121.980	123.681
Вкупно	1.834.402	1.739.303

Претходната табела го покажува најлошото можно сценарио за изложеност на кредитен ризик на Друштвото на 31 декември 2022 и 2021 година без да се земе во предвид колатералот или друго кредитно засилување. Со 31.12.2022 Друштвото нема колатерал (2021: нула). За билансните позиции изложеноста е изразена на нето основа како што е прикажано во билансот на состојба.

Како што е прикажано во табелата 15,26% (2021: 14.56% од максималната кредитна изложеност се однесуваат на побарувања по основ на осигурување од неживотно осигурување 34,60% (2021: 35,21%) се однесуваат на орочени депозити.

Во вложувањата во хартии од вредност Друштвото поседува сопственички хартии од вредност расположиви за продажба и должнички хартии од вредност расположиви за продажба - државни оврзници издадени од Република Македонија.

Орочените депозити на Друштвото се инвестиирани во износ од 315.375 илјади МКД во големи банки а 319.326 илјади МКД во средни банки. Класификацијата на банките е согласно локалната законска регулатива пропишана од НБРМ. Средствата од реосигурување се побарувања од реосигурители со кредитен рејтинг од A+ според Standard and Poor's Кредитен рејтинг агенцијата.

**Акционерско друштво за осигурување и реосигурување Македонија-Скопје
Виена Иншуранс Груп**

Белешки кон финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2022

(сите износи се исказани во илјади денари, доколку поинаку не е назначено)

5. Управување со ризици од осигурување и финансиски ризици (продолжува)

5.2 Управување со финансиски ризик (продолжува)

5.2.1 Кредитен ризик (продолжува)

Менаџментот е убеден во можноста за контрола и одржување минимална изложеност на кредитен ризик кој што произлегува по основ на побарувања од премии поврат на штети и депозити во банки. Структурата на доспеаноста на Побарувања по основ на премии и регреси презентирана подолу:

	Бруто вредност	Исправка на вредноста	Сегашна вредност	% на исправка
Недоспеани	173.775	-	173.775	0%
0-30 дена	26.966	-	26.966	0%
31-60 дена	18.166	1.817	16.349	10%
61-120 дена	25.943	8.042	17.901	31%
121-270 дена	47.219	24.082	23.137	51%
271-365 дена	17.496	12.422	5.074	71%
Над 365 дена	56.825	56.825	-	100%
Регреси*	25.158	25.158	-	100%
31 Декември 2022	391.547	128.346	263.201	32,78%
31 Декември 2021	366.952	121.863	245.088	31,22%

*Сите регреси се над 365 дена.

5. Управување со ризици од осигурување и финансиски ризици (продолжува)

5.2 Управување со финансиски ризик (продолжува)

5.2.1 Кредитен ризик (продолжува)

Побарување по основ на поврат на штети - реосигурувачи

Реосигурувањето се користи да се намали ризикот од осигурување. Во 2022 Друштвото има побарување по основ на штети од VIG Holding / VIG, VIG Re zajistovna a.s. и WSTV WIENER STÄDTISCHE Versicherung AG Vienna Insurance Group. VIG Group има кредитен рејтинг A+ од S&P на 31 декември 2022 година.

5.2.2 Пазарен ризик

Пазарниот ризик претставува ризик од промена на пазарните цени, како што се промена на каматните стапки, цена на капиталот, промена на девизните курсеви кој ќе влијае врз приходите на Друштвото или врз вредноста на финансиските инструменти. Целта на управувањето со пазарниот ризик е да се контролира кредитната изложеност во прифатливи рамки, за оптимизирање на повратот од ризик.

5.2.2.1 Каматен ризик

Изложеноста на Друштвото на каматен ризик првенствено произлегува од портфолиото на финансиски вложувања.

Според раководството на Друштвото најголем дел од осигурителните договори се краткорочни и каматниот ризик се намалува преку вложување во должнички инструменти. Должничките финансиски средства се изложени на каматен ризик, иако најголем дел од нив се со фиксна камата (државни обврзници и депозити).

Краткорочните обврски за осигурување и реосигурување не се директно осетливи на пазарните каматни стапки бидејќи се недисконтирани и се некаматоносни.

Заеднички обврски

Друштвото има обврски кон Националното Биро за Осигурување во сооднос со учеството на Друштвото во штетите кои произлегуваат од осигурување на моторни возила, причинети од непознати сторители или неосигуриани возила. Дополнително, Друштвото како и останатите друштва кои се вклучени на пазарот и вршат осигурување на моторни возила, е обврзано да учествува со дел во неисплатените штети кои произлегуваат од осигурувањето на моторни возила, во случај на ликвидирање на било кое осигурително друштво на пазарот, во согласност со Законот за супервизија на осигурувањето.

Акционерско друштво за осигурување и реосигурување Македонија-Скопје

Виена Иншуранс Груп

Белешки кон финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2022
(сите износи се искажани во штади денари, доколку поинаку не е назначено)**5. Управување со ризици од осигурување и реосигурување Македонија-Скопје****5.2 Управување со финансиски ризици (продолжува)****5.2.2 Пазарен ризик (продолжува)****5.2.2.1 Каматен ризик (продолжува)****Анализа на усогласеноста на каматните стапки на финансиските средства и обврски – Неживотно осигурување**

	Вкупно	месец	до 1 месец	1 до 3 месеци	3 месеци до 1 година	1 до 5 години	Повеќе од 5 години		не каматносни
							31 декември 2022	Повеќе од 5 години	
Средства									
финансиски вложувања			19.330	-	19.330	-			
-кои се чуваат до достасување			566.780	-	261	47.357	507.097		12.065
-расположиви за продажба			634.701	124.326	45.096	115.000	350.279		
Ороочени депозити									
Средства за реосигурување во бруто техничките резерви			202.204	-	-	-	-		202.204
Побарувања од работи на осигурување и реосигурување			279.843	-	-	-	-		279.843
Останати побарувања			21.629	-	-	-	-		21.629
Парични средства и парични еквиваленти			121.980	121.980	-	-	-		-
Обврски									
Бруто технички резерви			(742.563)	-	-	-	-		(742.563)
Обврски по основ на реосигурување			(37.502)	-	-	-	-		(37.502)
Обврски по основ на соосигурување			(3.883)	-	-	-	-		(3.883)
Останати обврски			(53.166)	-	-	-	-		(53.166)
Неусогласеност на средствата и обврските	1.009.353	246.306	45.096	134.591	397.636	507.097	(321.373)		

Акционерско друштво за осигурување и реосигурување Македонија-Скопје

Виена Иншуранс Груп

Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2022

(сите износи се искажани во илјади денари, доколку поинаку не е назначено)

5. Управување со ризици од осигурување и финансиски ризици (продолжува)

5.2 Управување со финансиски ризик (продолжува)

5.2.2 Пазарен ризик (продолжува)

5.2.2.1 Каматен ризик (продолжува)

Средства	Вкупно	Месец	месеци	До 1	1 до 3	3месеци	1 до 5	Повеќе
				година	година	до 1	1 до 5	од 5
				години	години	години	години	не каматоносни
финансиски вложувања								
-кои се чуваат до достасување								
-расположиви за продажба	587.140	-	-	-	10	41.888	451.898	-
Ороочени депозити	610.935	194.560	30.000	15.000	371.375	-	-	93.344
Средства за реосигурување во бруто техничките резерви	226.186	-	-	-	-	-	-	226.186
Побарувања од работи на осигурување и реосигурување	252.601	-	-	-	-	-	-	252.601
Останати побарувања	28.104	-	-	-	-	-	-	28.104
Парични средства и парични еквиваленти	123.681	123.681	-	-	-	-	-	-
Обврски								
Бруто технички резерви	(697.751)	-	-	-	-	-	-	(697.751)
Обврски по основ на реосигурување	(23.143)	-	-	-	-	-	-	(23.143)
Обврски спрема осигуреници	(3.632)	-	-	-	-	-	-	(3.632)
Останати обврски	(40.706)	-	-	-	-	-	-	(40.706)
Неусогласеност на средствата и обврските	1.063.416	318.241	30.000	15.010	413.263	451.898	(164.997)	

**Акционерско друштво за осигурување и реосигурување Македонија-Скопје
Виена Иншуранс Груп**

**Белешки кон финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2022
(сите износи се исказани во илјади денари, доколку поинаку не е назначено)**

5. Управување со ризици од осигурување и финансиски ризици (продолжува)

5.2 Управување со финансиски ризик (продолжува)

5.2.2.1 Каматен ризик (продолжува)

Сензитивна анализа на промени на каматните стапки

На 31 декември 2022 Друштвото има каматносни депозити во износ од МКД 634.701 илјади (2021: МКД 610.935 илјади), државни обврзници МКД 554.715 илјади (2021: МКД 493.796 илјади) и државни записи МКД 19.330 илјади (2021: нула). Останатите позиции од билансот на состојба се некаматносни.

Анализата на сензитивноста на каматните стапки е дефинирана врз основа на изложеноста на каматниот ризик на датумот на известување. На датумот на известување доколку каматните стапки на депозитите се се поголеми/ломали за 0.5% а останатите променливи останат непроменети добивката на Друштвото заклучно со 31 декември 2022 ќе се зголеми/намали за МКД 1.432 илјади (2021: добивката ќе се зголеми/намали за МКД 1.076 илјади).

5.2.2.2 Девизен ризик

Друштвото е изложено на валутен ризик преку трансакциите во странска валута и преку средствата и обврските во странска валута.

За да го избегне ризикот од негативното влијание на промената на девизните курсеви Друштвото го дисперзира ризикот со средства и обврски во евра и американски долари. Најголем дел од средствата и обврските се во евра. Денарот е врзан за еврото и монетарната проекција за 2022 од страна на НБРМ е дека девизниот курс на денарот во однос на еврото ќе биде стабилен. Во табелите подолу е прикажана изложеноста на Друштвото на валутен ризик. Во табелите е презентирана сметководствената вредност на средствата и обврските по валути.

31 Декември 2022	МКД	ЕУР	Останато	Вкупно
Финансиски вложувања кое се:				
-чуваат до доспевање	19.330	-	-	19.330
-расположливи за продажба	273.497	293.283	-	566.780
Орочени депозити	634.701	-	-	634.701
Средства за реосигурување во бруто техничките резерви	202.204	-	-	202.204
Побарување по основ на осигурување	279.843	-	-	279.843
Останати побарувања	20.216	1.413	-	21.629
Парични средства и парични еквиваленти	119.569	2.005	407	121.981
Вкупно средства	1.549.360	296.701	407	1.846.468
Бруто технички резерви	742.563	-	-	742.563
Обврски по основ на реосигурување	300	31.853	5.348	37.501
Обврски по основ на соосигурување	3.884	-	-	3.884
Останати обврски	51.631	1.535	-	53.166
Вкупно обврски	798.378	33.388	5.348	837.114
Нето вредност	750.982	263.313	(4.941)	1.009.354

Акционерско друштво за осигурување и реосигурување Македонија-Скопје**Виена Иншуранс Груп****Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2022**

(сите износи се исказани во илјади денари, доколку поинаку не е назначено)

5. Управување со ризици од осигурување и финансиски ризици (продолжува)**5.2 Управување со финансиски ризик (продолжува)****5.2.2 Пазарен ризик (продолжува)****5.2.2.2 Девизен ризик (продолжува)**

31 Декември 2021	МКД	ЕУР	Останато	Вкупно
Финансиски вложувања кое се:				
-чуваат до доспевање	-	-	-	-
-расположливи за продажба	247.832	339.308	-	587.140
Орочени депозити	610.935	-	-	610.935
Средства за реосигурување во брuto техничките резерви	226.186	-	-	226.186
Побарување по основ на осигурување	252.601	-	-	252.601
Останати побарувања	24.129	2.922	1.053	28.104
Парични средства и парични еквиваленти	117.526	5.777	378	123.681
Вкупно средства	1.479.209	348.007	1.431	1.828.647
Бруто технички резерви	697.751	-	-	697.751
Обврски по основ на реосигурување	298	17.847	4.998	23.143
Обврски по основ на соосигурување	3.632	-	-	3.632
Останати обврски	39.446	1.260	-	40.706
Вкупно обврски	741.127	19.107	4.998	765.232
Нето вредност	738.082	328.900	(3.567)	1.063.415

Функционална валута за Друштвото е македонскиот денар. Друштвото има побарувања и обврски во странски валути претежно во ЕУР и УСД. Друштвото обавува меѓународни трансакции поврзани со реосигурување и со матичната компанија. Поради тоа Друштвото е изложено на ризик поврзан со флукутациите на девизните курсеви.

Сензитивната анализа на промената на девизните курсеви е спроведена при промени на курсевите на одделни валути врз основа на статистичките податоци кои покажуваат стабилност на курсот на еврото наспроти денарот.

На 31 декември 2022 доколку дојде до 0.5% зголемување/намалување на курсот на ЕУР во однос на МКД добивката пред оданочување за дванаесет месечен период ќе се намали/зголеми за МКД 1.292 илјади (2021: МКД 1.627 илјади).

5. Управување со ризици од осигурување и финансиски ризици (продолжува)

5.2 Управување со финансиски ризик (продолжува)

5.2.3 Ризик на цената на капиталот

Ризик на цената на капиталот е можност дека цената на капиталот ќе флукутира под влијание на вредноста на капиталните вложувања и другите инструменти чија вредност произлегува од одредено капитално вложување или индекс на капитална цена. Примарната изложеност на капиталната цена произлегува од капиталните вложувања кои не се за тргуваче. Друштвото има капитални вложувања кои не се за тргуваче и кои подлежат на ризик на цената на капиталот.

Друштвото го управува ризикот на цената на капиталот преку одржување на диверзифицирано портфолио на капитални вложувања.

5.2.4 Ризик на ликвидност

Ризикот на ликвидност претставува ризик дека Друштвото ќе се соочи со тешкотии при обезбедувањето на доволно средства за да ги подмири своите обврски. Ризикот на ликвидност може да произлезе или од неможноста да се продадат финансиски средства во најкус можен рок по нивната објективна вредност; или неспособност на подмирување на обврските кои произлегуваат од договорите; или пак обврските за осигурување доспеале порано за исплата од очекувањето; или пак неспособност да генерира парични средства според предвидувањата.

Друштвото управува со ризикот од ликвидност преку управување со активата и пасивата на начин кој ќе овозможи навремено плаќање на обврските во нормални или вонредни услови на работење на Друштвото. Согласно Законот за супервизија на осигурувањето друштвото пресметува коефициент на ликвидност и минимална ликвидност, што претставува однос меѓу ликвидните средства и доспеаните обврски..односно обврски кои најкашко ќе доспеат.

Планирањето на очекуваните приливи и одливи на парични средства е редовна контрола на ликвидноста и усвојување на мерки за спречување или отстранување на причините за евентуална неликвидност.

Друштвото е должно да ја одржува својата ликвидност согласно Законот за супервизија на осигурувањето, врз основа на која капиталот на осигурителното друштво кое се занимава со неживотно осигурување и/или пак реосигурување треба во секој момент да биде барем еднаков на бараната граница на солвентност, пресметана со користење на методот на премија или методот на штета, во зависност од тоа кој метод дава повисок износ. Друштвото редовно ја следи ликвидноста до една година. Ликвидноста може да се подобри и со инвестициите кои се со договорна рочност над една година, но за целите на ликвидноста може да се користат и за пократок период засновани врз целите на управувањето на ликвидноста.

Друштвото исто така има готовина во банки и други високо ликвидни средства во секој момент, за да се заштити од непотребна концентрација на ризикот и за да биде во можност да ги преземе обврските за плаќање како и потенцијалните обврски за плаќање како што достасуваат.

Анализа според достасаноста на финансиските средства и обврски

Анализата на финансиските средства и обврски на Друштвото во соодветни групи на достасување, според нивниот преостанат период до денот на нивната договорена достасаност е како што следи. Додека договорната достасаност на бруто техничките резерви се смета дека е до една година, Друштвото ги презентира Бруто техничките резерви во табелата подолу користејќи го датумот на очекуваната достасаност:

Акционерско друштво за осигурување и реосигурување Македонија-Скопје
Виена Иншуранс Груп
Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2022
(сите износи се исказани во илјади денари, доколку поинаку не е назначено)

5. Управување со ризици од осигурување и финансиски ризици (продолжува)

5.2 Управување со финансиски ризик (продолжува)

5.2.4 Ризик на ликвидност (продолжува)

Анализа според ликвидноста - Неживотно осигурување

31 декември 2022	До 1 месец	Од 1-3 месеци	Од 3-12 месеци	Од 1-5 години	Над 5 години	Вкупно
Средства						
Финансиски вложувања						
-кои се чуваат до достасување	-	-	19.330	-	-	19.330
-расположиви за продажба	-	-	261	47.357	519.162	566.780
Орочени депозити	124.326	45.096	115.000	350.279	-	634.701
Средства за реосигурување во бруто техничките резерви	9.536	22.036	105.667	63.245	1.720	202.204
Побарувања од работи на осигурување и реосигурување	215.423	35.363	29.057	-	-	279.843
Останати побарувања	1.491	18.741	1.382	15	-	21.629
Парични средства и парични еквиваленти	121.980	-	-	-	-	121.980
	472.756	121.236	270.697	460.896	520.882	1.846.467
Обврски						
Бруто технички резерви	30.536	65.227	492.995	143.998	9.807	742.563
Обврски по основ на реосигурување	19.554	5.772	12.175	-	-	37.501
Обврски по основ на соосигурување	-	-	3.884	-	-	3.884
Останати обврски	41.141	-	5.263	6.762	-	53.166
	91.231	70.999	514.317	150.760	9.807	837.114
Нето ликвидност	381.525	50.237	(243.620)	310.136	511.075	1.009.353

**Акционерско друштво за осигурување и реосигурување Македонија-Скопје
Виена Иншуранс Груп**

Белешки кон финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2022
(сите износи се исказани во илјади денари, доколку поинаку не е назначено)

5 Управување со ризици од осигурување и финансиски ризици (продолжува)

5.2 Управување со финансиски ризик (продолжува)

5.2.4 Ризик на ликвидност (продолжува)

Анализа според ликвидноста - Неживотно осигурување

31 декември 2021	До 1 месец	Од 1-3 месеци	Од 3-12 месеци	Од 1-5 години	Над 5 години	Вкупно
	-	-	-	-	-	
Средства						
Финансиски вложувања						
-кои се чуваат до достасување	-	-	-	-	-	-
-расположиви за продажба	-	-	10	41.888	545.242	587.140
Орочени депозити	194.560	30.000	15.000	371.375	-	610.935
Средства за реосигурување во бруто техничките резерви	9.233	21.667	97.778	95.708	1.800	226.186
Побарувања од работи на осигурување и реосигурување	180.624	44.814	27.163	-	-	252.601
Останати побарувања	1.702	18.309	1.360	225	6.508	28.104
Парични средства и парични еквиваленти	123.680	-	-	-	-	123.680
	509.799	114.790	141.311	509.196	553.550	1.828.646
Обврски						
Бруто технички резерви	31.400	64.928	433.231	158.720	9.472	697.751
Обврски по основ на реосигурување	-	9.074	14.069	-	-	23.143
Обврски по основ на соосигурување	-	-	3.632	-	-	3.632
Останати обврски	28.152	-	5.585	6.969	-	40.706
	59.552	74.002	456.517	165.689	9.472	765.232
Нето ликвидност	450.247	40.788	(315.206)	343.507	544.078	1.063.415

5. Управување со ризици од осигурување и финансиски ризици (продолжува)

5.2 Управување со финансиски ризик (продолжува)

5.2.5 Објективна вредност

Објективната вредност претставува износ за кој едно средство може да се замени или обврска да се подмири по пазарни услови. Во услови кога не постојат достапни пазарни цени кои би послужиле за вреднување на средствата и обврските на Друштвото, објективната вредност се базира на проценката од страна на менаџментот на Друштвото.

Објективната вредност на долгорочните финансиски вложувања се темели на пазарната вредност со исклучок на дел од хартиите од вредност кои не котираат на пазарот на хартии од вредност, во кој случај таа се утврдува врз основа на техники на вреднување кои вклучуваат анализа на расположливи финансиски извештаи. Должничките хартии од вредност класифицирани како расположливи за продажба издадени од Република Македонија кој немаат котирана пазарна цена на активен пазар Друштвото ги вреднува со примена на методот на ефективна каматна стапка.

Побарувањата по основ на премии и аванси во книговодството се изразени во сегашна вредност коригирани за исправка на вредноста. Проценетата реална вредност на побарувањата по основ на премии, дадени кредити и аванси ја претставува наплатливата вредност која што е утврдена со анализа и оценка на сервисирањето на долговите како и тековната финансиска состојба и статус на должниците.

Објективната вредност по основ на премии, дадени кредити и аванси, како и вложувањата во акции и други хартии од вредност е приближна со нивната книговодствена вредност намалена за направената исправка на вредност.

Акционерско друштво за осигурување и реосигурување Македонија-Скопје
Висна Инуренс Груп

Белешки кон финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2022
 (сите износи се искајани во илјади денари, доколку поинаку не е назначено)

5. Управување со ризици од осигурување и финансиски ризици (продолжува)
5.2 Управување со финансиски ризик (продолжува)
5.2.5 Објективна вредност

Табелата ја прикажува класификацијата на секоја класа на финансиски средства и обврски на Друштвото и нивната објективна вредност:

	Заеми и побарувања	Чувани до-достапност	Расположими за продажба	Амортизирана набавка вредност	Вкупна сметковод-ствена вредност	Објективна вредност
31 декември 2022						
Финансиски вложувања						
- Кои се чуваат до достапување	19.330	554.715			19.330	19.330
- Финансиски вложувања на расположиви за продажба	-	12.065			554.715	554.715
- Сопственички инструменти на расположиви за продажба	-				12.065	12.065
- Орочени депозити				634.701	634.701	634.701
Средства за реосигурување во друго техничките резерви	202.204	-			202.204	202.204
Побарување по основ на осигурување и останати побарувања	279.843	-			279.843	279.843
Останати побарувања	21.629	-			21.629	21.629
Парични средства и парични еквиваленти				121.981	121.981	121.981
Бруто технички резерви	503.676	19.330	566.780	756.682	1.846.468	1.846.468
Обврски по основ на реосигурување	-	-		742.563	742.563	742.563
Обврски по основ на соосигурување	-	-		37.501	37.501	37.501
Останати обврски	-	-		3.884	3.884	3.884
				53.166	53.166	53.166
				837.114	837.114	837.114
31 декември 2021						
Финансиски средства						
- Кои се чуваат до достапување						
- Финансиски вложувања на расположиви за продажба		493.796			493.796	493.796
- Сопственички инструменти на расположиви за продажба	93.344	-			93.344	93.344
- Орочени депозити				610.935	610.935	610.935
Средства за реосигурување во друго техничките резерви	226.186	-			226.186	226.186
Побарување по основ на осигурување и останати побарувања	252.601	-			252.601	252.601
Останати побарувања	28.104	-			28.104	28.104
Парични средства и парични еквиваленти				123.681	123.681	123.681
Бруто технички резерви	506.891	-	587.140	734.616	1.828.647	1.828.647
Обврски по основ на реосигурување	-	-		697.751	697.751	697.751
Обврски по основ на соосигурување	-	-		23.143	23.143	23.143
Останати обврски	-	-		3.632	3.632	3.632
				40.706	40.706	40.706
				765.232	765.232	765.232

5. Управување со ризици од осигурување и финансиски ризици (продолжува)

5.2 Управување со финансиски ризик (продолжува)

5.2.6 Управување со капиталот

Друштвото за осигурување е должно во секое време да располага со соодветен капитал во однос на обемот на работа и класите во рамки на кои врши работи на осигурување.. како и ризиците на кои е изложено при вршење на тие работи.

Капиталот на друштвото за осигурување во секое време треба да биде барем еднаков на потребното ниво на маргината на солвентност.

Цели на Друштвото во поглед на управувањето со капиталот се:

- Да соодветствува со барањата за капитал согласно законската регулатива;
- Да се заштити способноста на Друштвото да обезбеди дивиденда за акционерите;
- Да одржи стабилна и квалитетна капитална база која ќе го поддржи развојот на друштвото.

Друштвото е во согласност со законската регулатива ако. капиталот е адекватен на маргината на солвентност. Маргината на солвентност и користењето на сопствените средства редовно се следат од Раководството на Друштвото. при што се користат техники кои се пропишани согласно законската регулатива и истата се известува на тримесечна основа.

Сопствените средства на Друштвото се составени од основниот капитал кој вклучува: обични акции, резерви на сигурност, ревалоризациони резерви и задржана добивка или акумулирана загуба.

Согласно законската регулатива. акционерскиот капитал на друштвото треба најмалку да биде во висина на гарантниот фонд.

Согласно пресметките за маргина на солвентност заклучно со 31 декември 2022 минимален капитал кој треба да го поседува Македонија Осигурување е следниот:

Маргина на солвентност	2022	2021
Маргина на солвентност	104.868	96.412
Износ на гарантен капитал	276.719	277.322

Маргината на солвентност на друштвото за осигурување се пресметува со примена на методот - стапка на премија или методот - стапка на штети во зависност од тоа кој ќе даде повисок резултат.

- Според методот на стапка на премија се зема вкупниот износ на бруто полисирани премии за осигурување и реосигурување во последната деловна година. се намалува за износот на сторнираните односно отписаните износи на премија во таа деловна година. истиот се множи со дадени коефициенти
- Според методот на стапка на штети вкупниот износ на бруто исплатени штети за осигурување и реосигурување во последните три деловни години. зголемен за бруто резервите за штети по основ на осигурување и реосигурување на крајот на последната деловна година од периодот и намален за бруто резервите за штети по основ на осигурување и реосигурување на почетокот на тој период. се дели со три и се множи со дадени коефициенти.

**Акционерско друштво за осигурување и реосигурување Македонија-Скопје
Виена Иншуренс Груп**

Белешки кон финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2022

(сите износи се исказани во илјади денари, доколку поинаку не е назначено)

5. Управување со ризици од осигурување и финансиски ризици (продолжува)

5.2 Управување со финансиски ризик (продолжува)

5.2.6 Управување со капиталот (продолжува)

5.2.6 A Потребно ниво на маргина на соловентност

	Неживотно осигурување освен здравствено осигурување во '000 МКД	2022	2021
Бруто полисирана премија	1	997.352	911.317
Бруто полисирана премија < 10 милиони евра x 0.18	2	110.688	110.929
Бруто полисирана премија > 10 милиони евра x 0.16	3	61.187	47.208
Бруто полисирана премија < 10 милиони евра x 18/300	4	-	-
Бруто полисирана премија > 10 милиони евра x 16/300	5	-	-
Вкупен износ од Бруто полисирана премија ([6]=[2] + [3] или [6]=[4] + [5])	6	171.875	158.136
Бруто исплатени штети	7	403.972	362.361
Нето исплатени штети	8	246.479	220.925
Коефициент ([9]=[8]/[7] или 0.50. доколку е помал)	9	0,61	0,61
Маргина на соловентност - метод стапка на премија ([10]= [6]*[9])	10	104.868	96.412
Референтен период (во години)	11	3	3
Бруто исплатени штети во референтниот период	12	1.122.000	1.001.611
Бруто резерви за штети на крајот на референтниот период	13	340.580	362.138
Бруто резерви за штети на почетокот на референтниот период	14	310.131	330.823
Бруто настанати штети ([15]=[12] + [13] - [14])/[11])	15	384.150	344.308
Бруто настанати штети < 7 милиони евра x 0.26	16	99.879	89.520
Бруто настанати штети > 7 милиони евра x 0.23	17	-	-
Бруто настанати штети < 7 милиони евра x 26/300	18	-	-
Бруто настанати штети > 7 милиони евра x 23/300	19	-	-
Вкупен износ од Бруто настанати штети ([20]=[16] + [17] или [20]=[18] + [19])	20	99.879	89.520
Маргина на соловентност - метод стапка на штети ([21]= [20]*[9])	21	60.940	54.579
Потребно ниво на маргина на соловентност ([22]=max([10],[21]))	22	104.868	96.412

5. Управување со ризици од осигурување и финансиски ризици (продолжува)

5.2 Управување со финансиски ризик (продолжува)

5.2.7 Усогласеност на средствата и обврските

Законот за супервизија на осигурувањето пропишува одредени лимити во однос на политиката за усогласување на средствата и обврските на Друштвото, односно лимити до кои може да се вложуваат средствата кои служат за покривање на техничките резерви.

Друштвото управува со својата финансиска позиција така што балансира со квалитетот, ликвидноста и повратот на вложувањата земајќи ги во предвид лимитите одредени во Законот за супервизија на осигурувањето. Главна цел е да се усогласат паричните текови на средствата и обврските.

Во табелата се презентирани техничките резерви на Друштвото и вкупните расположливи финансиски средства кои служат за покритие на техничките резерви и капиталот:

	2022	2021
Средства		
Парични средства во благајна и средства на банкарските сметки	121.980	123.681
Хартии од вредност издадени до Р.М или НБРМ	19.330	-
Обврзници и други должнички хартии за кои гарантира РМ	566.780	587.140
Депозити во банки кои имаат дозвола издадена од НБРМ	634.701	610.935
	1.342.791	1.321.756
Обврски (Технички резерви)		
Бруто резерви по договори за осигурување	742.563	697.751
Дел за реосигурителот	(202.204)	(226.186)
Вкупно нето технички резерви	540.359	471.565

**Акционерско друштво за осигурување и реосигурување Македонија-Скопје
Виена Иншуренс Груп**

Белешки кон финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2022
(сите износи се исказани во илјади денари, доколку поинаку не е назначено)

5. Управување со ризици од осигурување и финансиски ризици (продолжува)

5.2 Управување со финансиски ризик (продолжува)

5.2.7 Усогласеност на средствата и обврските (продолжува)

Пресметката на капиталот на Друштвото е како што следи:

		2022	2021
Основен капитал. чл. 69 (I1+I2+I3+I4+I5-I6-I7-I8-I9-I10-I11-I12)	I	1.377.960	1.389.765
Уплатен акционерски капитал со исклучок на уплатениот акционерски капитал од кумулативни приоритетни акции	I1	888.308	888.308
Премии од емитирани обични акции	I2	-	-
Законски и статутарни резерви	I3	318.371	300.032
Пренесена нераспределена добивка	I4	176.618	211.688
Нераспределена добивка од тековната година	I5	-	-
Сопствени акции кои ги поседува друштвото за осигурување	I6	-	-
Долгорочни нематеријални средства	I7	6.863	10.652
Пренесена непокриена загуба и загуба од тековната година	I8	-	-
Нереализирана загуба од сопственички инструменти расположиви за продажба	I9	(182)	(3)
Нереализирана загуба од вреднување на финансиски средства расположиви за продажба	I10	(1.344)	(387)
Нето негативни ревалоризациски резерви и остатки разлики од вреднување кои што произлегуваат од вложувања во придрожени друштва или заеднички вложувања коишто се вреднуваат со користење на матодот на главнина	I11	-	-
Останати одбивни ставки поради непочитување на ограничувањата при вложување на средствата од капиталот, предвидени во членот 73-а од ЗСО	I12	-	-
Дополнителен капитал. чл. 71 (II1+II2+II3+II4), доколку не е поголем од 50% од основниот капитал	II	9.411	59.354
Уплатен акционерски капитал од кумулативни приоритетни акции	II1	-	-
Премии од емитирани кумулативни приоритетни акции	II2	-	-
Субординирани должнички инструменти	II3	-	-
Хартии од вредност со неопределен рок на доспевање	II4	-	-
Нереализирана добивка од ревалоризација на сопственички инструменти кои што се расположиви за продажба и мерени по објективна вредност	II5	7.146	56.525
Нереализирана добивка ревалоризација на должнички инструменти расположиви за продажба, мерени по објективна вредност	II6	2.265	2.829
Вкупно основен и дополнителен капитал I.+II.	III	1.387.371	1.449.120
Одбивни ставки. чл. 72 (IV1+IV2)	IV	-	-
Вложувања во акции во правни лица од членот 72 од Законот	IV1	-	-
Вложувања во субординирани должнички инструменти и други вложувања во правни лица од членот 72 од ЗСО	IV2	-	-
КАПИТАЛ I + II - IV	V	1.387.371	1.449.120
Потребно ниво на маргина на солвентност (за друштва за неживотно осигурување)	VI1	104.868	96.412
Потребно ниво на маргина на солвентност (за друштва за осигурување на живот)	VI2	-	-
Капитал	VI3	1.387.370	1.449.120
Гарантен фонд*	VI4	276.719	277.322
Вишок/недостаток на Капитал во однос на Гарантен фонд (VI5 = VI3 - VI4)	VI5	1.110.651	1.171.798
Вишок/недостаток на Капитал (за неживотно осигурување) во однос на Потребно ниво на маргина на солвентност (за друштва за неживотно осигурување) (VI6 = VI3 - VI1)	VI6	1.282.502	1.352.707
Вишок/недостаток на Капитал (за осигурување на живот) во однос на Потребно ниво на маргина на солвентност (за друштва за осигурување на живот) (VI7 = VI3 - VI2)	VI7	-	-

5. Управување со ризици од осигурување и финансиски ризици (продолжува)

5.2 Управување со финансиски ризик (продолжува)

5.2.7 Усогласеност на средствата и обврските

Вложување на средствата кои ги покриваат техничките резерви

Согласно Правилникот за видовите и карактеристиките на средствата кои служат за покритие на техничките и математичката резерва како и деталното пласирање и ограничување на тие вложувања. Друштвото средствата со кои располага на 31.12.2022 година ги има пласирани како што следи:

Вложувања на средствата кои ги покриваат техничките резерви 2022	Дозволен %	Остварен износ	Остварен %
Видови дозволени вложувања			
Парични средства во благајна и средства на банкарските сметки	3%	12.336	2,3%
Депозити во банки ко имаат дозвола издадена од НБРМ	60%	265.712	49,2%
Хартии од вредност издадени од НБРМ	80%	-	0,0%
Обврзници и други должнички хартии за кои гарантира РМ	80%	258.635	47,9%
Акции со кои се тргува на регулиран пазар на хартии од вредност во РМ	25%	3.676	0,7%
Вкупно дозволени вложувања на средства		540.359	
Вкупно нето технички резерви		540.359	
Резерви за преносни премии		338.604	
Резерви за бонуси и попусти		18.143	
Резерви за штети		183.612	
Други технички резерви		-	
Еклизијациона резерва		-	
Разлика (Вкупно дозволени вложувања на средства - Вкупно нето технички резерви)		-	
Вложувања на средствата кои ги покриваат техничките резерви 2021	Дозволен %	Остварен износ	Остварен %
Видови дозволени вложувања			
Парични средства во благајна и средства на банкарските сметки	3%	10.103	2.1%
Депозити во банки ко имаат дозвола издадена од НБРМ	60%	74.000	15.7%
Хартии од вредност издадени од НБРМ	80%	-	0.0%
Обврзници и други должнички хартии за кои гарантира РМ	80%	370.677	78.6%
Акции со кои се тргува на регулиран пазар на хартии од вредност во РМ	10%	16.784	3.6%
Вкупно дозволени вложувања на средства		471.564	
Вкупно нето технички резерви		471.564	
Резерви за преносни премии		291.468	
Резерви за бонуси и попусти		10.138	
Резерви за штети		169.959	
Други технички резерви		-	
Еклизијациона резерва		-	
Разлика (Вкупно дозволени вложувања на средства - Вкупно нето технички резерви)		-	

Белешки кон финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2022

(сите износи се исказани во илјади денари, доколку поинаку не е назначено)

6. Заработка премија (нето приходи од премија)**31 декември 2022 година**

класа на осигурување	брuto полисирана премија	премија предадена во реосигурување	промени во бруто резервата за преносна премија	промени во бруто резервата за преносна премија дел за реосигурување	заработка премија
незгода	64.242	(539)	(546)	-	63.157
здравство	57.857	-	(30.348)	-	27.509
моторни возила	63.439	(175)	(2.518)	-	60.746
пловни објекти	10	-	(2)	-	8
карго	20.824	(3.815)	(326)	9	16.692
имоти од пожар	144.827	(75.599)	(3.439)	(347)	65.442
имоти останато	288.726	(130.108)	(6.002)	4.968	157.584
одговорност од употреба на моторни возила	282.806	(132.136)	(10.576)	5.869	145.963
одговорност од употреба на пловни објекти	176	-	8	-	184
Општа					
одговорност	42.978	(23.015)	(2.264)	2.598	20.297
Кредити	2.254	(2.103)	-	-	151
Гаранции	3	-	-	-	3
Финансиски загуби	9.739	(7.742)	51	167	2.215
туристичка помош	10.134	-	(405)	-	9.729
Вкупно	988.015	(375.232)	(56.367)	13.264	569.680

Во износ на бруто полисирана премија од МКД 988.015 илјади се вклучени: бруто полисирана премија во износ од МКД 981.221 илјади соосигурување во износ од МКД 16.131 илјади и бруто полисирана премија предадена во соосигурување во износ од МКД (9.337) илјади.

6. Заработка премија (нето приходи од премија) (продолжува)

31 декември 2021 година

Класа на осигурување	Бруто полисирана премија	Премија предадена во реосигурување	Промени во бруто резервата за преносна премија	Промени во бруто резервата за преносна премија дел за реосигурување	Промени во бруто резервата за преносна премија	
					заработка премија	заработка премија
незгода	63.619	(552)	7.492	-	70.559	
здравство	7.332	-	(3.180)	-	4.152	
моторни возила	60.822	(182)	2.875	-	63.515	
пловни објекти	6	-	-	-	6	
карго	20.979	(3.421)	230	(25)	17.763	
имоти од пожар	145.812	(74.732)	(4.846)	7.113	73.347	
имоти останато одговорност од употреба на моторни возила	290.170	(120.425)	(4.909)	4.194	169.030	
одговорност од употреба на пловни објекти	259.019	(119.937)	(7.905)	1.774	132.951	
Општа одговорност	187	-	(16)	-	171	
Кредити	37.795	(18.741)	265	348	19.667	
Гаранции	1.570	(1.456)	-	-	114	
Финансиски загуби	3	-	-	-	3	
туристичка помош	9.853	(6.598)	(1.431)	92	1.916	
	6.885	-	(912)	-	5.973	
Вкупно	904.052	(346.044)	(12.337)	13.496	559.167	

Во износ на бруто полисирана премија од МКД 904.052 илјади се вклучени: бруто полисирана премија во износ од МКД 890.769 илјади соосигурување во износ од МКД 20.548 илјади и бруто полисирана премија предадена во соосигурување во износ од МКД (7.265) илјади.

**Акционерско друштво за осигурување и реосигурување Македонија-Скопје
Виена Иншуренс Груп**

Белешки кон финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2022

(сите износи се исказани во илјади денари, доколку поинаку не е назначено)

7. Останати осигурително технички приходи намалени за реосигурување

	2022	2021
Наплатени отпишани побарувања	27.514	36.144
Обврски за провизија отпис	5.577	15.110
Преносна премија во бонуси	-	6.914
Приходи од гарантен фонд за регреси	1.762	2.170
Регреси од минати години	3.654	2.124
Надомест за исплатени штети	1.168	1.989
Приходи од гарантен фонд за непознато и неосигурено возило	335	563
Останато	4.493	4.524
Вкупно	44.503	69.537

Износот од МКД 27.514 илјади наплатени отпишани побарувања на 31 декември 2022 година се однесува на наплата од стечај и тужени должници (2021 МКД 36.144 илјади).

8. Останати приходи

	2022	2021
Останати приходи		
Приходи од закупнина	6.280	4.314
Приходи од ИТ услуги	6.717	6.843
Приходи од продажба на матрејални средства	2.399	1.375
Останато	927	678
Вкупно	16.323	13.210

9. Настанати штети (нето трошоци за штети)

	2022	2021		
	Бруто исплатени штети	Промени во бруто резервите за штети	Бруто исплатени штети	Промени во бруто резервите за штети
Незгода	32.234	254	51.726	(2.636)
Здравствено осигурување	18.553	2.801	1.890	47
Моторни возила	29.590	1.887	32.175	(2.338)
Воздухоплови	-	-	-	-
Пловни објекти	-	-	-	-
Карго	5.577	(5.719)	2.580	6.241
Имоти од пожар	152.712	(64.524)	46.262	19.431
Имоти останато	56.294	43.840	106.845	(16.072)
Одговорност од употреба на моторни возила	100.412	8.154	114.914	6.647
Одговорност од употреба на воздухоплови	-	-	-	-
Одговорност од употреба на пловни објекти	97	-	-	-
Општа одговорност	4.691	150	4.138	786
Кредити	-	-	-	-
Гаранции	-	-	-	-
Финансиски загуби	1.292	(761)	40	761
Туристичка помош	2.520	367	1.791	(478)
Штети од активно реосигурување	-	-	-	-
Вкупно	403.972	(13.551)	362.361	12.389
Намалување за приход од регреси	(3.378)	-	546	-
Бруто исплатени штети дел за реосигурување и промени во бруто резервите за штети - дел за реосигурување	(122.282)	(155.805)	-	-
Нето трошоци за штети	264.761	219.491	-	-

**Акционерско друштво за осигурување и реосигурување Македонија-Скопје
Виена Иншуренс Груп**

Белешки кон финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2022
(сите износи се исказани во илјади денари, доколку поинаку не е назначено)

9. Настанати штети (нето трошоци за штети) - продолжува

Податоци за коефициент на штети - коефициент на трошоци и комбиниран коефициент

Класа на осигурување	2022 Коефициент			2021 Коефициент		
	Штети	Трошоци	Комбиниран	Штети	Трошоци	Комбиниран
Незгода	51%	51%	102%	69%	39%	108%
Здравство	78%	58%	136%	47%	42%	89%
Каско	49%	50%	99%	47%	44%	92%
Пловни објекти	0%	66%	66%	0%	383%	383%
Карго	(1%)	50%	49%	50%	45%	94%
Имоти пожар	70%	92%	162%	26%	66%	93%
Имоти останато	44%	69%	113%	24%	56%	80%
Авто одговорност	40%	69%	109%	48%	85%	132%
Одговорност пловни објекти	53%	49%	102%	0%	50%	50%
Општа одговорност	23%	89%	112%	25%	69%	94%
Кредити	(78%)	320%	242%	(411%)	120%	(290%)
Гаранции	0%	40%	40%	0%	67%	67%
Финансиска загуба	24%	38%	62%	42%	22%	64%
Туристичка помош	30%	80%	110%	22%	72%	94%
Вкупно	46%	67%	113%	39%	61%	100%

10. Нето трошоци за спроведување на осигурување

	2022	2021
Провизија	204.164	183.239
Плати - администрации и агенти	160.906	153.685
Амортизација	24.035	23.437
Потрошена топлотна и ел.енергија	21.918	14.149
Тековно и инвестиционо одржување	8.465	8.990
Маркетинг	7.503	7.097
Комунални трошоци	6.944	6.924
Трошоци за наем на деловен простор	1.882	1.791
Репрезентација	5.352	4.044
Промени во одложени трошоци за стекнување	(23.060)	(457)
Трошоци за услуги на физички лица	6.335	5.346
Поштенски трошоци	1.864	2.326
Мобилна телефонија и интернет	3.333	3.452
Обезбедување	4.284	4.585
Административни судски трошоци	985	1.820
Премија за осигурување	1.951	1.994
Консултантски услуги	5.245	4.989
Останати административни трошоци	18.921	16.280
Вкупно	461.025	443.691

Акционерско друштво за осигурување и реосигурување Македонија-Скопје

Виена Иншуренс Груп

Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2022

(сите износи се исказани во илјади денари, доколку поинаку не е назначено)

11. Останати осигурително технички трошоци намалени за реосигурување

	2022	2021
Правни такси	9.204	7.139
Противпожарен придонес	6.995	6.547
Трошоци за супервизорски орган	6.910	7.308
Трошоци за исплата на штети за непознати и неосигурани возила	6.223	7.927
Придонес за здравство	2.680	2.483
Финансирање на Национално биро	2.437	2.493
Останато	6.913	6.520
Вкупно	41.362	40.417

12. Останати расходи вклучувајќи и вредносни усогласувања

	2022	2021
Вредносно усогласување на регресни побарувања	(633)	(1.662)
Вредносно усогласување на останати побарувања	728	(554)
Останати расходи	2.811	2.927
Вкупно	2.906	711

13. Данок на добивка

	2022	2021
Тековен данок/ признаен во биланс на успех	6.717	8.630
Вкупно	6.717	8.630

**Акционерско друштво за осигурување и реосигурување Македонија-Скопје
Виена Иншуренс Груп**

Белешки кон финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2022
(сите износи се изкажани во илјади денари, доколку поинаку не е назначено)

13. Данок на добивка (продолжува)

Усогласување со применетата даночна стапка

	%	2022	%	2021
Добивка пред оданочување		46.751		63.645
Загуба пред оданочување		-		-
Данок пресметан по даночна стапка	10.0%	4.675	10.0%	6.365
Расходи непризнаени за даночни цели	5.4%	2.538	4.4%	2.805
Намалување на даночната основица	1.1%	(496)	0.8%	(540)
Данок на добивка односно загуба	14.3%	6.717	13.6%	8.630

14. Вложувања во нематеријални средства

	Нематеријални средства
Набавна вредност	
На 1 јануари 2021	33.833
Зголемување	6.299
Намалување	-
На 31 декември 2021	40.132
На 1 јануари 2022	40.132
Зголемување	177
Намалување	-
На 31 декември 2022	40.309
Амортизација	
На 1 јануари 2021	25.894
Амортизација за годината	3.586
На 31 декември 2021	29.480
На 1 јануари 2022	29.480
Амортизација за годината	3.966
На 31 декември 2022	33.446
Сметководствена вредност	
На 31 декември 2021	10.652
На 31 декември 2022	6.863

15. Вложувања во недвижности – Градежни објекти

	2022	2021
Набавна вредност	784.913	789.534
Акумулирана амортизација	<u>(391.998)</u>	<u>(377.691)</u>
Нето книговодствена вредностна 1 Јануари	392.915	411.843
Почетна нето книговодствена вредност	392.915	411.843
Зголемување	7.355	4.843
Инвестиции во тек	-	3.351
Отуѓувања и отписи	(89.850)	(12.816)
Ефект од расходувања и оттуѓувања - акумулирана амортизација	47.281	5.438
Амортизација за годината	<u>(18.975)</u>	<u>(19.745)</u>
Крајна нето книговодствена вредност на 31 декември	338.725	392.914
Набавна вредност	702.418	784.913
Акумулирана амортизација	<u>(363.692)</u>	<u>(391.998)</u>
Нето книговодствена вредност на 31 декември	338.726	392.914

Проценетата вредност на градежни објекти кој не служат за вршење на дејноста изнесува 634.572 илјади МКД (2021: 567.812 илјади МКД).

**Акционерско друштво за осигурување и реосигурување Македонија-Скопје
Виена Иншуренс Груп**

Белешки кон финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2022

(сите износи се исказани во илјади денари, доколку поинаку не е назначено)

16. Материјални вложувања

	Градежни објекти	Земјиште	Компјутери	Мебел и опрема	Моторни возила	Инвестиции во тек опрема	Останато	Вкупно
Набавна вредност на 1 Јануари 2021	514.817	6.083	33.732	70.827	12.270	944	2.608	641.28:
Акумулирана амортизација	(277.247)	-	(28.827)	(56.001)	(8.649)	-	-	(370.724)
Нето книговодствена вредност 31 декември 2021	237.570	6.083	4.905	14.826	3.621	944	2.608	270.55:
1 Јануари 2022	237.570	6.083	4.905	14.826	3.621	944	2.608	270.55:
Зголемување	1.212	5.165	2.884	1.425	2.581	239	-	13.50:
Расходувања и отуѓувања	-	-	(1.037)	(154)	(4.508)	(140)	-	(5.839)
Амортизација за годината	(12.873)	-	(2.376)	(2.857)	(1.839)	-	-	(19.945)
Нето книговодствена вредност на 31 декември 2022	225.909	11.248	5.413	13.239	4.363	1.043	2.608	263.82:
Набавна вредност	516.029	11.248	35.579	72.098	10.343	1.043	2.608	648.94:
Акумулирана амортизација	(290.120)	-	(30.166)	(58.859)	(5.980)	-	-	(385.125)
Нето книговодствена вредност на 31 декември 2022	225.909	11.248	5.413	13.239	4.363	1.043	2.608	263.82:

Проценетата вредност на градежните објекти кој служат за вршење на дејноста изнесува 469.786 илјади МКД (2021: 358.690 илјади МКД)

*Ставките компјутери, мебел и опрема, моторни возила и инвестиции во тек – опрема се претставени збирно во Билансот на состојба во ставката Опрема.

Акционерско друштво за осигурување и реосигурување Македонија-Скопје
Виена Иншуранс Груп
Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2022
(сите износи се искажани во илјади денари, доколку поинаку не е назначено)

17. Останати финансиски вложувања

	2022	2021
Депозити	634.701	610.935
Финансиски вложувања кои се чуваат до доспевање	19.330	-
Финансиски вложувања расположливи за продажба	566.780	587.140
Вкупно	1.220.811	1.198.075

На 31 декември 2022 година Друштвото има вложувања во депозити во домашни банки кои имаат рок на доспевање од 12 до 60 месеци (2021: од 12 до 60 месеци) и каматни стапки од 0.8% до 2.06% (2021: од 0.7% до 2.6%).

Должнички хартии од вредност расположливи за продажба

	2022	2021
Акции	12.065	93.344
Државни обврзници	554.715	493.796
Вкупно	566.780	587.140
Котирани	12.065	93.344
Некотирани	554.715	493.796
Вкупно	566.780	587.140

На 31 декември 2022 година Друштвото има финансиски вложувања расположливи за продажба во државни обврзници со рок на доспевање од 10 до 30 години (2021: од 10 до 30 години) и каматни стапки од 2% до 4.6% (2021: 2% до 4.6%).

	2022	2021
Остварени добивки од продажба на финансиски средства – капитална добивка	60.295	8.945
Вкупно	60.295	8.945

Во 2022 година продадени се 7.000 акции (2021: 1.000 акции) на Комерцијална банка со капитална добивка од 60.295 илјади денари (2021: 9.945 илјади денари).

Должнички хартии од вредност чувани-до-доспевање

	2022	2021
Државни записи	19.330	-
Вкупно	19.330	-
Некотирани	19.330	-
Вкупно	19.330	-

На 31 декември 2022 година Друштвото има финансиски вложувања чувани до доспевање во државни записи со рок на доспевање до 1 година (2021: нема) и каматна стапка од 3.5% (2021: нема).

Акционерско друштво за осигурување и реосигурување Македонија-Скопје

Виена Иншуренс Груп

Белешки кон финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2022

(сите износи се исказани во илјади денари, доколку поинаку не е назначено)

18. Побарувања од непосредни работи на осигурување

	2022	2021
Побарувања од осигуреници	327.367	307.228
Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	39.023	33.933
Вкупно	366.390	341.161
Исправка на вредност	(103.188)	(96.073)
Нето побарувања	263.202	245.088

Движење на исправката на вредност

	2022	2021
Состојба на 1 јануари	96.073	99.779
Дополнителна исправка на вредност	36.425	22.850
Ослободување на исправка на вредност	(16.203)	(13.163)
Отпис	(13.107)	(13.394)
Состојба на 31 декември	103.188	96.073

19. Останати побарувања од непосредни работи на осигурување

	2022	2021
Побарувања по основ на регрес	25.158	25.791
Побарувања од Национално биро	13.779	13.369
Побарувања за дадени аванси	5.414	5.414
Побарувања по основ на услужно исплатени штети	3.666	2.763
Побарувања по основ на провизија од реосигурување	1.413	1.352
Побарувања по основ штети	17	17
Вкупно побарувања	49.447	48.706
Исправка на вредност	(31.880)	(31.965)
Нето вредност на побарувања	17.567	16.741

Движење на исправката на вредност

	2022	2021
Состојба на 1 јануари	31.965	33.281
Ослободување на исправка на вредност регреси	(633)	(1.670)
Ослободување на исправка на вредност ZK UG	(95)	(100)
Останато	642	(795)
Состојба на 31 декември	31.879	31.965

Акционерско друштво за осигурување и реосигурување Македонија-Скопје

Виена Иншуранс Груп

Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2022

(сите износи се исказани во илјади денари, доколку поинаку не е назначено)

20. Побарувања по основ финансиски вложувања

	2022	2021
Побарувања од тргуваче со хартии од вредност	-	6.668
Побарување на закуп	829	1.001
Побарувања од камата	110	164
Вкупно	939	7.833
Исправка на вредност	(85)	(246)
Нето вредност на побарувања	854	7.587

21. Останати побарувања

	2022	2021
Побарувања од купувачи останато	1.486	2.620
Побарувања од вработени	64	27
Останати побарувања	3.000	2.291
Вкупно	4.550	4.938
Исправка на вредност	(1.342)	(1.161)
Нето вредност на побарувања	3.208	3.776

Движење на исправката на вредност

	2022	2021
Состојба на 1 Јануари	1.161	2.070
Исправка на вредност	181	(909)
Отпис	-	-
Состојба на 31 Декември	1.342	1.161

22. Парични средства и останати парични еквиваленти

	2022	2021
Парични средства во благајна	37	40
Парични средства во банка		
- во денари	119.531	117.486
- во девизи	2.412	6.155
Вкупно	121.980	123.681

Акционерско друштво за осигурување и реосигурување Македонија-Скопје

Виена Иншуренс Груп

Белешки кон финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2022

(сите износи се исказани во илјади денари, доколку поинаку не е назначено)

23. Технички резерви

Класи	Преносна премија		Резерва за настанати и пријавени, но сеуште не решени штети		Резерви за настанати, но сеуште не пријавени штети		Резерви за бонуси и попусти		Други резерви	
			2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Незгода	29.225	28.679	3.303	3.131	15.768	15.690	3.471	3.230	286	282
Здравство	33.718	3.370	1.440	47	1.367	-	-	-	42	1
Моторно возило	32.855	30.337	7.316	6.220	3.789	3.392	-	(130)	167	144
Останато	29.799	26.774	3.297	8.066	2.389	3.468	79	107	85	173
Имот - пожар	45.073	40.635	63.287	123.220	14.871	18.001	4.124	4.639	1.172	2.118
Имот - останато	75.198	68.284	43.841	16.372	10.635	2.970	10.470	2.292	817	290
Обврски кон трети страни	137.972	127.396	66.608	64.524	97.636	91.684	-	-	2.464	2.343
Вкупно	383.840	325.475	189.091	221.580	146.456	135.206	18.143	10.138	5.033	5.352

24. Останати обврски

	2022	2021
Провизии на агенти	20.642	11.601
Обврски спрема вработени	11.249	10.064
Обврски за дивиденда	6.762	6.341
Придонеси и даноци по основ плата	4.415	4.176
Обврски за придонеси и членарини	2.072	1.873
Добавувачи за обртни средства	2.040	2.249
Примени аванси по основ осигурување	1.667	2.458
Обврски кон ВИГ	1.525	1.254
Добавувачи за материјални вложувања	1.271	185
Обврски кон Национално биро	1.242	-
Останати обврски	282	505
Вкупно	53.167	40.706

25. Пасивни временски разграничувања

	2022	2021
Пресметани обврски за реосигурување	90.488	81.955
Пресметани провизии	-	1.413
Обврски за противложарен придонес	2.561	2.611
Останато	3.468	3.325
Пресметана бруто полисирана провизија	63.289	54.729
Вкупно	159.806	144.033

Акционерско друштво за осигурување и реосигурување Македонија-Скопје

Виена Иншуренс Груп

Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2022

(сите износи се искажани во илјади денари, доколку поинаку не е назначено)

26. Капитал и резерви**Акционерски капитал**

Во број на акции	2022	2021
На 1 јануари - целосно платени	717.462	717.462
Издадени во текот на годината	-	-
На 31 декември - целосно платени	717.462	717.462

На 31 декември 2022 година акционерскиот капитал се состои од 717.462 обични акции со номинална вредност од ЕУР 20.084 по акција (2021: 717.462 обични акции со номинална вредност од ЕУР 20.084 по акција). Имателите на обични акции имаат право на дивиденда кога ќе биде објавена и имаат право на еден глас на Собрание на Друштвото за еквивалент од 1 обична акција. Сите акции носат право на сразмерно учество во поделбата на остатокот на стечајната односно ликвидационата маса.

Пресметката на основната/разводната добивка по акција на 31 декември 2022 година е направена врз основа на нето добивката/(загубата) за годината која им припаѓа на имателите на обични акции во износ од МКД 40.034 илјади (2021: МКД 55.015 илјади) и пондериранот просечен број на обични акции во текот на годината завршена на 31 декември 2022 година од 717.462 (2021: 717.462), пресметано како што следува:

	2022	2021
Добивка расположива на имателите на обични акции		
Нето (загуба)/добивка која им припаѓа на имателите на обични акции	40,034	55,015
Пондериран просечен број на обични акции		
Број на акции	717,462	717,462
Издадени акции на 1 јануари		
Пондериран просечен број на обични акции на 31 декември	717,462	717,462
Основна/разводенета (загуба)/добивка по акција	55,80	76,68

Основната главнина на друштвото се утврди на вкупен износ од 14.409.506,81 евра (717.462 акции по 20.084 евра) според среден курс на Народна банка на РМ на ден 30.04.2013 година (1 Евро од 61.6475 денари). Пријавата за упис на основна главнина во Централниот регистар беше одобрена на 26.08.2013.

Акционерската структура на 31.12.2022 на Друштвото е:

	% од акциите со право на глас
Виена Иншуренс Груп (Vienna Insurance Grup VIG)	94.36%
Останати правни и физички лица	5.64%

**Акционерско друштво за осигурување и реосигурување Македонија-Скопје
Виена Иншуренс Груп**

Белешки кон финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2022
(сите износи се исказани во илјади денари, доколку поинаку не е назначено)

Дивиденди

Надзорниот одбор на Друштвото на 17 Март 2023 година предложи решение за распределба на добивката, од која 1/3 за резерви на сигурност, а останатата добивка да се пренесе како нераспределена добивка за наредната година.

Во 2022, Собранието на акционери на 25 мај 2022 усвои одлука за исплата на дивиденда за деловната 2019 во износ од 43.765 илјади денари и деловната 2020 во износ од 27.981 илјади денари (вкупен износ 71.746 илјади денари).

Исто така, со истата одлука, Надзорниот одбор на Собранието на акционери му предложи исплата на дивиденда за 2022 во износ од 26.546 илјади денари и 2021 година во износ од 36.590 илјади денари (вкупен износ од 63.136 илјади денари).

27. Вонбилансна евиденција - пасива

Согласно усвоеното Упатство за евидентирање на работењето помеѓу Националното биро и осигурителните друштва во 2012 година Друштвото вонбилансно евидентира резервација за пријавени штети по основ на непознати и неосигурани моторни возила. Во 2022 година Друштвото продолжи со политиката на вонбилансна евиденција на резервација за пријавени штети по основ на непознати и неосигурани моторни возила. На 31.12.2022 износот на резервирани штети изнесува МКД 14.592 илјади и МКД 18.662 илјади гаранции (2021: износот на резервирани штети изнесува МКД 12.080 илјади и МКД 18.066 илјади гаранции).

28. Трансакции со поврзани лица**Матично и основно матично друштво**

Друштвото е во доминантна сопственост на Виена Иншуренс Груп (Vienna Insurance Group AG Wiener Versicherung Gruppe) кое е и основно матично претпријатие.

Трансакции со Матичното друштво

На крајот на 31.12.2022 година, салдата од трансакциите со матичното друштво беа следните:

	2022	2021
Побарувања		
Побарувања по основ на учество во надомест на штети од реосигурување	-	270
Побарувања по основ на провизија од реосигурување	1.075	1.053
Обврски		
Обврски по основ на премија за реосигурување	7.377	9.587
Обврски по основ на премија за реосигурување – депозитна премија	79.856	72.500
Останати обврски	1.001	785
ВИГ услуги	1.536	1.260
Резерви		
Резерва за пренесена премија – дел зареосигурување	11.642	5.400
Резерва за штети – дел за реосигурување	79.782	75.430
Трошоци и приходи		
Бруто полисирана премија предадена на реосигурителите	148.239	136.625
Промена во резерва за пренесена премија – дел зареосигурување	10.273	6.947
Приходи од провизии и надомести по основ на реосигурување	65.781	48.158
Бруто исплатени штети - дел за реосигурителите	46.671	55.461
Промена во резерва за штети – дел зареосигурување	4.352	5.497
Трошоци за камати по депозитна премија	2.173	1.837

**Акционерско друштво за осигурување и реосигурување Македонија-Скопје
Виена Иншуренс Груп**

Белешки кон финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2022

(сите износи се исказани во илјади денари, доколку поинаку не е назначено)

28. Трансакции со поврзани лица (продолжение)

Трансакции со останати поврзани страни

Трансакциите со 31.12.2022 со останатите поврзани друштва во Групацијата се дадени како што следи:

	2022	2021
Побарувања		
Побарувања по основ на учество во надомест на штети од реосигурување	9.735	-
Побарувања по основ на провизија од реосигурување	338	194
Обврски		
Обврски по основ на премија за реосигурување	23.775	7.836
Обврски по основ на премија за реосигурување – депозитна премија	6.190	3.707
Останати обврски	-	-
ВИГ услуги	22	-
Резерви		
Резерва за пренесена премија – дел зареосигурување	18.570	17.208
Резерва за штети – дел за реосигурување	77.186	116.748
Трошоци и приходи		
Бруто полисирана премија предадена на реосигурителите	208.997	139.030
Промена во резерва за пренесена премија – дел зареосигурување	1.361	6.095
Приходи од провизии и надомести по основ на реосигурување	59.991	62.179
Бруто исплатени штети - дел за реосигурителите	110.822	85.975
Промена во резерва за штети – дел зареосигурување	(39.563)	8.872

Поврзани страни на кој матична компанија е Виена Иншуренс Груп (Vienna Insurance Group AG Wiener Versicherung Gruppe)

Винер животно осигурување (Winner Life)

	2022	2021
Побарувања	1.005	555
Приходи	3.451	2.131

Винер Неживотно осигурување (Winner Non-Life)

	2022	2021
Побарувања	75	-
Приходи	303	-

Сигма Интералбаниан ВИГ (Sigma Interalbanian VIG)

	2022	2021
Побарувања	1.488	2.619
Приходи	5.471	6.230

Трансакции со клучниот менаџерски персонал

Вкупните надомести по сите основи на членовите на Надзорниот одбор. Управниот одбор и Раководниот тим на Друштвото вклучени во Административни трошоци се како што следува:

	2022	2021
Вкупни надомести	44.609	41.444
	44.609	41.444

29. Превземени и потенцијални обврски

Судски спорови

Во рамките на тековните активности постои можност да се добијат тужби против Друштвото. Врз основа на сопствени проценки како и интерни и екстерни консултанти раководството на Друштвото смета дека тужбите нема да предизвикаат материјални загуби и според тоа не е направена резервација во овие финансиски извештаи. Судските спорови настануваат најчесто во случај кога тужителот не е задоволен од проценката на штетата дадена од Друштвото. Менаџментот врши проценка на штетите користејќи внатрешна и надворешна експертиза вклучително и правно мислење. Менаџментот верува дека проценките се соодветни но сепак потврдува дека крајната разрешница може да има повисок/понизок износ од направената проценка. Со 31.12.2022 резервацијата за судски спорови беше евидентирана во делот за Резерви за настанати пријавени штети во износ од МКД 25.874 илјади (2021. 28.640 илјади). Периодот за решавање на овие спорови е неизвесен. Судските спорови се однесуваат воглавно на штети во делот на авто одговорност и незгода.

30. Оперативни сегменти

Продукти, услуги и главни потрошувачи

Основна дејност на Друштвото е неживотно осигурување, а најзначајни активности на Друштвото се осигурување од осигурување на имот, осигурување од пожар, незгоди, осигурување на моторни возила, туристичко осигурување, осигурување на домаќинства. Во овие области Друштвото нуди широк асортиман на производи, за покривање на зголемената побарувачка на пазарот на осигурување во Република Северна Македонија.

Приходот на Друштвото е составен од приходи од премија за осигурување, приходи од инвестиции и приходи од реосигурители.

Фирмата нуди услуги за осигурување на некои од најголемите локални компании во областа на производство и дистрибуција на енергија, производство, транспорт и логистика, како и информатички услуги.

Географски области

При презентирање на информациите врз основа на географските области, приходот се прикажува врз основа на географската локација на потрошувачите, а средствата се прикажуваат врз основа на географската локација на средствата.

**Акционерско друштво за осигурување и реосигурување Македонија-Скопје
Виена Иншуренс Груп**

Белешки кон финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2022
(сите износи се исказани во илјади денари, доколку поинаку не е назначено)

Приход од сегменти

Приходот од сегменти се состои од бруто приход од премија за осигурување, приходи од провизии и надомести и финансиски приход.

	Република Македонија	Остатокот од Европа	Вкупно
2022			
Приходи од бруто премија од осигурување	997.352	-	997.352
Приходи од вложувања	132.759	-	132.759
Приходи од провизија од реосигурување	-	123.707	123.707
Останати приходи	5.471.042		5.471.042
Нетековни средства	396.157		396.157
Вкупни средства	2.612.900		2.612.900
Вкупни обврски	1.020.342		1.020.342
2021			
Приходи од бруто премија од осигурување	911.317	-	911.317
Приходи од вложувања	74.204	-	74.204
Приходи од провизија од реосигурување	-	104.838	104.838
Останати приходи	5.209.071		5.209.071
Нетековни средства	443.463		443.463
Вкупни средства	2.622.097		2.622.097
Вкупни обврски	940.915		940.915

31. Последователни настани

По датумот на Извештајот за финансиската состојба, а до датумот на потпишување на финансиските извештаи не се случиле материјални настани кои треба да бидат обелоденети.

**Акционерко друштво за осигурување и реосигурување
Македонија - ВИЕНА ИНШУРЕНС ГРУП**

Годишна сметка

За годината завршена на 31 декември 2022 година

ЕМБС: 04067037

Целосно име: Акционерско друштво за осигурување и реосигурување

МАКЕДОНИЈА Скопје - Виена Иншуренс Груп

Вид на работа: 600

Тип на годишна сметка: Сметка за неживотно осигурување

Тип на документ: Годишна сметка

Година : 2022

Листа на прикачени документи:
Објаснувачки белешки и други прилози
Финансиски извештаи

Биланс на состојба

Ознака за АОП	Опис	Претходна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Нето за тековна година
1	-- АКТИВА: А. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (002+003)	10.652.132,00			6.863.136,00
3	-- Останати нематеријални средства	10.652.132,00			6.863.136,00
4	-- Б. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (005+008+009+010+011+012)	271.523.565,00			265.239.888,00
5	-- Недвижности (006+007)	244.759.814,00			238.582.815,00
6	-- Земјиште	7.049.764,00			12.664.324,00
7	-- Градежни објекти	237.710.050,00			225.918.491,00
8	-- Постројки и опрема	20.535.493,00			19.685.933,00
9	-- Транспортни средства	3.620.677,00			4.363.559,00
12	-- Останати материјални средства	2.607.581,00			2.607.581,00
13	-- ВЛОЖУВАЊА (014+015+021+040)	1.600.646.209,00			1.569.208.396,00
14	-- I. ВЛОЖУВАЊА ВО МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА КОИ НЕ СЛУЖАТ ЗА ВРШЕЊЕ НА ДЕЈНОСТА	392.914.431,00			338.724.486,00
15	-- II. ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА ВО ДРУШТВА ВО ГРУПА (016+017+018+019+020)	9.656.834,00			9.672.701,00
20	-- Останати финансиски вложувања во подружници, придружени друштва и заеднички контролирани друштва	9.656.834,00			9.672.701,00
21	-- III. ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА (022+034+035)	1.198.074.944,00			1.220.811.209,00
22	-- Вложувања во хартии од вредност (023+026+030)	587.139.533,00			586.109.986,00
23	-- Вложувања во хартии од вредност кои се чуваат до достасаност (024+025)				19.330.420,00
24	-- Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година				19.330.420,00

26	-- Вложувања во хартии од вредност расположиви за продажба (027+028+029)	587.139.533,00			566.779.566,00
28	-- Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	493.795.534,00			554.714.766,00
29	-- Акции, уделни и останати сопственички инструменти	93.343.999,00			12.064.800,00
35	-- Депозити, заеми и останати пласмани (036+037+038+039)	610.935.411,00			634.701.223,00
36	-- Депозити	610.935.411,00			634.701.223,00
42	-- Д. ДЕЛ ЗА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ ВО БРУТО ТЕХНИЧКИТЕ РЕЗЕРВИ (043+044+045+046+047+048+049)	226.185.609,00			202.204.105,00
43	-- Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за преносни премии	34.007.051,00			45.236.409,00
46	-- Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за штети	192.178.558,00			156.967.696,00
51	-- Е.ПОБАРУВАЊА (052+056+057)	280.705.803,00			304.068.208,00
52	-- I.ПОБАРУВАЊА ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (053+054+055)	245.088.589,00			263.201.428,00
53	-- Побарувања од осигуреници	231.390.143,00			244.174.792,00
55	-- Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	13.698.446,00			19.026.636,00
56	-- II.ПОБАРУВАЊА ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ	7.513.318,00			16.641.330,00
57	-- III.ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА (058+059+060+061)	28.103.896,00			24.225.450,00
58	-- Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	16.740.802,00			17.567.498,00
59	-- Побарувања по основ на вложувања	7.586.743,00			853.578,00
60	-- Тековни даночни средства				2.596.792,00
61	-- Останати побарувања	3.776.351,00			3.207.582,00
62	-- Ж.ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	123.680.477,00			121.980.346,00
63	-- 3. ЗАЛИХИ	461.952,00			806.840,00
65	-- И. ПЛАТЕНИ ТРОШОЦИ ЗА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ И ПРЕСМЕТАНИ ПРИХОДИ(АВР)	108.241.115,00			144.924.489,00
66	-- ВКУПНА АКТИВА: СРЕДСТВА (001+004+013+041+042+050+051+062+063+064+065)	2.622.096.862,00			2.615.295.408,00
67	-- J. ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА – АКТИВА	30.146.640,00			33.254.306,00
68	-- ПАСИВА: А. ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ (069+070-071-072+073+074+079-080+081-082)	1.681.182.316,00			1.592.557.957,00
69	-- I. ОСНОВНА ГЛАВНИНА	888.308.064,00			888.308.064,00
73	-- V. РЕВАЛОРИЗАЦИОНА РЕЗЕРВА	226.138.962,00			169.227.247,00
74	-- VI. РЕЗЕРВИ (075+076+077+078)	300.032.386,00			318.370.627,00
75	-- Законски резерви	291.345.406,00			309.683.647,00

78	-- Останати резерви	8.686.980,00			8.686.980,00
79	-- VII. АКУМУЛИРАНА ДОБИВКА	211.687.673,00			176.618.462,00
81	-- IX. ДОБИВКА ЗА ТЕКОВНИОТ ПРЕСМЕТКОВЕН ПЕРИОД	55.015.231,00			40.033.557,00
86	-- В. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ (087+088+089+090+091+092)	697.749.899,00			742.563.633,00
87	-- Бруто резерви за преносни премии	325.474.662,00			383.840.066,00
89	-- Бруто резерви за штети	362.137.529,00			340.580.188,00
90	-- Бруто резерви за бонуси и попусти	10.137.708,00			18.143.379,00
94	-- Д. РЕЗЕРВИРАЊА ЗА РИЗИЦИ И НЕИЗВЕСНОСТИ (095+096)	4.742.060,00			4.636.663,00
95	-- Резервирања за пензиски планови, отпремнини и слични обврски кон вработените	4.742.060,00			4.636.663,00
97	-- Г.ОДЛОЖЕНИ ДАНОЧНИ ОБВРСКИ	25.142.648,00			18.786.011,00
99	-- Ж. ОБВРСКИ (100+104+105)	69.247.096,00			96.946.042,00
104	-- II. ОБВРСКИ ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ	26.775.423,00			41.384.977,00
105	-- III. ОСТАНАТИ ОБВРСКИ (106+107+108+109+110)	42.471.673,00			55.561.065,00
106	-- Обврски по основ на финансиски вложувања	6.969.136,00			6.761.664,00
107	-- Останати обврски од непосредни работи на осигурување	17.184.398,00			27.147.484,00
109	-- Тековни даночни обврски	1.765.367,00			2.394.936,00
110	-- Останати обврски	16.552.772,00			19.256.981,00
112	-- S. ОДЛОЖЕНО ПЛАЌАЊЕ НА ТРОШОЦИ И ПРИХОДИ НА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ (ПВР)	144.032.843,00			159.805.102,00
113	-- ВКУПНА ПАСИВА: ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ И ОБВРСКИ (068+085+086+093+094+097+098+099+111+112)	2.622.096.862,00			2.615.295.408,00
114	-- И.ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА ПАСИВА	30.146.640,00			33.254.306,00

Биланс на успех

Ознака за АОП	Опис	Претходна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Нето за тековна година
201	-- А. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (202+211+234+235)	820.957.016,00			886.969.220,00
202	-- I.ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА (НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА) (203+204+205-206-207-208+209+210)	559.167.318,00			569.679.011,00
203	-- Бруто полисирана премија за осигурување	890.769.418,00			981.221.096,00
204	-- Бруто полисирана премија за соосигурување	20.547.947,00			16.130.525,00

206	-- Бруто полисирана премија пренесена во соосигурување	7.265.105,00			9.336.508,00
207	-- Бруто полисирана премија пренесена во реосигурување/ретроцесија	346.043.799,00			375.231.915,00
208	-- Промена во резервата за преносна премија	16.828.179,00			58.365.404,00
209	-- Промена во бруто резервата за преносна премија-дел за соосигурување	4.490.792,00			1.996.139,00
210	-- Промена во бруто резервата за преносна премија-дел за реосигурување	13.496.244,00			13.265.078,00
211	-- II. ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА (212+219+228)	74.204.297,00			132.758.510,00
219	-- Приходи од останати вложувања (220+221+222+223+224)	44.140.763,00			101.071.317,00
220	-- Приходи од камати	25.391.120,00			24.049.888,00
221	-- Приходи по основ на курсни разлики	2.245.317,00			1.396.084,00
222	-- Приходи од дивиденди	5.400.000,00			4.960.000,00
224	-- Реализирани добивки (капитална добивка) од продажба на вложувања (225+226+227)	11.104.326,00			70.665.345,00
225	-- Финансиски вложувања расположливи за продажба	8.944.779,00			60.295.372,00
227	-- Останати финансиски средства и вложувања	2.159.547,00			10.369.973,00
228	-- Останати приходи од вложувања (229+233)	30.063.534,00			31.687.193,00
229	-- Приходи од вложувања во материјални средства кои не служат за вршење на дејноста (230+231+232)	30.027.125,00			31.593.534,00
232	-- Приходи од наемнини од вложувања во материјални средства кои не служат за вршење на дејноста	30.027.125,00			31.593.534,00
233	-- Останати приходи од вложувања	36.409,00			93.659,00
234	-- III. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО-ТЕХНИЧКИ ПРИХОДИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	174.375.478,00			168.208.770,00
235	-- IV. ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ И ДРУГИ ПРИХОДИ	13.209.923,00			16.322.929,00
236	-- Б. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (237+245+255+258+261+280+298+301)	757.311.940,00			840.218.179,00
237	-- I. НАСТАНАТИ ШТЕТИ (НЕТО ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ) (238-239-240-241+242-243-244)	219.491.026,00			264.760.169,00
238	-- Бруто исплатени штети	362.361.057,00			403.971.689,00
239	-- Намалување за приходот од бруто реализирани регресни побарувања	-545.817,00			3.377.779,00
241	-- Бруто исплатени штети-дел за реосигурување/ретроцесија	141.436.384,00			157.492.933,00
242	-- Промени во бруто резервите за штети	12.389.331,00			-13.551.670,00

244	-- Промени во бруто резервите за штети-дел за реосигурување	14.368.795,00			-35.210.862,00
258	-- IV. ТРОШОЦИ ЗА БОНУСИ И ПОПУСТИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (259+260)	20.691.616,00			28.475.585,00
259	-- Трошоци за бонуси (кои зависат од резултатот)	1.545.165,00			7.957.865,00
260	-- Трошоци за попусти (кои не зависат од резултатот)	19.146.451,00			20.517.720,00
261	-- V. НЕТО ТРОШОЦИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО (262+267)	443.691.526,00			461.024.332,00
262	-- Трошоци за стекнување на осигурувањето (263+264+265+266)	250.029.470,00			244.924.992,00
263	-- Провизија	187.288.384,00			204.163.601,00
264	-- Останати трошоци	10.233.254,00			12.290.316,00
265	-- Промена во одложените трошоци за стекнување	-457.050,00			-23.059.617,00
266	-- Бруто плати за вработените во внатрешната продажна мрежа	52.964.882,00			51.530.692,00
267	-- Административни трошоци (268+269+275+276)	193.662.056,00			216.099.340,00
268	-- Амортизација и вредносно усогласување (обезвреднување) на материјалните и нематеријалните средства кои служат за вршење на дејноста	23.436.893,00			24.034.568,00
269	-- Трошоци за вработените (270+271+272+273+274)	100.720.224,00			109.374.887,00
270	-- Плати и надоместоци	59.526.204,00			63.031.225,00
271	-- Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плата	11.572.895,00			12.721.345,00
272	-- Придонеси од задолжително социјално осигурување	18.429.341,00			19.261.926,00
273	-- Трошоци за дополнително пензиско осигурување за вработени	335.079,00			350.217,00
274	-- Останати трошоци за вработените	10.856.705,00			14.010.174,00
275	-- Трошоци за услуги на физички лица кои не вршат дејност со сите давачки	5.345.870,00			6.334.590,00
276	-- Останати административни трошоци (277+278+279)	64.159.069,00			76.355.295,00
277	-- Трошоци за услуги	38.639.252,00			39.895.812,00
278	-- Материјални трошоци	19.325.801,00			27.102.958,00
279	-- Трошоци за резервирања и останати трошоци од работењето	6.194.016,00			9.356.525,00
280	-- VI. ТРОШОЦИ ОД ВЛОЖУВАЊА (281+287)	22.622.100,00			21.080.319,00
287	-- Расходи од останати вложувања (288+289+290+291+294+295)	22.622.100,00			21.080.319,00
289	-- Расходи за курсни разлики	2.877.256,00			1.745.214,00

295	-- Останати расходи од вложувања (296+297)	19.744.844,00			19.335.105,00
296	-- Амортизација на вложувањата во материјални средства кои не служат за вршење на дејноста	19.744.844,00			18.975.104,00
297	-- Загуби од обезвреднување на вложувањата и останати расходи од вложувања				360.001,00
298	-- VII. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО-ТЕХНИЧКИ ТРОШОЦИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ (299+300)	40.416.536,00			41.362.231,00
300	-- Останати осигурително технички трошоци, намалени за реосигурување	40.416.536,00			41.362.231,00
301	-- VIII. ОСТАНАТИ РАСХОДИ (302+303)	10.399.136,00			23.515.543,00
302	-- Загуби поради обезвреднување на побарувања по основ на премија за осигурување	9.688.313,00			20.609.427,00
303	-- Останати финансиски и други расходи	710.823,00			2.906.116,00
306	-- Добивка за деловната година (201+304) – (236+305)	63.645.076,00			46.751.041,00
310	-- Добивка пред оданочување (306+308) или (306-309)	63.645.076,00			46.751.041,00
312	-- Данок на добивка	8.629.845,00			6.717.484,00
315	-- ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДАНОЧУВАЊЕ (310-312+313-314)	55.015.231,00			40.033.557,00
317	-- Просечен број на вработени врз основа на часови на работа во пресметковниот период (во апсолутен износ)	147,00			142,00
318	-- Број на месеци на работење (во апсолутен износ)	12,00			12,00
319	-- ДОБИВКА/ЗАГУБА ЗА ПЕРИОДОТ	55.015.231,00			40.033.557,00
320	-- Добивка која им припаѓа на имателите на акции на матичното друштво	51.857.357,00			37.775.664,00
321	-- Добивка која припаѓа на неконтролираното учество	3.157.874,00			2.257.893,00
329	-- Добивка за годината	55.015.231,00			40.033.557,00
331	-- Останата сеопфатна добивка (333+335+337+339+341+343) – (334+336+338+340+342+344)	73.658.420,00			10.390.070,00
335	-- Добивки од повторно мерење на финансиски средства расположиви за продажба	73.803.285,00			10.236.908,00
341	-- Актуарски добивки на дефинирани планови за користи на вработените				153.162,00
342	-- Актуарски загуби на дефинирани планови за користи на вработените	144.865,00			
345	-- Данок на добивка на компоненти на останата сеопфатна добивка	7.380.329,00			1.023.691,00
346	-- Нето останата сеопфатна добивка (331-345)	66.278.091,00			9.366.379,00

348	-- Вкупна сеопфатна добивка за годината (329+346) или (346-330)	121.293.322,00			49.399.936,00
349	-- Сеопфатна добивка која им припаѓа на имателите на акции на матичното друштво	114.331.085,00			46.613.779,00
350	-- Сеопфатна добивка која припаѓа на неконтролираното учество	6.962.237,00			2.786.156,00

Државна евиденција

Ознака за АОП	Опис	Претходна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Нето за тековна година
609	-- Набавна вредност на софтвер со лиценца	36.996.258,00			33.798.399,00
611	-- Акумулирана амортизација на софтвер со лиценца	26.344.126,00			26.935.263,00
612	-- Сегашна вредност на софтвер со лиценца (< или = АОП 003 од БС)	10.652.132,00			6.863.136,00
625	-- Набавна вредност на градежни објекти	514.957.485,00			516.038.918,00
627	-- Акумулирана амортизација на градежни објекти	277.247.435,00			290.120.427,00
628	-- Сегашна вредност на градежни објекти(< = АОП 007 од БС)	237.710.050,00			225.918.491,00
629	-- Набавна вредност на постројки и опрема	71.632.305,00			73.133.653,00
630	-- Акумулирана амортизација на постројки и опрема	56.001.413,00			58.860.640,00
632	-- Сегашна вредност на постројки и опрема(< = АОП 008 од БС)	15.630.892,00			14.273.013,00
637	-- Набавна вредност на компјутерска опрема	33.732.675,00			35.563.945,00
639	-- Акумулирана амортизација на компјутерска опрема	28.828.074,00			30.166.625,00
640	-- Сегашна вредност на компјутерска опрема(< = АОП 008 од БС)	4.904.601,00			5.397.320,00
641	-- Набавна вредност на транспортни средства	12.270.408,00			10.344.169,00
643	-- Акумулирана амортизација на транспортни средства	8.649.731,00			5.980.610,00
644	-- Сегашна вредност на транспортни средства (< = АОП 009 од БС)	3.620.677,00			4.363.559,00
645	-- Оригинални уметнички и литературни дела	1.800.206,00			1.800.206,00
646	-- Драгоценни метали и камења	807.375,00			807.375,00
656	-- Краткорочни депозити(< или = АОП 036 од БС)	110.560.211,00			149.326.023,00
657	-- Долгорочни депозити(< или = АОП 036 од БС)	500.375.200,00			485.375.200,00

670	-- Побарувања од купувачи(< или = АОП 061 од БС)	2.619.664,00			1.485.593,00
671	-- Парични средства во банка и во благајна(< или = АОП 062 од БС)	123.680.477,00			121.980.346,00
682	-- Обврски спрема добавувачи(< или = АОП 110 од БС)	3.688.229,00			4.881.921,00
683	-- Приходи по основ на провизија од реосигурување и учество во добивка(< или = АОП 234 од БУ)	104.838.218,00			123.706.699,00
684	-- Трошоци од услуги на физички лица кои не вршат дејност(= АОП 275 од БУ)	5.345.870,00			6.334.590,00
685	-- Трошоци за наемници(< или = АОП 277 од БУ)	1.799.017,00			1.899.463,00
686	-- Трошоци за банкарски услуги(< или = АОП 277 од БУ)	1.658.316,00			2.341.891,00
687	-- Трошоци за премии за осигурување(< или = АОП 277 од БУ)	1.994.146,00			1.951.035,00
688	-- Трошоци телекомуникациски и транспортни услуги(< или = АОП 277 од БУ)	5.778.085,00			5.197.354,00
689	-- Трошоци за услуги за одржување(< или = АОП 277 од БУ)	14.034.162,00			13.737.968,00
690	-- Трошоци за маркетинг, репрезентација, спонзорства и даноци(< или = АОП 277 од БУ)	10.404.276,00			11.841.660,00
691	-- Трошоци за останати услуги(< или = АОП 277 од БУ)	12.348.456,00			14.051.724,00
693	-- Трошоци за канцелариски и потрошени материјал (< или = АОП 278 од БУ)	1.159.982,00			1.420.777,00
694	-- Трошоци за комунални услуги (струја, вода и сл.) (< или = АОП 278 од БУ)	16.389.370,00			23.967.836,00
695	-- Трошоци за печатење обрасци (< или = АОП 264 од БУ)	458.180,00			434.909,00
697	-- Трошоци за весници и списанија (< или = АОП 278 од БУ)	297.562,00			252.729,00
698	-- Отпис на ситен инвентар (< или = АОП 278 од БУ)	246.437,00			280.561,00
699	-- Трошоци за потрошено гориво (< или = АОП 278 од БУ)	401.000,00			500.000,00
700	-- Останати материјални трошоци (< или = АОП 278 од БУ)	373.270,00			246.146,00
701	-- Трошоци за резервирања(< или = АОП 279 од БУ)	2.697,00			192.630,00
702	-- Трошоци за придонеси и членарина (< или = АОП 279 од БУ)	235.000,00			178.200,00
703	-- Трошоци по основ на надоместоци за службени патувања и патни трошоци(< или = АОП 279 од БУ)	559.193,00			1.700.824,00
705	-- Трошоци за стручно усовршување(< или = АОП 279 од БУ)	1.169.642,00			1.213.599,00
707	-- Трошоци за ревизија(< или = АОП 279 од	1.963.444,00			2.111.787,00

	БУ)			
709	-- Трошоци за даноци и придонеси(< или = АОП 279 од БУ)	1.203.832,00		3.052.598,00
710	-- Останати трошоци од работењето(< или = АОП 279 од БУ)	1.279.707,00		1.173.726,00
711	-- Исплатени дивиденди	26.235,00		71.746.200,00
712	-- Просечен број на вработени врз основа на состојбата на крајот на месецот	149,00		147,00

Структура на приходи по дејности

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Претходна година
2480	- 65.12 - Неживотно осигурување	886.969.220,00			

Потпишано од:

Biljana Nikolovska Miteva

CN=KIBSTrust Issuing Qsig CA G2,
OID.2.5.4.97=NTRMK-5529581, OU=KIBSTrust
Services, O=KIBS AD Skopje, C=MK
KIBSTrust Issuing Qsig CA G2

Извјавувам, под морална, материјална и кривична одговорност, дека податоците во годишната сметка се точни и вистинити.

Податоците од годишната сметка се во постапка на доставување, која ќе заврши со одлука (одобрување/одбивање) од страна на Централниот Регистар.